

Overheid.nl Webmetadata

Het verbeteren van de toegankelijkheid
van digitale informatie binnen de
Nederlandse overheid

HANDBOEK

CONCEPT Versie 3.0 – recommendation

26 juni 2006

Deze uitgave wordt beheerd door:

Advies Overheid.nl

adres: Nieuwe Duinweg 24-26, 2587 AD Den Haag
Postbus 84011, 2508 AA Den Haag

telefoon: 070-8887850

email: technischadvies@overheid.nl

internet: <http://www.metadata.overheid.nl> en <http://www.advies.overheid.nl/>

Colofon

Algemeen

Opdrachtgever en beleidsmatig verantwoordelijk:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (<http://www.minbzk.nl/>)

Projectmanagement:

ICTU / Advies Overheid.nl (<http://www.advies.overheid.nl>)

Auteurs van dit rapport:

Versie 1.0:

RAND Europe (<http://www.randeurope.org>), met bijdragen en ondersteuning van Gyata Management Consulting (<http://www.gyata.nl>) en DOXsupport (<http://www.doxsupport.nl>)

Jeff Rothenberg, RAND Corporation

Irma Graafland-Essers, RAND Europe

Harry Kranenkamp, DOXsupport

Abigail Lierens, RAND Europe

Constantijn van Oranje, RAND Europe

Rob van Schaik, Gyata Management Consulting

Versie 1.01:

Raph de Rooij, Advies Overheid.nl (programmabureau van Stichting ICTU)

Versie 3.0:

Hans Overbeek, Advies Overheid.nl (programmabureau van Stichting ICTU)

Melle Stegeman, Stroomt Informatiehuishouding

Opgesteld in opdracht van Advies Overheid.nl

Gefinancierd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Rechten

Auteursrecht van dit document: Stichting ICTU (<http://www.ictu.nl>)

Stichting ICTU geeft iedereen een niet exclusief gebruiksrecht op de inhoud van dit document onder de onderstaande voorwaarden. Bij naleving van de condities betekent dit dat u de inhoud van het document kunt kopiëren en hergebruiken, ook voor commerciële toepassingen.

De condities luiden als volgt:

Bij geheel of gedeeltelijk gebruik van de inhoud van dit document wordt altijd verwezen naar de authentieke bron.

Bij geheel of gedeeltelijk gebruik van de inhoud van dit document wordt altijd de datum van extractie vermeld.

Als annotatie wordt daarbij het volgende vermeld:

Overheid.nl Webmetadata Standaard (OWMS)

Het verbeteren van de toegankelijkheid van digitale informatie binnen de Nederlandse overheid

HANDBOEK Versie 3.0

Inhoudsopgave

Algemeen.....	i
Rechten.....	i
Voorwoord bij versie 3.0	vi
HOOFDSTUK 1. Inleiding.....	1
HOOFDSTUK 2. Definities	4
HOOFDSTUK 3. Onderbouwing.....	7
3.1. Het belang van webmetadata	7
3.2. Gebruik van Dublin Core.....	8
3.3. Beheer van webmetadata en COI's	8
3.4. Verband tussen webmetadata en andere metadata	10
HOOFDSTUK 4. Overheid.nl Webmetadata	11
4.1. Selectie van relevante metadata-elementen.....	11
Identificatie	12
Oorsprong.....	12
Dekking.....	12
Bestemming.....	13
4.2. Elementen en verfijningen per namespace.....	16
4.3. Gebruik van elementen en verfijningen	19
HOOFDSTUK 5. Coderingsschema's	23
5.1. Vrije tekst	23
5.2. Syntax encoding schemes	23
5.3. Vocabulary Encoding Schemes	24
Vraagstructurering	25
Spelfouten en variaties schrijfwijze.....	25
Zoeken.....	26
Samenhang synoniemen.....	26
Leestekens	26
5.4. Coderingsschema's definiëren en onderhouden	26

HOOFDSTUK 6. Implementatiegids	28
6.1. Community of Interest.....	28
6.2. Internet PublicatieModel	28
Kenmerken type overheidsbron.....	29
Zoekwensen burger.....	29
Vertaling naar metadataelementen	29
Beschrijving elementen	30
contributor	30
syntax en vocabulary encoding schemes.....	30
Vocabulary encoding scheme beheren	32
6.3. De webmetadata managementfunctie	32
Appendix A: elementen en termen	34
abbreviation	35
abstract	35
aggregation	36
alternative	36
audience	37
available.....	37
category	39
contributor	40
creator	41
description.....	43
educationLevel.....	43
format.....	44
hasPart.....	45
identifier	45
isFormatOf	46
isPartOf	46
isRatifiedBy	47
issued.....	48
keyword.....	49
language	49
mandate	50
modified	50
nextVersionDue	51

organisationType	52
publisher	53
rights	54
source	55
spatial.....	56
status	57
temporal.....	58
title	59
type	60
updatingFrequency	61
valid	62
Appendix B: Ongebruikte elementen.....	63
(accessibility)	63
(bibliographicCitation)	64
(conformsTo).....	64
(copyright)	64
(coverage).....	65
(created).....	65
(date)	66
(extent).....	66
(hasFormat)	67
(hasVersion).....	67
(isReferencedBy)	67
(isReplacedBy).....	68
(isRequiredBy)	68
(isVersionOf)	68
(medium).....	69
(preservation).....	69
(references).....	70
(relation).....	70
(replaces)	71
(requires).....	71
(subject)	71
(tableOfContents).....	72

Appendix C: Gestructureerde metadata	73
1. Een "optioneel gestructureerde" benadering	73
2. Behoeftte aan gestructureerde metadata.....	75
2. Verschillende opties voor gestructureerde metadata.....	76
Appendix D: Technische aspecten	78
1. Ingebedde (embedded) of afzonderlijke metadata.....	78
2. Metadata creëren voor oude en nieuwe documenten.....	80
Appendix E: Dubbele dot-notatie	81
Appendix F: Referenties	84

Voorwoord bij versie 3.0

Deze versie van het handboek Webmetadata vervangt versie 1.01. en reflecteert de laatste inzichten die opgedaan zijn bij het gebruik van het handboek in de transparantieprojecten van Advies Overheid.nl (zie www.advies.overheid.nl). Ook zijn in versie 3.0 de ontwikkelingen verwerkt die de Dublin Core standaard sinds de vorige gepubliceerde versie van het handboek heeft doorgemaakt (zie www.dublincore.org).

Op basis van versie 1.01 van dit handboek heeft Advies Overheid.nl in 2005 een aantal internetpublicatiemodellen (IPM's) ontwikkeld voor toepassing van metadata in documenten die op het internet worden gepubliceerd. Advies Overheid.nl wil de versienummers van die IPM's in lijn brengen met die van het handboek. Er waren al IPM's met een versienummer 2.x. Daarom is besloten deze versie van het handboek versienummer 3.0 te geven en geen versie 2 uit te brengen.

Wijzigingen aangebracht in versie 3.0, 23 december 2005:

- Belangrijkste verbetering is de aanscherping van de definities van de termen en de rationale achter de termen.
- Er wordt in deze versie dieper ingegaan op de relatie tussen het handboek en andere gereedschappen die samen de standaard vormen waarmee de vindbaarheid van overheidsinformatie op het internet kan worden verbeterd.
- In navolging van Dublin Core wordt in de beschrijving van de termen geen onderscheid gemaakt tussen elementen en verfijningen; ook verfijningen worden als zelfstandig element beschreven. De relatie tussen element en verfijning is voor beschrijving van de semantiek echter nog steeds waardevol.
- De elementen die binnen de Nederlandse overheid op dit moment geen toepassing kennen, zijn uit de standaard termen gehaald. Ze zijn nog wel in een aparte appendix opgenomen, om de verzamelde informatie niet te verliezen.
- De elementen creator en contributor kenden in versie 1.01 elk twee verfijningen: corporateName en personalName. Het is in strijd met Dublin Core richtlijnen om het gebruik van dezelfde verfijning voor verschillende elementen niet toe te staan. Dit is opgelost door de elementen creator en contributor niet te verfijnen, maar door middel van schema's aan te geven of het om een bedrijf of een natuurlijk persoon gaat.
- In versie 1.01 kende het element type binnen de OVERHEID namespace twee verfijningen: 'isRatifiedBy' en 'organisation'. Deze verfijningen voldeden niet aan het 'dumb-down' principe van Dublin Core: isRatifiedBy en organisation zijn geen type bron. In versie 3 zijn het zelfstandige elementen geworden: isRatifiedBy en organisationType.
- In navolging van Dublin Core is afgestapt van de double-dot notatie waarbij een verfijning van element gecodeerd wordt als [namespace].[element].[verfijning]. In plaats daarvan wordt het element weggelaten en alleen de verfijning gebruikt: [namespace].[verfijning]. Bijvoorbeeld "DC.coverage.spatial" wordt "DCTERMS.spatial". In appendix E is een gedetailleerde lijst opgenomen met wijzigingen.
- De beschrijving van de 'optioneel gestructureerde' metadataset is verplaatst naar de appendix. De ontwikkeling en adaptatie daarvan gaat minder snel dan bij het opstellen van versie 1 van het handboek werd voorzien.

ISSUE

In het handboek worden de inzichten behandeld voor zover deze verkregen zijn tot en met eind 2005. Er zijn nog vele zaken nader uit te werken, waaronder:

- Elektronische verspreiding van definities, zodat systemen hierop direct ingericht kunnen worden. Bijvoorbeeld in RDF of vanuit een XML Schema voor de metadata via Schematron de metadata herleiden.

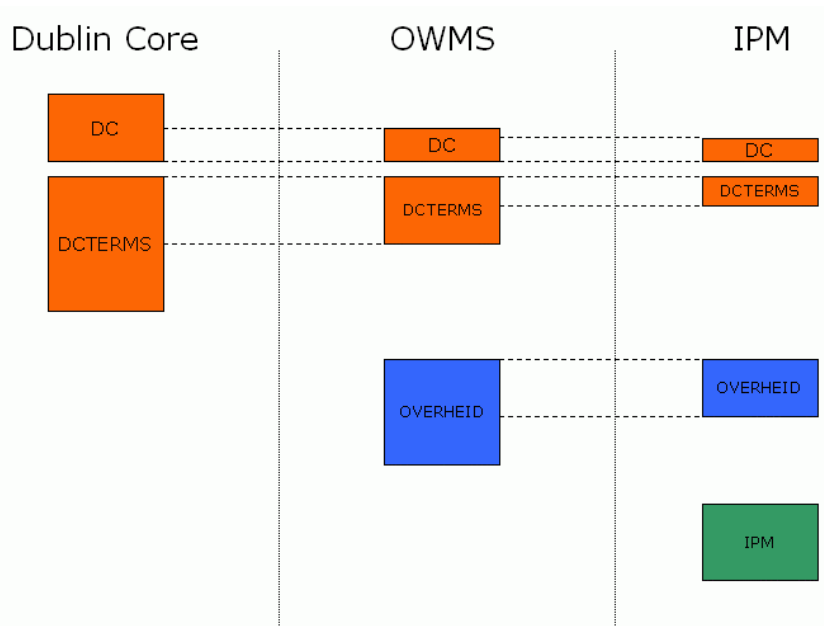
- Uitwerking van de 'optioneel gestructureerde' metadataset

HOOFDSTUK 1. Inleiding

Dit handboek beschrijft een nationale standaard voor het vergroten van de on line transparantie van de overheid in Nederland. Deze standaard maakt de ontwikkeling van een infrastructuur mogelijk die het voor burgers en andere gebruikers (bijvoorbeeld bedrijven) gemakkelijker maakt om on line overheidsinformatie te vinden. Deze standaard betreft het creëren en gebruik van metadata. In deze context is metadata de informatie die overheidsinformatie zoals documenten, databases en diensten beschrijft. Dit handboek betreft de toepassing van metadata voor de on line ontsluiting van en toegang tot informatie. De ontsloten informatie kan on line of off line beschikbaar zijn (bijv. gedrukte rapporten en CD-ROM's), hoewel de nadruk ligt op on line informatie. De standaard heet daarom de Overheid.nl Webmetadastandaard (OWMS).

OWMS is een generiek model, gebaseerd op de aanbevelingen van het internationale Dublin Core Metadata Initiative (DCMI). Uit de totale set van metadataelementen die DCMI voorschrijft neemt OWMS die elementen over die relevant zijn voor het ontsluiten van overheidsinformatie. OWMS breidt deze set uit met een aantal elementen die voor overheidsinformatie toegevoegde waarde hebben.

In de praktijk zal voor specifieke informatietypen slechts een deel van OWMS nodig zijn. Voor elk informatietype bepaalt men op basis van een informatiebehoefteanalyse welke zoek sleutels – en daarmee welke metadataelementen - nodig zijn. Die analyse kan vervolgens ook weer leiden tot definitie van nieuwe elementen die niet in OWMS voorkomen. In de praktijk van Advies Overheid.nl is voor een aantal specifieke informatietypen een Internet Publicatie Model (IPM) opgesteld waarin precies staat verwoord welke elementen en welke encoding schemes relevant zijn voor ontsluiting van het betreffende type. Dat IPM wordt vervolgens tot standaard verheven zodat alle partijen die bronnen van dat type op internet publiceren dat ook op dezelfde manier doen.

Het handboek OWMS is geschreven voor ontwerpers en gebruikers van IPM's. De IPM's worden geschreven voor ontwikkelaars en managers van websites, databases en andere informatiesystemen binnen overheidsorganen op alle niveaus.

Het ontwerp van de Overheid.nl Webmetadata standaard is gebaseerd op de volgende principes:

- De Dublin Core standaard, (ISO 15836-2003) vormt het uitgangspunt.
- De nadruk ligt op ontsluiting van en toegang tot webdocumenten met aandacht voor de noodzaak het toegangsdomein te integreren met het records management domein.
- De standaard dient zo eenvoudig mogelijk te zijn, zonder in de toekomst de mogelijkheden van diverse groepen te beperken bij het beschrijven van het volledige spectrum aan on line informatiebronnen en diensten.
- Er wordt rekening gehouden met implementatie-aspecten zoals: het betrekken van relevante groepen, het bevorderen van de acceptatie, het beheer van metadata in metadatasystemen, en het verzekeren dat de metadata gebruikt kan worden door zoekinstrumenten en -systemen.
- De metadatastandaard zal zich in de toekomst verder blijven ontwikkelen.

Deze principes werden aangehouden bij de ontwikkeling van de Overheid.nl Webmetadata standaard, op basis van diverse andere metadatastandaarden die op hun beurt zijn afgeleid van het Dublin Core (DC) model, specifiek eGMS uit Groot Brittannië en het werk van de CEN Workshop eGovernment Metadata Application Profile v.1.0 (CEN Workshop Agreement, 2003)¹. Het resultaat behoudt de eenvoud en uitbreidbaarheid van de Dublin Core standaard en plaatst deze in een eenvoudig en algemeen "optioneel gestructureerd" model dat veel flexibeler en krachtiger is dan DC of de andere daarvan afgeleide standaarden.

Om de behoeften van diverse belanghebbenden af te dekken steunt de standaard op de aanname dat groepen van belanghebbenden (Communities of Interest, COI's) voor hun specifieke belang de standaard nader zullen specificeren. Voorbeelden van de mogelijke ontwikkelingen zijn onder andere: het voorzien in verschillende metadata-elementen of verfijningen (velden), verschillende standaardwaarden (defaults) voor bepaalde velden, of verschillende gecontroleerde woordenlijsten (controlled vocabularies of vocabulary encoding schemes) of syntax coderingssystemen (syntax encoding schemes) voor de veldwaarden. Door deze taak bij de COI's te leggen, is het niet nodig veel van deze aspecten in de standaard vast te leggen, waardoor deze te rigide zou worden. Het is echter noodzakelijk dat de activiteiten van de COI's gecoördineerd worden, en dat inconsistentie tussen hun verfijningen wordt voorkomen. Dit zou kunnen worden ondernomen door een nationaal COI "clearinghouse", zoals beschreven in paragraaf 3.3

---

¹ Zie het Rapport "Designing a National Standard for Discovery Metadata, RAND Europe, 2004" voor meer details over deze standaarden.

Het voorzien in webmetadata is een middel om een doel te bereiken. Het heeft weinig zin een standaard voor webmetadata te definiëren als er niet tegelijkertijd systemen en procesmodellen worden ontwikkeld om de standaard inhoud te geven voor wat betreft de ontwikkeling en het beheer van webmetadata binnen een organisatie. Verder heeft het creëren en beheren van webmetadata geen zin als deze niet gevonden kan worden door zoekmachines. Dit handboek en OWMS hebben voornamelijk betrekking op welke webmetadata moeten worden verzameld of aangemaakt en hoe deze moeten worden weergegeven. Dit dient echter plaats te vinden binnen een bredere context van onder andere instrumenten en procedures voor het verzamelen, creëren, onderhouden en gebruiken van metadata voor de ontsluiting. Door te voorzien in webmetadata en zoekinstrumenten die deze metadata kunnen gebruiken, zal de transparantie van overheidsinformatie in Nederland aanzienlijk worden vergroot.

De rest van dit handboek bestaat uit vijf hoofdstukken en vier appendices. Hoofdstuk 2 definieert belangrijke termen die in het handboek worden gebruikt. Hoofdstuk 3 geeft een onderbouwing van OWMS. Hoofdstuk 4 geeft een toelichting en rationale bij de keuze voor de elementen. Hoofdstuk 5 gaat dieper in op schema's: gecontroleerde woordenlijsten en syntax coderingsschema's. Hoofdstuk 6 beschrijft wat er komt kijken bij implementatie van de standaard bij het aanbieden van overheidsinformatie. Appendix A bevat een gedetailleerde beschrijving de gebruikte elementen en verfijningen. Appendix B bevat een beschrijving van enkele elementen die eerder in de standaard voorzien werden of die wel in Dublin Core voorkomen, maar die voor zover bekend niet binnen de Nederlandse overheid worden toegepast. Appendix C gaat in op de redenen voor het gebruik van gestructureerde metadata. In appendix D worden technische aspecten besproken die aan de orde komen bij de implementatie van de standaard. Tenslotte wordt in Appendix E toegelicht welke wijzigingen als gevolg van het afstappen van de dubbele dot-notatie zijn opgetreden.

HOOFDSTUK 2. Definities

Dit hoofdstuk bevat definities van een aantal sleutelbegrippen die in dit handboek verder worden gebruikt en welke een speciale betekenis hebben in de context van ontsluiting en toegang van metadata. Relevante Engelse termen zijn tussen haakjes opgenomen om de toegang tot de internationale literatuur te vergemakkelijken.

Bron

Het begrip bron (resource) wordt verschillend gebruikt in de context van bibliotheken, archieven, records management en het web (het internet). Het begrip (overheids)bron in dit handboek verwijst naar informatie afkomstig van de Nederlandse overheid. Een bron is niet persé een document, maar kan bijvoorbeeld ook een database, een dossier met documenten, een dienst of product zijn.

Dublin Core spreekt consequent over 'bron' als het object dat door de metadata wordt beschreven. Ook in dit handboek wordt consequent de term bron gehanteerd. In de IPM's kan 'bron' vertaald worden naar 'document' of zelfs naar de specifieke soort informatie die wordt beschreven (bijvoorbeeld 'bekendmaking').

- Coderingssysteem
Zie: encoding scheme
- Community of Interest
Een Community of Interest (afgekort COI) is elke groep van personen, organisaties, instanties, of afdelingen of die een bepaald belang delen. Groepen van instellingen of afdelingen die betrokken zijn bij bepaalde overheidsaspecten die bestuursniveaus of organisatiegrenzen doorbreken kunnen samen COI's vormen. Bijvoorbeeld als ze betrokken zijn bij de internetpublicatie van bijzondere typen documenten (wet- en regelgeving, vergunningen, bekendmakingen, producten Europese regelgeving, officiële publicaties, enzovoort). COI's kunnen elkaar overlappen, en dwars door de traditionele hiërarchische grenzen lopen.
- Datatypering
Zie ook encoding scheme. Een encoding scheme kan ook beschreven worden als een datatypering. Een gecontroleerde woordenlijst is een vorm van restricties van een datatype. Een boolean is ook restrictie op een datatype. XML versie 1 spreekt alleen van PCData als datatype, dit kan alle waarden hebben. XML Schema brengt hier bijvoorbeeld restricties in aan, bijvoorbeeld integer, nonnegative integer, etc. Een date format is ook een datatype met zijn restricties.
- Document
In dit handboek wordt in plaats van document gesproken over (overheids)bron. De rationale hiervoor is dat overheidsinformatie kan bestaan uit diverse verschijningsvormen, waaronder dossiers, databases en tekeningen. Een bron is meer dan alleen documenten. Zie verder: bron.
- Dublin Core
De Dublin Core metadata standaard omvat een klein aantal metadata-elementen, die elk betrekking hebben op één aspect van een informatiebron (zoals een document of database). De DC-elementen komen overeen met de datavelden op een kaart in een kaartenbak in een bibliotheek. Ze verschaffen informatie zoals de verantwoordelijke

organisatie, de publicerende organisatie, publicatiedatum, formaat, enz. van de beschreven informatiebron.

- **Encoding scheme**
In navolging van de terminologie van het Dublin Core Metadata Initiative (DCMI), verwijst een encoding scheme naar een syntax encoding scheme of een vocabulary encoding scheme.
- **Gecontroleerde woordenlijst**
Zie: vocabulary encoding scheme.
- **Metadata**
De term metadata wordt in het algemeen gedefinieerd als "data of informatie betreffende informatie". Metadata heeft vele toepassingen, waaronder de beschrijving van de inhoud van een informatiebron, een uitleg van de interpretatie van een data-element (bijv. of het uitgedrukt is in metrische of Imperial eenheden, of in graden Celsius of Fahrenheit), statistische meting of een subjectieve beoordeling van de kwaliteit van de informatie, of van administratieve functies (bijv. beheer, onderhoud en lokalisering van bronnen).

Een eenvoudig voorbeeld van beschrijvende metadata is een kaart in de kaartenbak van een bibliotheekcatalogus. Deze kaart bevat informatie over de auteur, uitgever, publicatiedatum, afmetingen, enzovoort van een boek of ander object. Bibliothecarissen gebruiken metadata voornamelijk voor dergelijke beschrijvende informatie. Records managers en archivariissen gebruiken metadata ook om, ten behoeve van verantwoordingsprocessen, de context van een activiteit of het bedrijfsproces waarin de records werden aangemaakt te beschrijven.

- **Metadata set**
De term metadata set of metadataverzameling verwijst naar een bepaalde verzameling metadata-elementen. Voorbeeld: de Dublin Core standaard specificeert een bepaalde metadataverzameling bestaande uit de elementen Titel, Auteur/maker, Uitgever, Datum, enzovoort.
- **Navigeren**
In de context van on line toepassingen verwijst navigeren naar het doorlopen van een (logische) structuur, zoals een inhoudsopgave, menu of lijst van koppelingen (links) die zodanig is ingericht dat deze de samenhang van een informatiebron beschrijft (bijvoorbeeld boomstructuur of netwerkstructuur). In de meeste gevallen wordt navigeren onderscheiden van zoeken (zie definitie hieronder), maar het onderscheid is soms onduidelijk. Navigeren kan ook overlappen met browsing (bladeren), een minder strikt georganiseerd doorlopen van een verzameling informatie.
- **Ontsluiting**
In de context van dit handboek is ontsluiting het proces van het vinden van relevante informatie. Dat kan breder zijn dan het vinden van afzonderlijke documenten of bronnen (resources), aangezien gebruikers kunnen zoeken naar informatie die meerdere bronnen beslaat. Het betreft ook ontsluiting van documenten van andere organisaties, waardoor de overheid voor de burger transparanter wordt ("no wrong door").
- **Overheidsbron**
Zie: bron.
- **Syntax encoding scheme**
Een syntax encoding scheme is een specifiek formaat of stramien voor het weergeven

van een bepaald soort informatie, zoals een datum of objectidentificatie. Voorbeeld: 12 jun 04, 12/6/2004 en 2453168.5 (Juliaanse datum) zijn drie manieren om dezelfde dag te coderen, en <http://overheid.nl/home/sitemap> is bijvoorbeeld de codering van de naam van een webpagina.

- **Taxonomie**
Er worden diverse technieken gebruikt voor het beheren en structureren van grote verzamelingen met elkaar samenhangende termen, zoals trefwoorden (keywords). Een enkelvoudige hiërarchie (zoals de naamgeving van planten of dieren) wordt vaak taxonomie genoemd. Elke term heeft precies één plaats in een taxonomie. Dit leidt tot een eenvoudige structuur maar gaat voorbij aan het feit dat veel termen meerdere betekenissen hebben. In een thesaurus of synoniemenlijst kunnen synoniemen en andere gerelateerde termen naar elkaar verwijzen door middel van een beperkt aantal ingebouwde relaties. Zo kan een bepaalde term verschillende betekenissen hebben, in verschillende contexten. Een ontologie is het meest brede terminologische concept: het kan elke mogelijke structuur hebben, afzonderlijke termen kunnen worden gebruikt in meerdere contexten of categorieën, en het kan willekeurige relaties voorstellen tussen de termen en hun contexten. Diverse instrumenten voor het bouwen van een semantisch web kunnen worden gebruikt voor het samenstellen van een ontologie. Voorbeeld: met Topic Maps kunnen termen en concepten worden voorgesteld als "topics" die naar wens verbonden kunnen worden.
- **Term**
Een term is een voorgeschreven woord in de standaard voor een bepaald begrip. Een term kan zijn een element of verfijning, een coderingsschema of een waarde uit een gecontroleerde woordenlijst.
- **Vocabulary encoding scheme**
Een vocabulary encoding scheme is normaal gesproken een gesloten lijst van termen of aanduidingen, zoals afkortingen van de namen van steden of landen, of de namen van de diverse cartografische projecties. Voorbeeld: de VIND catalogus omvat een lijst diensten die door gemeentes worden aangeboden aan burgers en bedrijven, deze lijst zou de basis kunnen vormen van een CV dat dergelijke diensten beschrijft. Een ander belangrijk voorbeeld wordt gevormd door de interdepartementale taxonomie beschreven op <http://www.regering.nl/regeringsbeleid/index.jsp>.
- **Zoekinstrument**
Een zoekinstrument (search engine) is elk mechanisme of dienst dat gebruikers kan helpen bij het vinden van informatie. Voorbeeld: zoekmachines zoals Google, systemen voor de toegang tot en het opvragen van informatie uit databases, gestructureerde 'browsing'-programma's, en elk ander instrument dat informatie kan vinden en toegankelijk maken. Dit is een bredere definitie dan die van de term "zoekhulpmiddel" (finding aid) die wordt gebruikt door bibliothecarissen en archivarissen. Op hun vakgebied verwijst deze term in het algemeen naar een index, inventaris, uittreksel of een beschrijving, en niet naar een programma dat kan worden uitgevoerd.

HOOFDSTUK 3. Onderbouwing

Dit hoofdstuk beschrijft de uitgangspunten waarop de Overheid.nl Webmetadata standaard is gebaseerd en de context waarbinnen de standaard moet worden beschouwd.

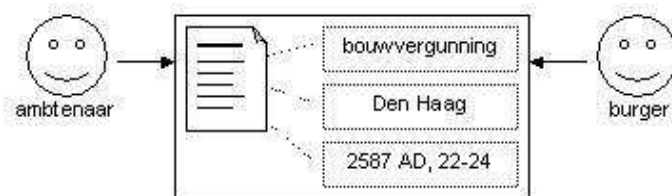
3.1. Het belang van webmetadata

Elke organisatie die on line informatie beschikbaar stelt moet mogelijkheden bieden die informatie vindbaar en toegankelijk te maken. Dit is onder andere mogelijk door middel van knoppen, menu's of navigatiestructuren op een website, of door het mogelijk te maken in vrije tekst te zoeken bij on line documenten.

Het simpel zoeken naar woorden of zinnen kan bij on line documenten echter minder effectief zijn, met name als je op zoek bent naar specifieke informatie. Als het betreffende onderwerp samenhangt met een bijzonder woord of zin dan kan simpel zoeken nog goed werken. In andere gevallen kunnen er echter honderden of duizenden "hits" worden gevonden. In zo'n groot zoekresultaat kan het moeilijk zijn de specifieke informatie te vinden, zoals iedereen weet die uren gefrustreerd heeft zitten zoeken naar informatie met algemene termen, zoals bijvoorbeeld "water".

Een alternatief is het gebruik van metadata om de documenten te beschrijven aan de hand van nauwkeurig gedefinieerde attributen, zoals hun titel, auteurs, publicatiedata of onderwerpen. Webmetadata maakt het gebruikers mogelijk te zoeken op trefwoorden, namen en zinnen in een bepaalde context.

Voorbeeld: de gemeente Den Haag heeft een bouwvergunning afgegeven aan de eigenaar van het pand op de Nieuwe Duinweg 22-24. Met metadata wordt expliciet aangegeven dat het een bouwvergunning betreft, van de gemeente Den Haag voor het pand met de combinatie van postcode en nummer 2587 AD, 22-24. Als een buurman dan zoekt naar alle verstrekte vergunningen bij hem in de buurt ('alle postcodes met 2587') dan zal hij ook deze bouwvergunning vinden.

Voorbeeld: zoeken naar een organisatie als de publicerende organisatie van een document, en niet als één van de vele organisaties die in documenten genoemd worden. Deze manier van ontsluiten kan aanmerkelijk effectiever worden als deze mogelijkheid wordt gecombineerd met gecontroleerde woordenlijsten (gestandaardiseerde lijsten met termen, zoals landenafkortingen of juridische concepten) en gestandaardiseerde beschrijvingswijzen zoals data en telefoonnummers.

Voorbeeld: als alle documenten en gegevens over "water" worden beschreven door metadata zoals een subject (onderwerp)-element dat het trefwoord "water" bevat, dan zou een gebruiker met dit trefwoord veel gemakkelijker alle betreffende documenten en gegevens kunnen vinden. Vergelijk dit met het zoeken naar een boek in een bibliotheek of (on line) boekwinkel. Als je jaar van uitgave, naam van de auteur, naam van de uitgever of ISBN weet, wordt het zoeken naar een boek een stuk eenvoudiger. Deze genoemde kenmerken zijn metadata van een boek.

Vanuit het perspectief van een overheidsinstelling is het belangrijk gebruikers te helpen bij het vinden van nauwkeurige en geschikte informatie. Als gebruikers schade leiden als gevolg van het vinden van onjuiste of ongeschikte informatie dan zouden zij schadevergoeding kunnen eisen van de instelling.

In veel gevallen zal er binnen een organisatie al geschikte webmetadata bestaan. Het is dan alleen nodig deze data te herkennen en te verzamelen. In andere gevallen zal het nodig zijn de webmetadata speciaal te maken.

Het is voor burgers en bedrijven ondoenlijk om voor elke database met webdocumenten een andere zoekstrategie aan te leren en om weer andere zoektermen te gaan gebruiken. Overheidsorganisaties, die over gemeenschappelijke onderwerpen publiceren zouden daarom afspraken moeten maken over de vorm en betekenis van hun metadata. Een dergelijke interoperabiliteit is vooral van belang voor gebruikers die informatie van meerdere sites of bronnen willen combineren of vergelijken. Het is echter nuttig voor alle gebruikers die overheidsinformatie willen vinden. Daar ligt dan ook de belangrijkste reden voor het advies een nationale standaard voor webmetadata te definiëren.

3.2. Gebruik van Dublin Core

Dublin Core (DC) is een breed gedragen standaard die door verschillende buitenlandse overheden gebruikt wordt bij het van metadata voorzien van overheidsinformatie op het internet. DC wordt onderhouden door het Dublin Core Metadata Initiative (DCMI). Voordeel van het gebruik van deze breed geaccepteerde standaard is dat een grote gemeenschap meewerkt aan het onderhoud en de ontwikkeling van vele componenten waaruit de standaard bestaat.

De uitbreidbaarheid van DC en de aanbevelingen door DCMI zijn waardevol gebleken om een nationale standaard te definiëren die op dezelfde wijze uitbreidbaar is. De aanbevelingen van DCMI met betrekking tot syntax worden in de OWMS volledig overgenomen. Dit handboek handelt dan ook met name over semantiek en geeft aan hoe de DC-elementen het beste geïnterpreteerd kunnen worden in de context van overheidsinformatie.

3.3. Beheer van webmetadata en COI's

Het beheer van webmetadata en de bijdragen van COI's (groepen van belanghebbenden) worden hieronder en in Hoofdstuk 5 (Implementatiegids) verder besproken. Deze concepten worden echter hier al geïntroduceerd omdat ze in de rest van deze handleiding worden gebruikt.

De verzameling, creatie, beheer en gebruik van webmetadata hoeft in beginsel geen aanmerkelijke nieuwe werklust te vormen voor een organisatie, althans, wanneer in die organisatie een metadatabeheerfunctie voorhanden is. In principe dient in iedere organisatie een metadatabeheerfunctie moeten hebben. Wanneer die niet beschikbaar is nieuw worden

opgezet als er geen geschikte bestaande functie is. Hoewel een beheerfunctie voor webmetadata gevonden kan worden onder de bestaande functies voor archiefbeheer, records management of websitemanagement van een organisatie, gaat webmetadata uit van een ander perspectief en interesses, wat in dit handboek steeds wordt aangegeven.

Idealiter wordt de beheerfunctie voor webmetadata geleid door een aparte webmetadatamanager die goed ingevoerd is in het gebruik van metadata en vertrouwd is met de missie van de organisatie en tevens met records management, documentbeheer, on line publicaties en e-service functies. De praktijkervaring van verschillende andere nationale metadata-inspanningen leert dat het opzetten van de rol van webmetadatamanager essentieel is voor de succesvolle introductie van metadata in welke organisatie dan ook. Daarom gaat dit handboek er dan ook van uit dat elke organisatie een dergelijke beheerder of manager heeft, hoewel de webmetadata-managementfunctie in principe vervuld kan worden zonder dat daar een specifieke functionaris voor is.

Veel beslissingen over metadata kunnen gezamenlijk worden genomen door meerdere organisaties, in een geschikte COI. Zo zal de keuze van een coderingssysteem voor geografische informatie van belang zijn voor alle organisaties die kaarten en kadastrale gegevens gebruiken. Verder zullen gecontroleerde woordenlijsten voor specifieke verzamelingen van juridische of technische termen van belang zijn voor alle overheidsorganisaties die dergelijke termen gebruiken. Waar mogelijk zouden COI's zodanig moeten worden opgezet en ingericht dat deze beslissingen gezamenlijk genomen kunnen worden. Dat zou de lasten die samenhangen met metadata verminderen voor de afzonderlijk organisaties. Wel betekent dit dat elke organisatie haar metadata beslissingen moet coördineren met de betreffende COI's. Verder zal elke COI een beperkte administratie en coördinatie met andere COI's vereisen. In de meeste gevallen zal dit werk moeten worden uitgevoerd door de organisaties die lid zijn van de COI's. Om overlappingsen en inconsistenties tussen verschillende COI's te voorkomen dient er een nationaal COI "clearinghouse" te worden opgericht om de COI's te helpen met de coördinatie van hun activiteiten. Zolang dit clearinghouse niet formeel is opgericht, vult Advies Overheid.nl in beperkte mate deze rol in.

Een nationaal COI "clearinghouse" zou het groeperen van belanghebbenden mogelijk maken te bepalen of er al een geschikte COI bestaat en, zo niet, om een nieuwe aan te melden zodat anderen van haar bestaan op de hoogte kunnen worden gesteld. Het "clearinghouse" dient een vergelijkbare rol te spelen met betrekking tot coderingssystemen, gecontroleerde woordenlijsten, taxonomieën, thesauri en ontologieën. Voorbeeld: een informatieleverancier die een gecontroleerde woordenlijst voor een bepaalde toepassing (bijv. opgeven van geografisch bereik) moet kiezen of opbouwen, kan onderzoeken of er al een geschikte woordenlijst in gebruik is bij een relevante COI, en zo niet, welke COI de organisatie zou kunnen helpen bij het kiezen of opzetten van een dergelijke woordenlijst. Indien COI's hun eigen, onafhankelijke ontologieën ontwikkelen dient het "clearinghouse" de afstemming daarvan en de inpassing tot een volledige ontologie te coördineren. Het opzetten van een dergelijk "clearinghouse" vereist uiteraard de nodige middelen, en een goede plaats in een geschikt orgaan van de centrale overheid. Waarschijnlijk kan veel van de vereiste functie worden uitgevoerd door middel van een on line werkgroep, maar er moet desondanks een orgaan zijn dat de functie ondersteunt. In ieder geval moet er een database worden bijgehouden met een opgave van alle COI's met vermelding van het functionele bereik (scope) en de aangesloten organisaties met contactinformatie. Verder dient het "clearinghouse" beleid te ontwikkelen voor het omgaan met conflicten tussen COI's. Een dergelijk "clearinghouse" is essentieel om te verzekeren dat het COI-mechanisme haar doel bereikt, en niet tot verwarring leidt.

3.4. Verband tussen webmetadata en andere metadata

Niet alle metadata is even nuttig bij het ondersteunen van de ontsluiting. De metadata-elementen beschreven van de OWMS vormen dan ook een deelverzameling van alle metadata-elementen die een organisatie mogelijk gebruikt. Om gebruikers te helpen bij het vinden van informatie dient een organisatie de relevante metadata uit geschikte bronnen te verzamelen, en eventueel ontbrekende metadata nieuw te ontwikkelen. In een organisatie onderscheiden we in deze context twee “domeinen” waarbinnen metadata wordt gegenereerd: het “records-management”-domein voor interne ontsluiting en het “toegangs”-domein voor externe ontsluiting.

In sommige organisaties kan metadata voor on line documenten verzameld of gecreëerd en onderhouden worden door een records management groep of functie (hoewel soms ook vanuit de bibliotheek-, documentatie- en publicatiediscipline metadata worden verzameld, gecreëerd en beheerd, en metadata ook gecreëerd kan worden door bedrijfsfuncties in een organisatie worden deze functies hier voor het gemak samengevat als zijnde het werkgebied/domein van records management). De informatiebehoeften vanuit records management functie verschillen aanmerkelijk van die van ontsluiting, en in het algemeen wordt records management metadata niet gecreëerd of verzameld ten behoeve van de ontsluiting. Er zal echter een aanzienlijke overlapping zijn in de metadata die voor deze domeinen of werkgebieden vereist is. In het ideale geval wordt alle metadata die een document beschrijft beheerd door de records management functie aangezien dit in de meeste gevallen ook het domein is waar het document zelf beheerd wordt. Dit type beschrijvende metadata kan ook dienen als webmetadata, hoewel ze dus niet verzameld of gecreëerd zijn ten behoeve van de ontsluiting.

In tegenstelling hiermee kan een website manager of on line service provider worden beschouwd als onderdeel van het “toegangs”domein (‘access’ domain) van een organisatie.

Vaak is er directe toegang tot documenten die worden beheerd door records management. In andere gevallen worden er speciale versies van de documenten gemaakt voor het web. In beide gevallen bestaat de behoefte van het toegangsdomein aan een deel van de beschrijvende metadata die reeds vereist is door het records management domein, zoals titel, auteur, publicatiedatum, enz. Het toegangsdomein heeft geen behoefte aan metadata die uitsluitend is bestemd voor administratief gebruik (bijv. archiefvernietiging, redactie, of rechtenbeheer), mogelijk heeft dit domein wel behoefte aan aanvullende webmetadata die van weinig belang is voor records management, zoals onderwerp- of categorietrefwoorden die niet worden gebruikt voor interne toegang door de organisatie zelf.

De ideale relatie tussen metadata in de digitale records management en toegangsdomeinen is die waarbij de meeste van de vereiste metadata (zoals titel, publicerende organisatie, publicatiedatum, enz.) van elk document worden verkregen uit het records management domein. Momenteel zijn er helaas weinig organisaties die een werkelijke digitale records management managementfunctie hebben. Het is desondanks belangrijk dat de implementatie hiervan in de toekomst te bevorderen. In alle gevallen moeten web-metadatamanagers hun werk bekend maken binnen de organisatie en coördineren met de records managers om dubbel werk en inconsistenties te vermijden. De functie van web-metadatamanager wordt uitgebreider beschreven in paragraaf 6.3 later in dit handboek. Waar mogelijk moet het gebruik van gezamenlijke coderingssystemen en gecontroleerde woordenlijsten gecoördineerd worden tussen deze domeinen, om de consistentie te verzekeren en de inspanningen te minimaliseren.

HOOFDSTUK 4. Overheid.nl Webmetadata

Dit hoofdstuk geeft toelichting op de keuze van de elementen van de Overheid.nl Webmetadata standaard.

4.1. Selectie van relevante metadata-elementen

Het doel van het ontwikkelen van webmetadata is gebruikers te helpen bij het vinden van de informatie die zij nodig hebben. Met correcte metadatawaarden worden uit onderstaande vragen voor ieder webdocument de relevante vragen beantwoordt:

- Wat is het onderwerp van het document?
- Wie is verantwoordelijk voor het opstellen en beschikbaar stellen van de inhoud?
- Waarom is het gepubliceerd?
- Wanneer werd het gepubliceerd, en voor het laatst bijgewerkt?
- Op welke periode of geografisch gebied heeft het betrekking?
- Uit welke bronnen werd de informatie verkregen?
- Wat is de doelgroep?
- In welke taal is het geschreven?
- Hoe is het via het web toegankelijk?
- Zijn er beperkingen op het gebruik?

De gedefinieerde verzameling metadata-elementen maakt een koppeling mogelijk tussen het informatieaanbod van overheidsorganisaties enerzijds en zoekdiensten voor overheidsinformatie anderzijds. OWMS is de taal waarmee de aangeboden bronnen kunnen worden beschreven. OWMS is met name ontwikkeld vanuit dit aanbod.

De webmetadata-elementen maken het mogelijk om informatiebronnen te beschrijven waardoor ze beter vindbaar worden en beter geïnterpreteerd kunnen worden. Bij de selectie van metadata-elementen is in eerste instantie uitgegaan van de elementen die binnen de Dublin Core standaard zijn gedefinieerd. Elementen, verfijningen en schema's die Dublin Core definieert worden zo veel mogelijk overgenomen. Uit de eerste ervaringen van transparantieprojecten van Advies Overheid.nl met het implementeren van deze standaard blijkt dat er al snel vele interpretaties van de verschillende termen mogelijk zijn. Het is daarom belangrijk om de semantiek zo eenduidig mogelijk te definiëren. In sommige gevallen verscherpt OWMS een definitie van een DC-term om deze beter toepasbaar te maken voor het domein van de (Nederlandse) overheid. Als daarbij binnen de definitie van de DC-term gebleven kan worden, dan wordt de DC-term gehanteerd. Als een definitie niet binnen een DC-definitie blijft, is een nieuwe term in de OVERHEID namespace gedefinieerd.

Dit zelfde mechanisme vindt plaats bij specificatie van een standaard werkwijze voor een bepaalde toepassing. Definities van termen kunnen dan nog verder worden toegespitst. Advies Overheid.nl noemt zo'n specificatie een internetpublicatiemodel (IPM). Dublin Core spreekt hierbij van Application Profiles. Voor meer informatie over IPM's, zie Hoofdstuk 6 Implementatiegids.

Een van de aspecten die de semantiek van een element bepaalt is de functie van een element in het ontsluitingsproces. De volgende functies spelen hierbij een rol:

- Identificatie (identification)
- Oorsprong (origin)
- Dekking (context/coverage)
- Bestemming (destination)

Identificatie

Identificatie dient een bron zo scherp mogelijk te onderscheiden van andere bronnen. Dat kan zijn voor de mens, bijvoorbeeld door middel van een titel of omschrijving, of voor een machine, bijvoorbeeld door middel van een URL naar de bron. Identificatie is onder andere van belang op het moment dat een gebruiker een bron moet selecteren uit een lijst met zoekresultaten of bij het benaderen van de bron om toegang te krijgen tot de inhoud (het ophalen van het document). Identificatie kan verwijzen naar zowel de inhoud (content), de vorm (container), alsook de context van een bron.

Elementen die hiervoor gebruikt kunnen worden:

- identifier
- title
- alternative
- abbreviation

Oorsprong

Oorsprong geeft aan hoe en onder wiens verantwoordelijkheid een bron tot stand is gekomen. De oorsprong kan zowel de inhoud (content), de vorm (container), alsook de context van een bron beschrijven.

Elementen die hiervoor gebruikt kunnen worden:

- creator
- publisher
- contributor
- organisationType
- source
- created
- available
- issued
- modified

Dekking

Dekking geeft aan waar de intellectuele inhoud van de bron een uitspraak over doet, zoals bijvoorbeeld een kapvergunning een uitspraak doet over het recht tot kappen van een

specifieke boom. Dekking wordt altijd bepaald door de inhoud (content) en de context van een bron, nooit door de vorm waarin de bron beschikbaar is (container).

Elementen die hiervoor gebruikt kunnen worden:

- spatial
- temporal
- category
- keyword
- description
- isRatifiedBy

Bestemming

Bestemming geeft aan: Waarvoor is de bron bedoeld? Hoe kan ik de bron gebruiken? Bestemming kan aanwijzingen geven over de inhoud (content), de vorm (container), alsook de context van een bron.

Elementen die hiervoor gebruikt kunnen worden:

- type
- aggregation
- status
- format
- language
- audience
- educationLevel
- accessibility
- rights

Deze indeling naar **aspect** (identificatie, oorsprong interpretatie en bestemming) is slechts één manier om de elementen in te delen. Een andere manier is te kijken naar het **gebruik** van het element in het zoekproces. Metadata speelt op vier plaatsen in het zoekproces een rol:

- Zoeken (search): het doorzoeken van het (geïndexeerde) aanbod op het voorkomen van een zoekterm
- Selecteren (select): Het maken van een keuze door de gebruiker uit het zoekresultaat
- Opvragen (get): Het benaderen ('ophalen') van de gekozen bron om toegang te krijgen tot de inhoud van de bron
- Gebruiken (use): Het inlezen van de inhoud van de bron in de juiste applicatie waardoor de informatie verwerkt kan worden

Verder verschillen de elementen in het **onderwerp** van hun beschrijving. Doorgaans is dit de inhoud (content) van de bron, maar zeker voor on line bronnen is het soms relevant om ook de vorm waarin een bron beschikbaar wordt gesteld (de container) te beschrijven en de context waarbinnen de bron moet worden geïnterpreteerd. De context van een bron geeft de

inhoud van de bron extra betekenis. Dit geldt in sterke mate voor een overheidssite. Men mag er vanuit gaan dat informatie op een site door de eigenaar van de site is geautoriseerd, waardoor de inhoud van de bron een diepere betekenis krijgt. Een belangrijk deel van de context wordt al bepaald door het informatietype van de bron, bijvoorbeeld ‘wet- en regelgeving’, ‘bekendmaking’ of een ‘vergunning’. Voor wet- en regelgeving maakt het bijvoorbeeld veel verschil of een bron een ontwerp wettekst bevat of een vastgestelde tekst. Het is voor de interpretatie van overheidsinformatie van groot belang om onderscheid te maken tussen de verschillende stadia van de basisinformatie van de democratische rechtsstaat. (democratische besluitvorming, wet- en regelgeving, producten, voorlichting)

Deze drie indelingen van de elementen zijn in de volgende tabel samengebracht.²

Dimension	Element	Application				Describes		
		Search	Select	Get	Use	Content	Container	Context
Identification	identifier			X			X	
	title	X	X			X		
	(title) abbreviation	X	X			X		
	(title) alternative	X	X			X		
	description ³	X	X			X		X
	(description) abstract	X	X			X		

² Merk op dat de DC-elementen date en relation lastig in dit schema zijn te plaatsen, hun verfijningen echter wel.

³ Description komt tweemaal voor

Dimension	Element	Application				Describes		
		Search	Select	Get	Use	Content	Container	Context
Origin	creator	X	X			X		X
	contributor	X	X			X		X
	publisher	X	X		X		X	X
	organisationType	X	X			X		
	(date) available				X	X	X	
	(date) issued				X	X		
	(date) modified		X			X	X	
	(date) valid		X				X	
	source				X	X		
	(relation) hasPart	X		X			X	
	(relation) isFormatOf	X					X	
	(relation) isPartOf	X		X			X	
	isRatifiedBy		X					X
	mandate	X	X					X
Coverage	(coverage) spatial	X	X			X		X
	(coverage) temporal	X	X			X		X
	description	X	X			X		X
	(subject) category	X				X		X
	(subject) keyword	X				X		X
Destination	audience		X			X		
	(audience) educationLevel		X			X		
	accessibility		X			X		
	type		X				X	X
	(type) aggregation		X				X	X
	nextVersionDue		X			X		
	updatingFrequency		X			X		
	status		X			X		
	format	X	X		X		X	
	language	X	X		X			
	rights				X	X		

Naast de metadata speelt ook de inhoud van een bron in de meeste gevallen een rol in het zoekproces. Als de inhoud van de bron bestaat uit voor machine leesbare tekst, dan is deze tekst doorzoekbaar voor een zoekmachine. De zoekmachine kan de woorden waar de tekst uit bestaat in een index plaatsen. Daarbij worden algemeen voorkomende termen als

lidwoorden, voegwoorden, voorzetsels, etc. niet geïndexeerd (stopwoorden). Dit kan geautomatiseerd plaatsvinden en kan veel informatie over het onderwerp van de bron opleveren. De kwaliteit van deze informatie daalt als de tekst niet verhalend is, maar bijvoorbeeld enkel uit een opsomming bestaat. Deze methode werkt uiteraard in zijn geheel niet als er geen sprake is van tekst (bijvoorbeeld een afbeelding of tekening) of de zoekmachine de tekst niet kan lezen (bijvoorbeeld een image-scan van een papieren document of een documentformaat dat niet door de zoekmachine wordt ondersteund)

De taal gebruikt in metadata beschrijvingen moet zo duidelijk en helder mogelijk zijn. De meeste gebruikers zijn niet bekend met de structuur van overheidsinformatie, met de rollen van die organisaties en de manier waarop zij verwijzen naar processen en documenten. Verder zullen weinig gebruikers vertrouwd zijn met technische en gespecialiseerde termen. De toelichting moet dan ook in duidelijke taal zijn geschreven. Eventuele afkortingen moeten een link hebben naar een woordenlijst of uitleg, of voluit worden geschreven als ze voor de eerste keer in de metadata van een bepaald document voorkomen.

Bij het kiezen van trefwoorden en andere beschrijvende begrippen is het verstandig "achteruit" te denken. Zal iemand tevreden zijn met de zoekresultaten van een trefwoord als hij of zij met dat trefwoord informatie opzoekt op een website? En omgekeerd, welke trefwoorden zal iemand naar verwachting gebruiken bij het zoeken naar een bepaald document?

Met uitzondering van de elementen die verplicht (mandatory) of verplicht-indien-van-toepassing (mandatory if applicable, MiA) zijn, is het niet noodzakelijk een waarde in te voeren voor elk element van elk document. Een description-element (omschrijving) zal mogelijk geen waarde toevoegen indien het title-element (titel) van een document voldoende beschrijvend is, en een audience-element is alleen verplicht als een document voor een bepaalde groep bedoeld is. En een coverage-element zal alleen worden opgegeven voor documenten die beperkt zijn tot een bepaalde periode of geografisch gebied.

Bij het invoeren van waarden voor elementen zoals title (titel) en subject (omschrijving) moet men er rekening mee houden dat de zoekactie van een gebruiker waarschijnlijk zal leiden tot een lijst met de waarden van deze elementen voor een groot aantal documenten, dus een lijst met titels of omschrijvingen. Titels zonder voldoende context (bijv. "De volgende stap") zijn weinig verhelderend in dergelijke lijsten en zullen niet veel helpen bij het vinden van de gezochte informatie.

4.2. Elementen en verfijningen per namespace

De tabel uit deze paragraaf geeft inzicht in de relatie tussen namespaces, elementen en verfijningen.

Ieder element wordt gedefinieerd binnen een namespace. In dit handboek zijn drie namespaces aan de orde:

- DC
- DCTERMS
- OVERHEID

DC en DCTERMS zijn twee namespaces van de Dublin Core standaard. DC bevat de oorspronkelijke set van 15 basiselementen. DCTERMS is later toegevoegd en bevat nieuwe elementen, verfijningen van DC-elementen en coderingsschema's. OVERHEID is de namespace waarbinnen uitbreiding op de Dublin Core set ten behoeven van de Overheid.nl Webmetadastandaard worden gedefinieerd.

Een element kan verbijzonderd worden door een verfijning. Een verfijning vormt altijd een logisch onderdeel van een element. Publicatiedatum is bijvoorbeeld zo'n verfijning van het element datum. De frequentie van bijwerken is geen verfijning van datum, want een frequentie is geen datum; frequentie van bijwerken kent een waarde als 'iedere dag' of 'maandelijks'.

In onderstaande tabel zijn alle elementen alfabetisch gerangschikt naar namespace. Eerst worden alle elementen van de namespace DC genoemd. De elementen worden vergezeld door hun verfijningen. Ook van de verfijningen wordt de namespace genoemd (DCTERMS of OVERHEID). Daarna worden de elementen van de namespace DCTERMS genoemd, voorzien van de verfijning uit de namespace DCTERMS. Tenslotte worden alle resterende elementen uit de namespace OVERHEID genoemd. Deze kennen geen verfijningen meer.

De kolom Gebruik is voor de volledigheid genoemd. Zie de volgende paragraaf voor meer informatie hierover.

Namespace	element	verfijning	Gebruik
DC	contributor		Optioneel
DC	coverage		Ongebruikt
DCTERMS		spatial	Verplicht indien van toepassing
DCTERMS		temporal	Verplicht indien van toepassing
DC	creator		Verplicht
DC	date		Ongebruikt
DCTERMS		available	Optioneel
DCTERMS		created	Ongebruikt
DCTERMS		valid	Optioneel
DCTERMS		issued	Optioneel
DCTERMS		modified	Optioneel
DC	description		Optioneel
DCTERMS		tableOfContents	Ongebruikt
DCTERMS		abstract	Optioneel
DC	format		Optioneel
DCTERMS		extent	Ongebruikt
DCTERMS		medium	Ongebruikt
DC	identifier		Verplicht
DCTERMS		bibliographicCitation	Ongebruikt
DC	language		Verplicht indien van toepassing
DC	publisher		Verplicht indien van toepassing

DC	relation		Ongebruikt
DCTERMS		isVersionOf	Ongebruikt
DCTERMS		hasVersion	Ongebruikt
DCTERMS		isReplacedBy	Ongebruikt
DCTERMS		replaces	Ongebruikt
DCTERMS		isRequiredBy	Ongebruikt
DCTERMS		requires	Ongebruikt
DCTERMS		isPartOf	Optioneel
DCTERMS		hasPart	Optioneel
DCTERMS		isReferencedBy	Ongebruikt
DCTERMS		references	Ongebruikt
DCTERMS		isFormatOf	Optioneel
DCTERMS		hasFormat	Ongebruikt
DCTERMS		conformsTo	Ongebruikt
DC	rights		Optioneel
OVERHEID		copyright	Ongebruikt
DC	source		Optioneel
DC	subject		Ongebruikt
OVERHEID		category	Optioneel
OVERHEID		keyword	Optioneel
DC	title		Verplicht
DCTERMS		alternative	Optioneel
OVERHEID		abbreviation	Optioneel
DC	type		Verplicht
OVERHEID		aggregation	Verplicht indien van toepassing
DCTERMS	audience		Verplicht indien van toepassing
DCTERMS		educationLevel	Optioneel
OVERHEID	accessibility		Ongebruikt
OVERHEID	isRatifiedBy		Verplicht indien van toepassing
OVERHEID	mandate		Optioneel
OVERHEID	nextVersionDue		Optioneel
OVERHEID	organisationType		Verplicht

OVERHEID	preservation	Ongebruikt
OVERHEID	status	Optioneel
OVERHEID	updatingFrequency	Optioneel

4.3. Gebruik van elementen en verfijningen

De algemene motivering voor het gebruik van elementen en verfijningen in een IPM moet zijn: elementen worden opgenomen als ze bij de ontsluiting van overheidsinformatie voldoende baat opleveren om de inspanningen voor hun creatie en beheer de moeite waard te maken.

In de tabel in paragraaf 4.2 wordt in de laatste kolom het gebruik van een element of verfijning genoemd. Dit moet geïnterpreteerd worden als een aanbeveling in welke mate het element verplicht te stellen in een IPM.

Verplicht	Het element is essentieel voor de vindbaarheid. Stel nadrukkelijk dat een verplicht element niet leeg gelaten mag worden.
Verplicht indien van toepassing	Het element heeft niet voor elke bron een waarde. Stel voor het IPM vast of het element essentieel is voor de vindbaarheid van het informatietype. In het IPM kan de waarde herzien worden naar Verplicht of Optioneel, maar ook Verplicht indien van toepassing blijven. Geef bij de laatste waarde de conditie aan waaronder het element verplicht is.
Optioneel	Het element is van minder belang voor de vindbaarheid en mag daarom ook leeg gelaten worden. Een optioneel element kan uit een IPM weggelaten worden.
Ongebruikt	Het element wordt niet gebruikt in webmetadata van de Nederlandse overheid.

Elementen waarvan aanbevolen wordt om ze **verplicht** te stellen:

Namespace	element
DC	title
DC	type
OVERHEID	organisationType
DC	creator
DC	identifier

Elementen waarvan aanbevolen wordt om ze **verplicht** te stellen **indien van toepassing**:

Namespace	element
OVERHEID	aggregation
DCTERMS	audience
OVERHEID	isRatifiedBy
DC	language
DC	publisher
DCTERMS	spatial
DCTERMS	temporal

Elementen waarvan aanbevolen wordt om ze **optioneel** te laten:

Namespace	element
OVERHEID	abbreviation
DCTERMS	abstract
DCTERMS	alternative
DCTERMS	available
OVERHEID	category
DC	contributor
DC	description
DCTERMS	educationLevel
DC	format
DCTERMS	hasPart
DCTERMS	isFormatOf
DCTERMS	isPartOf
DCTERMS	issued
OVERHEID	keyword
OVERHEID	mandate
DCTERMS	modified
OVERHEID	nextVersionDue
DC	rights
DC	source
OVERHEID	status
OVERHEID	updatingFrequency
DCTERMS	valid

Onderstaande tabel toont alle **ongebruikte** elementen:

Namespace	element
OVERHEID	accessibility
DCTERMS	bibliographicCitation
DCTERMS	conformsTo
OVERHEID	copyright
DC	coverage

DCTERMS	created
DC	date
DCTERMS	extent
DCTERMS	hasFormat
DCTERMS	hasVersion
DCTERMS	isReferencedBy
DCTERMS	isReplacedBy
DCTERMS	isRequiredBy
DCTERMS	isVersionOf
DCTERMS	medium
OVERHEID	preservation
DCTERMS	references
DC	relation
DCTERMS	replaces
DCTERMS	requires
DC	subject
DCTERMS	tableOfContents

HOOFDSTUK 5. Coderingsschema's

Om eenduidig aan te kunnen duiden welke waarde een element heeft worden afspraken gemaakt over de schrijfwijze van de waarden voor de metadataelementen. Afspraken kunnen de vorm hebben van een syntax encoding scheme (syntaxcoderingsschema) of een vocabulary encoding scheme (gecontroleerde woordenlijst). Een syntax encoding scheme is een afspraak over de structuur waarin de waarde wordt gepresenteerd. Bijvoorbeeld het datumformaat W3CDTF: "jjjj/mm/dd". Een vocabulary encoding scheme is een afspraak waarbij een woordenlijst wordt gegeven waarin expliciet de enige waarden worden genoemd die zijn toegestaan.

5.1. Vrije tekst

Syntax encoding schemes kennen een uiteenlopende mate van beperking. De minste beperking legt het scheme "vrije tekst". Daarbij gelden criteria die voor alle waarden gelden:

- Een waarde bestaat altijd uit een character reeks
- De characters zijn in een breed geaccepteerd character encoding weergegeven, bijvoorbeeld UTF-8.
- Er wordt geen gebruik gemaakt van gereserveerde characters die in gebruikelijke web-omgevingen tot problemen leiden, zoals bijvoorbeeld "&", "<" en ">".

Voor vrije tekst wordt gekozen indien volledige vrijheid is gewenst bij het geven van een waarde aan het element. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn bij titel en omschrijving die vrij gekozen moeten kunnen worden. Toch is het denkbaar dat een systeem van betiteling wordt gekozen waardoor de titel gedeeltelijk wordt gestructureerd, bijvoorbeeld: Een titel begint met "Artikel " gevolgd door het artikelnummer, daarna "lid " gevolgd door het lidnummer. Hiervoor wordt gekozen als een systematiek gewenst of zelfs vereist is. Dat kan zijn om herkenbaarheid door de gebruiker te bieden of om interpretatie door software mogelijk te maken. Dit laatste kan bijvoorbeeld nodig zijn om te kunnen zoeken op datum of om bronnen in een kaart te kunnen projecteren. Een syntax encoding scheme kan dan zeer strikte regels opleggen.

5.2. Syntax encoding schemes

Een syntax encoding scheme wordt gebruikt als het niet mogelijk of praktisch is om een uitputtende lijst van waarden te geven. Als dat wel kan wordt een vocabulary encoding scheme gebruikt. Zolang er bijvoorbeeld geen hanteerbare vorm is waarin een actueel bijgewerkte postcodetabel beschikbaar is kan een syntax encoding scheme gebruikt worden dat aangeeft dat een postcode weergegeven wordt door vier cijfers, gevolgd door twee hoofdletters. Als zo'n tabel wel beschikbaar is kan gebruik gemaakt worden van een vocabulary encoding scheme

Voor veel algemene metadata-elementen (zoals datum- en landencodes) bestaan internationaal vastgestelde coderingssystemen. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van bestaande en nuttig bewezen schema's. De door Advies Overheid.nl aanbevolen coderingssystemen zijn opgenomen in de tabellen in Appendix A.

Voor naamgeving van schema's gelden de volgende criteria:

- Indien schema's gangbare benaming kennen wordt deze zoveel mogelijk overgenomen. Het datum-tijd formaat dat door W3C wordt voorgesteld wordt over het algemeen aangeduid als W3CDTF. Deze benaming wordt dan ook binnen OWMS gehanteerd.
- Als binnen de OVERHEID namespace een schema wordt gespecificeerd krijgt dit een Nederlandse naam als het schema specifiek is voor het Nederlandse taalgebied.
- In schemanamen worden geen elementnamen opgenomen. Een schemanaam is dus een zelfstandige naam. Een schema kan namelijk voor verschillende elementen gebruikt worden. Opnemen van een elementnaam is daarom verwarrend. Ook kunnen zo elementnamen gewijzigd worden zonder de schemanaam te wijzigen.

Indien binnen een bepaalde toepassing de noodzaak bestaat om een schema te definiëren dan kan de community of Interest die belang heeft bij die toepassing dat uiteraard doen. Zo kunnen gebruikers met geavanceerde eisen voor het weergeven van geografische informatie (d.w.z. ruimtelijke dekking) bijvoorbeeld de NEN 3610 of een vergelijkbare benadering kiezen. OWMS specificeert geen specifieke woordenlijsten voor elke gespecialiseerde toepassing. De bedoeling is dat een gecontroleerde woordenlijst op het laagst mogelijke niveau wordt gekozen of ontwikkeld, d.w.z. door de kleinst mogelijke COI die de meeste of alle gebruikers van de woordenlijst omvat. Het nationale COI "clearinghouse" moet de coördinatie hiervan ondersteunen door aan te geven welke woordenlijsten er al bestaan voor een bepaalde toepassing. Het "clearinghouse" moet ook de centrale coördinatie verzorgen om belanghebbenden te helpen bepalen of er al een geschikte COI voor de ontwikkeling van een gecontroleerde woordenlijst is, en zo niet, helpen bij de oprichting daarvan. De keuze tussen het overnemen of de ontwikkeling van woordenlijst dient ook afgestemd te worden met de toegangs- en records management domeinen om de consistentie te verzekeren en dubbel werk te minimaliseren.

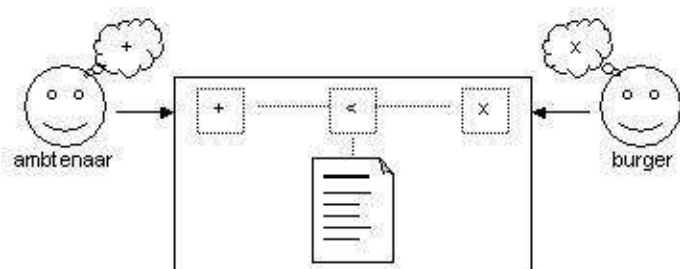
De ontwikkeling en het gebruik van gecontroleerde woordenlijsten is voor veel metadata-elementen relatief eenvoudig. Het gebruik van trefwoorden in het element subject is echter een speciaal, en bijzonder belangrijk, geval. Op het moment is het zoeken op trefwoorden een van de meest gebruikte technieken. Deze wordt toegepast door zoekmachines zoals Google. Het probleem is echter dat dergelijke vrije-tekst zoekmachines eenvoudigweg zoeken naar woorden in de inhoud van documenten of webpagina's, zonder te weten of ze bedoeld zijn als trefwoord. Goed gekozen trefwoorden in het element subject kunnen de vindbaarheid aanmerkelijk verbeteren.

Tenslotte dienen taxonomieën, thesauri en ontologieën ontwikkeld te worden voor het ondersteunen van het beheer van trefwoorden. De ontwikkeling van deze terminologiesystemen moet tussen overheidsinstanties gecoördineerd worden door middel van geschikte COI's en de steun van het nationale COI "clearinghouse".

5.3. Vocabulary Encoding Schemes

Een gecontroleerde woordenlijst is een uitputtende opsomming van alle toegestane waarden voor een element. Een vocabulary encoding scheme wordt ook wel Controlled Vocabulary (CV) genoemd. Doel van een CV is een taxonomie te definiëren voor begrippen uit de 'echte wereld'. Deze taxonomie is een referentielijst waarop begrippen uit het aanbod en uit de vraag aan elkaar gekoppeld kan worden. Het aanbod laat zich goed structureren. Voor het aanbod kunnen thesauri worden ontwikkeld die synoniemen en gedetailleerde termen afbeelden op de referentietaxonomie. Structurering van de vraagkant is lastiger. Toch maken zoekdiensten gebruik van mentale modellen voor de verschillende zoekvragen die ze kunnen

beantwoorden. De zoekmachine maakt gebruik van de referentietaxonomie door deze af te beelden op het mentale model van de zoekvraag.

+ = begrip volgens de aanbieder

< = term volgens de referentietaxonomie

x = begrip in mentaal model van de zoeker

Uiteraard zijn er gevallen dat deze drie gelijk zijn.

Voor veel algemene metadata-elementen (zoals datum- en landencodes) bestaan breed geaccepteerde coderingssystemen en gecontroleerde woordenlijsten. De aanbevolen coderingssystemen zijn opgenomen in de tabellen in Appendix A en zijn te vinden op metadata.overheid.nl.

Een referentietaxonomie die een mentaal model uit de vraagstructurering verbindt met een thesaurus van de aanbodkant biedt een oplossing voor een aantal problemen.

Vraagstructurering

De burger wil het liefst in zijn eigen taal met de overheid kunnen praten. De verplichting om ambtelijk jargon te kennen, is geen voorbode van een transparante overheidswebsite. Dit betekent dat aan ambtelijke woorden synoniemen gekoppeld moet kunnen worden die voor burgers begrijpelijk zijn. De Belastingdienst kent bijvoorbeeld officieel het begrip *leaseauto* niet, maar alleen *auto van de zaak*. Het is voor een burger die zichzelf vooral in *zijn eigen* leaseauto ziet rijden, makkelijker als hij op de website van de Belastingdienst een resultaat krijgt op de zoekterm *leaseauto*.

Gecontroleerde woordenlijsten maken het ook mogelijk te zoeken op plaatsnamen binnen een gemeente. Voor burgers zijn dit wellicht de namen waar ze nog dagelijks in denken, meer dan in de recentelijk geïntroduceerde gemeentenaam. De gemeentenamen in de gecontroleerde woordenlijst kunnen daarvoor gekoppeld worden aan plaatsnamen. Wateringen, Poeldijk, Naaldwijk en Monster leiden dan allemaal naar informatie van de gemeente Westland. Edam en Volendam leiden beiden naar de gemeente Edam-Volendam.

Spelfouten en variaties schrijfwijze

Als een burger op www.overheid.nl zoekt naar informatie van de gemeente Den Haag, dan verwacht hij ook alle informatie van de gemeente Den Haag te kunnen vinden. Een burger heeft er dan niks aan dat hij een deel van de informatie moet zoeken bij 's Gravenhage, omdat dit de persoonlijke voorkeur van een aantal ambtenaren is. Een gecontroleerde woordenlijst zorgt ervoor dat alle bronnen die Den Haag betreffen onder één term te vinden zijn.

Hetzelfde geldt voor willekeurige variaties of schrijffouten als de metadatawaarde wordt toegekend. Hieronder een voorbeeld van drie variaties op Den Haag:

- den haag
- Den haag
- den Haag

Dit komt nogal eens voor als informatie in websites afkomstig is uit verschillende mid- en backofficesystemen. De resultaten voor de gemeente Den Haag zijn dan ongelukkigerwijs over vier categorieën verdeeld. De verplichting om een term uit de referentietaxonomie te kiezen lost dit probleem op.

Zoeken

Een gecontroleerde woordenlijst kan ook gebruikt worden om een burger uit een lijst met waarden te laten kiezen op een website. Dit kan handig zijn als uit gebruikersonderzoek blijkt dat dit de gebruiksvriendelijkheid van een website ten goede komt. De waarden worden dan aangeboden in een keuzelijst. De referentietaxonomie wordt dan direct gebruikt als mentaal model.

Samenhang synoniemen

Voor een zoekmachine hebben kap-, rooi- en velvergunningen niks met elkaar te maken. Toch worden deze begrippen door elkaar heen gebruikt bij Nederlandse gemeenten. Om samenhang in de overheidsinformatie te krijgen, zullen deze begrippen op enig moment wél een relatie met elkaar moeten hebben.

Dit kan door, hetzij centraal, hetzij in de aanbodthesaurus en het mentale model van de vraagstructurering, de relatie tussen de begrippen vast te leggen. Dit gebeurt door af te spreken dat bijvoorbeeld de term kapvergunning de hoofdterm wordt. Kapvergunning wordt dan het begrip in de woordenlijst voor DC.type. Tegelijkertijd leg je vast dat rooi- en velvergunning synoniemen zijn van kapvergunning. Er ontstaat daardoor een relatie tussen deze begrippen, waardoor de zoekmachine weet dat een document met de metadatawaarde 'velvergunning' toebehoort aan de waarde 'kapvergunningen'.

Leestekens

Webbrowsers tonen een waarde als 'college van B&W' vaak als 'college van B?W'. Het &-teken kan namelijk ook een betekenis hebben in de softwarecode van een website, waardoor de browser 'in de war' kan raken en een vraagteken toont. Door in een gecontroleerde woordenlijst de waarde op te nemen als 'college van burgemeester en wethouders' wordt dit probleem voorkomen.

Het &-teken is niet het enige leesteken dat problemen kan opleveren. In de webrichtlijnen staat meer informatie over het gebruik van leestekens en accenten op websites. Zie: <http://webrichtlijnen.overheid.nl/handleiding/ontwikkeling/productie/karaktercodering/karakter-referenties/>.

5.4. Coderingsschema's definiëren en onderhouden

Coderingsschema's die gebruikt worden als referentietaxonomie moeten op een centrale plaats voor alle gebruikers toegankelijk zijn. In het IPM van een informatietype dat gebruik maakt van een schema moet verwezen worden naar het schema. Als een schema beschikbaar is dat goed onderhouden wordt en geschikt is voor het doel in het IPM, dan

wordt een bestaand schema gekozen. Zo kunnen gebruikers met geavanceerde eisen voor het weergeven van geografische informatie (d.w.z. ruimtelijke dekking) bijvoorbeeld de NEN 3610 of een vergelijkbare benadering kiezen. De standaard schrijft niet voor welke woordenlijsten gebruikt moeten worden voor elke gespecialiseerde toepassing. De bedoeling is dat een gecontroleerde woordenlijst op het laagst mogelijke niveau wordt gekozen of ontwikkeld, d.w.z. door de kleinst mogelijke COI die de meeste of alle gebruikers van de woordenlijst omvat. Het nationale COI “clearinghouse” moet de coördinatie hiervan ondersteunen door aan te geven welke woordenlijsten er al bestaan voor een bepaalde toepassing. Het “clearinghouse” moet ook de centrale coördinatie verzorgen om belanghebbenden te helpen bepalen of er al een geschikte COI voor de ontwikkeling van een gecontroleerde woordenlijst is, en zo niet, helpen bij de oprichting daarvan. Zoals boven besproken, dient de keuze tussen het overnemen of de ontwikkeling van woordenlijst afgestemd te worden tussen de toegangs- en records management domeinen om de consistentie te verzekeren en dubbel werk te minimaliseren.

Als er geen geschikt schema bestaat, wordt een Community of Interest aangewezen of gevormd die de verantwoordelijkheid krijgt om een schema te definiëren. Voor de naamgeving van de schema's in de OVERHEID namespace heeft Advies Overheid.nl de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Namen van schema's zijn in het Nederlands als het schema specifiek is voor het Nederlandse taalgebied.
- In schemanamen worden geen elementnamen opgenomen. Een schemanaam is dus een zelfstandige naam. Schemanamen zijn in het Nederlands. Rationale: Een schema kan voor verschillende elementen gebruikt worden en elementnamen kunnen dan gewijzigd worden zonder de schemanaam te wijzigen.

De ontwikkeling en het gebruik van gecontroleerde woordenlijsten is voor de meeste metadata-elementen relatief eenvoudig. Het gebruik van trefwoorden in een subject-element is echter en speciaal, en bijzonder belangrijk, geval. Op het moment is het zoeken op trefwoorden een van de meest gebruikte technieken. Deze wordt toegepast door zoekmachines zoals Google. Het probleem is echter dat dergelijke vrije-tekst zoekmachines eenvoudigweg zoeken naar woorden in de inhoud van documenten of webpagina's, zonder te weten of ze bedoeld zijn als trefwoord. Goed gekozen trefwoorden in subject-velden kunnen de vindbaarheid aanmerkelijk verbeteren, indien ze bereikbaar zijn voor de zoekinstrumenten. Om te verzekeren dat een zoekmachine een informatiebron vindt op basis van de trefwoorden in een subject-metadata-element van de bron, moeten deze trefwoorden als zodanig door de zoekmachine bereikbaar en herkenbaar zijn. Mogelijk moeten zoekmachines gewijzigd worden om metadata-elementen zoals subject te kunnen vinden en herkennen. Dit zal vooral het geval zijn als metadata-elementen niet zijn opgenomen in de on line documenten, maar in een aparte database staan. De zoekmachines moeten dan gewijzigd worden om deze databases te kunnen benaderen. Tenslotte dienen taxonomieën, thesauri en ontologieën ontwikkeld te worden voor het ondersteunen van het beheer van trefwoorden. De ontwikkeling van deze terminologiesystemen moet tussen overheidsinstanties gecoördineerd worden door middel van geschikte COI's en de steun van het nationale COI “clearinghouse”

HOOFDSTUK 6. Implementatiegids

Dit hoofdstuk beschrijft hoe een IPM gemaakt kan worden op basis van dit handboek.

De elementen uit dit handboek vormen een basisset van elementen en verfijningen. Ze vormen de taal waarmee overheidsbronnen beschreven kunnen worden, zodat ze transparant op het internet gepubliceerd kunnen worden. De beschrijving van de bronnen moet afgewogen zijn, zodat de verbetering in transparantie in balans staat met de kosten en inspanningen die hiermee gemoeid zijn. In een IPM staat een specifiek profiel van de elementen dat afgestemd is op de desbetreffende overheidsbron en de burger die naar de bron zoekt.

Zie appendix D voor specifiek technische aspecten die een rol kunnen spelen bij de implementatie.

6.1. Community of Interest

De groep van organisaties die een IPM opstelt en vervolgens beheert, is (kan gezien worden als) de Community of Interest (CoI) voor dat type overheidsbron. Deze CoI bepaalt welke informatie binnen de scope van het IPM valt en welke elementen een rol spelen bij het ontsluiten van die informatie door bijvoorbeeld een zoekdienst.

De leden van de CoI zijn inhoudsdeskundig op het gebied van het type overheidsbron en vormen met elkaar de eventueel aanwezige verschillende visies op het belangengebied. Mensen die weerstand kunnen bieden worden juist in een vroegtijdig stadium betrokken, om uiteindelijk een zo geruis mogelijke acceptatie mogelijk te maken. Het is tegelijkertijd belangrijk om de Community of Interest ook niet nodeloos groot te maken. Er moet een betrokken en actief team samengesteld worden dat in korte tijd een resultaat neer kan zetten.

6.2. Internet PublicatieModel

Een IPM beschrijft de wijze waarop overheidsorganisaties een bepaald informatietype op het internet (zullen gaan) publiceren. IPM's kunnen worden opgesteld voor elk type overheidsinformatie die op vergelijkbare wijze van metadata kan worden voorzien. Zo heeft Advies Overheid.nl nu al IPM's geschreven voor vergunningsinformatie, bekendmakingen, decentrale wet- en regelgeving en andere.

Leg in een IPM bijvoorbeeld de volgende aspecten vast:

- kenmerken van het type overheidsbron,
- zoekwensen naar de bron van de burger,
- vertaling van de koppeling naar metadataelementen,
- beschrijf alle elementen in tabellen
- syntax en vocabulary encoding schemes.

Deze aspecten vormen samen een zogeheten informatieanalyse van het type overheidsbron. De informatieanalyse biedt essentiële informatie om met het IPM succesvol projecten uit te kunnen voeren.

Kenmerken type overheidsbron

De kenmerken maken duidelijk over welke overheidsbronnen het IPM exact een uitspraak doet. Het IPM Vergunningen zegt bijvoorbeeld iets over het toevoegen van metadata aan online gepubliceerde vergunningen, maar daarnaast ook over handhavingsinformatie en handhavingsbeschikkingen. Advies Overheid.nl heeft verder een IPM Bekendmakingen opgeleverd, maar ook een IPM Officiële publicaties waaronder bekendmakingen in de Staatscourant vallen. De metadataelementen en het gebruik ervan verschilt in deze IPM's. Als de type overheidsbronnen niet helder afgekaderd worden, gaan er mogelijkwijs in het gebruik van de IPM's zaken door elkaar lopen.

Zoekwensen burger

Zoals gezegd maken metadataelementen de overheidsinformatie transparanter. Hiermee wordt bedoeld dat het voor burgers makkelijker wordt overheidsinformatie te vinden, omdat de kenmerken van de informatie expliciet zijn beschreven en beschikbaar zijn. Dit uitgangspunt impliceert dat burgers zoeken naar de kenmerken die zijn vastgelegd in de metadata. Om hier zeker van te zijn zal bekend moeten zijn wat de zoekwensen zijn van de burger. Voer hier onderzoek naar uit en leg dit vast in het IPM. Zijn er geen mogelijkheden voor een onderzoek, leg dan toch vast welke aannames in zoeken worden gemaakt. Dit ondersteunt later in de tijd eventuele evaluaties en herzieningen van het IPM.

Beschrijf de zoekwensen in directe relatie tot de kenmerken van de informatie, bijvoorbeeld door te stellen dat burgers zoeken op de naam van een wet, of op de locatie van een aangevraagde bouwvergunning (bijvoorbeeld in hun eigen buurt), of op de datum van bekendmaken (alleen de recente bekendmakingen).

Vertaling naar metadataelementen

Maak vervolgens van deze zoekkenmerken een vertaling naar de metadataelementen. Vertaal alle zoekaspecten en leg deze expliciet vast in het IPM. Als een burger wil zoeken op de naam van een wet, dan moet deze expliciet bekend zijn. Dat is mogelijk met het element title. Als een burger wil zoeken naar aangevraagde bouwvergunningen bij hem in de buurt, dan moet expliciet bekend zijn dat het om een bouwvergunning gaat en dus om welk type vergunning. Ook moet bekend zijn dat het om een aanvraag gaat en nog niet om een verleende vergunning. In beide gevallen gaat het om een type informatie, waarvoor het element type beschikbaar is (zie voor meer informatie het IPM Vergunningen). Als de burger wil zoeken op bouwvergunningen bij hem in de buurt, dan moet een geografisch aspect zijn vastgelegd. Hiervoor is het element spatial beschikbaar.

Het is belangrijk om hierbij steeds goed na te gaan welk element het beste geschikt is. Hiervoor is het nodig te beseffen of het gezochte kenmerk een aspect is van de bron of van de inhoud. De metadataelementen beschrijven soms bijna hetzelfde aspect, maar het ene element beschrijft dan de bron en het andere de inhoud van de bron. Zie bijvoorbeeld het voorbeeld over CAO bij de elementen temporal en valid in appendix A.

Bij het definiëren gebruiken elementen uit het handboek kan het zijn dat een generiek element uit de DC- of OVERHEID namespace wordt gebruikt om een specifiek aspect van een bron te beschrijven. In dat geval is het verstandig om in het IPM een specifieke naam te introduceren als aanduiding voor de generieke term. Bijvoorbeeld in een IPM waaronder toespraken worden gepubliceerd kan een element "spreker" worden gedefinieerd dat wordt ingevuld als DC.contributor. Er hoeft dan niet een nieuw element gedefinieerd te worden, maar voor toespraken is dan duidelijk hoe de spreker aangegeven wordt.

Het kan ook zijn dat geen van de beschikbare elementen volstaat. Dan is het mogelijk om speciaal hiervoor een nieuw element te definiëren. Dit element wordt dan vastgesteld binnen de context van het IPM en niet binnen het handboek aan de standaard toegevoegd.

Definieer hiervoor allereerst een eigen namespace. In verschillende IPM's van Advies Overheid.nl zijn namespaces gedefinieerd in aanvulling op de OVERHEID namespace. Deze namespaces zijn OVERHEIDxx genoemd waarbij xx een afkorting is van het informatietype dat in het IPM beschreven wordt. OVERHEIDvg is de namespace voor vergunningen, OVERHEIDbm is de namespace voor bekendmakingen. De naam van een namespace moet uniek zijn; verifieer bij Advies Overheid.nl of de naam voor uw namespace nog niet gebruikt wordt. Zie hiervoor de contactgegevens op het voorblad van dit handboek.

Definieer vervolgens een elementnaam. Elementnamen in de OVERHEID namespace zijn in het Engels om eenvoudiger met buitenlandse experts kennis uit te kunnen wisselen en om eventueel aan te kunnen sluiten op internationale standaarden die op Dublin Core gebaseerd zijn. In een IPM met een beperkt toepassingsgebied kunnen Nederlandse elementnamen gekozen worden. Iedere elementnaam moet uniek zijn (binnen een namespace). Vul een tabel aan voor het nieuwe element, net zoals dat voor alle elementen in dit handboek is gedaan.

Beschrijving elementen

Als de zoekwensen van de burger gekoppeld zijn aan de beschikbare metadataelementen, dan worden alle metadataelementen beschreven. Gebruik hiervoor de tabel in appendix A en eventueel die van appendix B. Vul de tabel aan door het doel mogelijk aan te scherpen. De genoemde doelen in dit handboek zijn wellicht onvolledig voor een IPM, vul dan de hiaten aan.

Vul de tabellen ook aan door de aanbevolen verplichting aan te scherpen. In een IPM kan gebruik van elementen, verfijningen of schema's namelijk verplicht gesteld worden. Bekijk daarom per element of de aanbevolen verplichting wordt opgevolgd of gewijzigd. Hernoem de desbetreffende rijen: van 'aanbevolen verplichting' naar 'verplichting'.

Vul de tabellen ook aan door te bekijken of de genoemde coderingswijzen overgenomen worden. Voor vocabulary encoding schemes kan bijvoorbeeld een nieuwe woordenlijst gemaakt worden. Leg de naam en waarden vast; zie de encoding schemes op www.metadata.overheid.nl voor meer informatie.

De tabellen kunnen ook nog aangevuld worden met specifieke IPM-namen van elementen. Onderstaand voorbeeld geeft aan hoe dat eruit zou zien als voor het element contributor het label Bijdrager wordt aangepast met spreker.

contributor

Namespace en term	DC.contributor
Nederlands	Bijdrager
IPM-naam	Spreker
Definitie	Et cetera

syntax en vocabulary encoding schemes

Stel voor alle elementen vast welke schema's hiervoor gehanteerd kunnen worden. Dit kunnen schema's zijn die door een Col worden gedefinieerd, maar er zijn wereldwijd al vele algemene standaarden vastgelegd die geschikt zijn als standaard schema voor

metadatelementen. Zo heeft het W3C een standaard datum-tijd formaat gedefinieerd dat door Advies Overheid.nl wordt overgenomen in de IPM's voor de transparantieprojecten (DCTERMS.W3CDTF). Kies de breedst geaccepteerde standaard die voldoet aan de behoefte van de toepassing.

Bij het maken van een gecontroleerde woordenlijst is het belangrijk om te realiseren dat de lijst een weerspiegeling is van het beeld van de werkelijkheid van de makers. Zoveel meningen er bestaan over die werkelijkheid, zoveel verschillende versies van een gecontroleerde woordenlijst ook mogelijk zijn. De meeste woordenlijsten worden niet zonder slag of stoot gemaakt en leiden na afloop tot discussie.

Het is belangrijk om een gecontroleerde woordenlijst met een representatieve groep belanghebbenden te maken. Maak hiervoor gebruik van de Col.

Een Col zal om te beginnen moeten inventariseren welke relevante lijsten al aanwezig zijn. Door gebruik te maken van bestaande lijsten kan de hoeveelheid werk voor de Col significant gereduceerd worden. De lijst OVERHEID.gemeente met alle Nederlandse gemeentenamen wordt bijvoorbeeld gebaseerd op <http://www.overheid.nl/organisaties/>, welke weer is gebaseerd op de Staatsalmanak. Op deze wijze is het mogelijk de lijst met geringe inspanning op te stellen en te onderhouden. Ook leverde het introduceren van de lijst niet tot acceptatieproblemen.

Het zal niet in alle gevallen mogelijk zijn om je te baseren op een bestaande lijst. In die gevallen is het belangrijk om met een kleine lijst te beginnen, praktijkervaring met de lijst op te doen en in diverse iteraties deze uit te breiden als dat nodig blijkt te zijn.

Verdere tips voor het opstellen van een woordenlijst die mogelijk van toepassing kunnen zijn:

- Benoem als Col termen en rangschik deze. Een veelgebruikte en succesvolle techniek hiervoor is Cardsorting. Zie voor meer informatie hierover de bronnen die hieronder genoemd worden voor verdere studie.
- Baseer de woordenlijst op meerdere bronnen, bijvoorbeeld ook gebruikers en materiedeskundigen.
- Analyseer bronmateriaal.
- Analyseer weblogs van zoektermen.
- Het verdient de voorkeur om naast een woord, ook een definitie van het woord en het gebruik van het woord op te nemen in de woordenlijst. De definitie verduidelijkt het begrip; het gebruik geeft aan voor welk soort informatie het begrip de juiste classificatie vormt. Voor de lijst OVERHEID.gemeente zijn definities en het gebruik wellicht minder nodig, toch zijn deze ook aanwezig op www.overheid.nl/organisaties.
- Gebruik naast namen ook een identificatienummer. Dit reduceert het opnieuw classificeren als de namen in een woordenlijst wijzigen.
- Test je eerste versie en pas waar nodig aan.
- Neem de woordenlijst in beheer, d.w.z. gebruik en onderhoud.

Bronnen voor verdere studie:

- Het boek "Thesaurus Construction and Use" door Jean Aitchison;

- De website www.boxesandarrows.com bevat diverse artikelen over gecontroleerde woordenlijsten. Klik op: Categories en vervolgens How to: Methods & Approaches. Zoek naar artikelen die gaan over 'controlled vocabularies'.

Vocabulary encoding scheme beheren

Een gecontroleerde woordenlijst vormt een afspiegeling van de werkelijkheid. De wereld rondom de woordenlijst verandert. Als de woordenlijst relevant moet blijven, zal deze dus ook mee moeten veranderen. De lijst OVERHEID.gemeente met Nederlandse gemeenten bijvoorbeeld zal moeten worden gewijzigd als er een gemeentelijke herindeling heeft plaatsgevonden.

Voor het correct beheren zal een onderhoudsproces gedefinieerd moeten worden, zodat wijzigingen gebaseerd zijn op een daadwerkelijke noodzaak of behoefte, de kosten van wijzigen in overeenstemming zijn met de opbrengsten en dat de wijziging wordt doorgevoerd met een notie van de (immense) impact die het zal hebben.

Het is verstandig om het dagelijks beheer te laten uitvoeren door een team van beheerders van meerdere woordenlijsten. Het zal voor hen een parttime taak zijn. Dit team kan wijzigingen doorvoeren in afstemming met een stuurgroep (de Col).

Het beheerteam is ook verantwoordelijk voor instructie, training en communicatie rondom (wijzigingen van) de woordenlijst. En daarnaast voor het monitoren van het beheer zelf.

6.3. De webmetadata managementfunctie

Als een IPM af is, kan deze gebruikt worden door belanghebbende overheidsorganisaties. Het strekt tot aanbeveling om bij die organisaties een webmetadata managementfunctie in het leven te roepen.

De eerste taak van de webmetadata managementfunctie is het ontwikkelen van een Webmetadata managementplan voor de organisatie. Dit plan dient ten minste de volgende onderwerpen te bevatten:

- Een algemene strategie voor webmetadata.
- Een strategie voor de verzameling, creatie en management van webmetadata.
- Een strategie voor de interne en externe coördinatie van webmetadata.
- Een strategie voor de kwaliteitsbeheersing van webmetadata.
- Een strategie om webmetadata toegankelijk te maken voor zoekinstrumenten.
- Een actieplan om de strategieën te implementeren

De webmetadata manager dient samen te werken met de interne beheerders van websites, records management, bedrijfsfuncties en publicaties. Er dient ook samengewerkt te worden met Advies Overheid.nl en relevante COI's voor het ontwikkelen, implementeren en beheren van een algemene strategie voor webmetadata, zoals hierboven besproken. Deze strategie dient de verwachte rollen en interacties te omschrijven tussen de functies voor records management, functioneel beheer, bibliotheek, publicaties, website beheer en webmetadata management.

De strategie voor de verzameling, creatie en beheer van webmetadata dient aan te geven waar webmetadata wordt gevonden of ontwikkeld, waar het wordt beheerd, en of het wordt

opgenomen in de online resources of apart wordt onderhouden in een database met metadata (metadatabase). De strategie dient beleid te omvatten voor het omgaan met modificaties of updates van de metadata. De juiste methode is geen directe wijzigingen te maken in de metadata, en in plaats daarvan de modificaties of updates op te nemen in nieuwe metadata. (Dit komt overeen met boekhouden waar de boekingen nooit direct worden gewijzigd, maar via correctieboekingen.)

Appendix C (paragraaf 1) omvat een bespreking van de afwegingen tussen ingebedde (embedded) en afzonderlijke metadata. Er dient te worden voldaan aan de onderstaande criteria, welke benadering ook wordt gekozen:

- Metadata moet in logisch verband blijven staan met de beschreven bronnen.
- Metadata moet toegankelijk zijn voor zoekinstrumenten.
- Wijzigingen van metadata moeten het risico van vervuiling van documenten minimaliseren.
- Er moeten voorzieningen zijn voor het eenvoudig actualiseren van relevante metadata.

De coördinatiestrategie voor interne en externe webmetadata dient te voorzien in procedures voor het coördineren van de keuzes over webmetadata en te verzekeren dat webmetadata consistent is tussen diverse interne websites van de organisatie en andere relevantie organisaties (bijv. door gebruik/deelname van /aan geschikte COI's).

De strategie voor het kwaliteitsbeheer van de webmetadata dient te voorzien in procedures voor het omgaan met wijzigingen in het webmetadatasysteem dat gebruikt wordt binnen de organisatie. Verder dienen er voorzieningen te zijn voor het bewaken en evalueren van het naleven van het beleid neergelegd in de strategieën voor het verzamelen, creëren en beheren van de webmetadata. Kwaliteitsbeheer moet voorzieningen bieden voor de voortdurende verificatie van het gebruik en de vorm van de juiste webmetadata, evenals validatie van de juiste relaties met de beschreven documenten.

Het webmetadata managementplan dient te verzekeren dat webmetadata toegankelijk is voor zoekinstrumenten, om de ontsluiting te ondersteunen. Dat kan er toe leiden dat instrumenten geselecteerd dan wel (verder) ontwikkeld moeten worden om webmetadata toegankelijk te maken voor (het bestaande) zoekinstrument. Het kan ook nodig zijn zoekinstrumenten te ontwikkelen die ingebedde (embedded) metadata binnen online documenten kunnen herkennen, of metadata in afzonderlijke metadatabases kunnen bereiken.

Tenslotte dient er een stappenplan te worden ontwikkeld voor het toewijzen van rollen en planningen met de taken voor de implementatie van het beheerplan voor webmetadata.

De webmetadata manager dient toe te zien op en coördineert de inspanningen voor het consistent verzamelen, creëren en gebruiken van webmetadata en bewaakt de interoperabiliteit tussen diverse interne websites en andere instanties, overheidsportalen en relevante COI's. Dit omvat tevens de coördinatie van het gebruik en de ontwikkeling van verfijningen (refinements) en uitbreidingen van webmetadata, codeersystemen en gecontroleerde woordenlijsten, taxonomieën, thesauri en ontologieën met de betrokken COI's.

Appendix A: elementen en termen

Elk element wordt als volgt beschreven:

[termnaam]	[De termnaam staat als titel boven de tabel. De elementen worden in het Engels weergegeven om vergelijking en consistentie met internationale standaarden te waarborgen.]
Namespace en term	[Elk element komt voor in een namespace. De namespace is bepalend voor de syntax.]
Nederlands	[De Nederlandse naam waaronder het element in de standaard ook aangeduid kan worden.]
Definitie	[Beschrijving van de semantiek (betekenis) van het element]
Doel	[Rationale voor het element. Het doel wordt altijd beschreven vanuit het perspectief van de transparante overheid en dus vanuit het gebruik door de burger.]
Niet te verwarren met	[Verduidelijking van het doel en gebruik van het element in vergelijking met andere elementen met een op dit element lijkend doel of definitie.]
Gerelateerde elementen	[Geeft aan met welke andere elementen het element een verfijningsrelatie heeft. Mogelijke waarde: Is een verfijning van, of Wordt verfijnd door.]
Aanbevolen verplichting	<p>[Aanbeveling in welke mate het element verplicht te stellen in een IPM.]</p> <p>Verplicht Het element is essentieel voor de vindbaarheid. Stel nadrukkelijk dat een verplicht element niet leeg gelaten mag worden.</p> <p>Verplicht indien van toepassing Het element heeft niet voor elke bron een waarde. Stel voor het IPM vast of het element essentieel is voor de vindbaarheid van het informatietype. In het IPM kan de waarde herzien worden naar <i>Verplicht</i> of <i>Optioneel</i>, maar ook <i>Verplicht indien van toepassing</i> blijven. Geef bij de laatste waarde de conditie aan waaronder het element verplicht is.</p> <p>Optioneel Het element is van minder belang voor de vindbaarheid en mag daarom ook leeg gelaten worden. Een optioneel element kan uit een IPM weggelaten worden.</p> <p>[Rationale van de verplichting, vooral maar niet alleen bij “verplicht indien van toepassing”]</p>
Wijze van coderen	<p>[Eerst wordt aangegeven hoe de waarden voor het element kunnen worden gekozen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vrije tekst → geen beperkingen - syntax encoding scheme → vaste schrijfwijze, geen vaste waarden - vocabulary encoding scheme → vaste lijst van mogelijke waarden <p>Vervolgens worden coderingssystemen genoemd die het gebruikt kunnen worden bij het element. Aanbevolen wordt deze coderingssystemen te gebruiken, tenzij dat niet mogelijk is binnen de toepassing. Meer informatie over de coderingssystemen is te vinden op http://www.metadata.overheid.nl]</p>
HTML 4.01 strict syntax	[Geeft aan hoe het voorbeeld coderingswijze eruit ziet in de HTML syntax. Eventueel met voorbeeld. In XHTML is een closing tag verplicht. Omdat meta-elementen zogenaamde empty tags zijn is in XHTML een spatie en een slash vereist voor het haakje sluiten.]

abbreviation

Namespace en term	OVERHEID.abbreviation
Nederlands	Afgekorte titel
Definitie	Afkorting van de titel van de overheidsbron.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen met een bepaalde afgekorte titel te vinden of meer specifiek te zoeken. Net als title kan abbreviation gebruikt worden om de bron uniek identificeerbaar te maken, zodat een gebruiker een keuze kan maken uit een lijst met zoekresultaten.
Niet te verwarren met	Alternative – Abbreviation bevat woorden die overeenkomstig zijn met de oorspronkelijke titel. Alternative bevat andere woorden. “APV Den Haag” is een afgekorte titel van “Algemene Plaatselijke Verordening van de gemeente Den Haag”.
Is een verfijning van	DC.title
Aanbevolen verplichting	Optioneel. Gebruik abbreviation altijd in aanvulling op title en nooit als een vervanging van title.
Wijze van coderen	Vrije tekst of syntax encoding scheme. Omdat abbreviation een bron zo uniek mogelijk moet identificeren kan hiervoor geen waarde uit een woordenlijst gekozen worden. Het is wel goed mogelijk om een coderingsschema vast te stellen dat bepaalt hoe een abbreviation dient te worden opgebouwd. Voorbeeld: “Art. “[artikelnummer]”lid”[lidnr].
HTML 4.01 strict syntax	<meta name=“OVERHEID.abbreviation” content=“”> Voorbeeld: <meta name=“OVERHEID.abbreviation” content=“Art. 7 lid 12”>

abstract

Namespace en term	DCTERMS.abstract
Nederlands	Samenvatting inhoud
Definitie	Samenvatting van de inhoud van de overheidsbron.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te beoordelen aan zijn behoefte op basis van een samenvatting, bijvoorbeeld een managementsamenvatting.
Niet te verwarren met	description – abstract is een verfijning van description. Gebruik abstract in plaats van description als expliciet van belang is om aan te geven dat de omschrijving bestaat uit een (management)samenvatting. Description kan voor alle omschrijvingen van de inhoud van een bron gebruikt worden, bijvoorbeeld ook om context te vermelden. Abstract bevat nooit context.
Is een verfijning van	DC.description
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	Vrije tekst
HTML 4.01 strict syntax	<meta name=“DCTERMS.abstract” content=“”>

aggregation

Namespace en term	OVERHEID.aggregation
Nederlands	Niveau van de bron
Definitie	Niveau van de bron in een hiërarchie.
Doel	Maakt het de burger mogelijk een overheidsbron te selecteren op basis van het niveau van de bron in een hiërarchie, bijvoorbeeld op basis van het niveau van een website: hoofdsite of een subsite.
Niet te verwarren met	-
Is een verfijning van	DC.Type
Aanbevolen verplichting	Verplicht indien van Toepassing
Wijze van coderen	Vocabulary encoding scheme Het gebruik van een vocabulary encoding scheme is optioneel.
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="OVERHEID.aggregation" scheme="" content="">

alternative

Namespace en term	DCTERMS.alternative
Nederlands	Alternatieve titel
Definitie	Elke vorm van de titel die als vervanging of alternatief voor de formele titel van de overheidsbron wordt gebruikt.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen met een bepaalde alternatieve titel te vinden of meer specifiek te zoeken. Dit kan zinvol zijn als een document vooral bekend is onder een alternatieve titel en niet onder de officiële titel.
Niet te verwarren met	abbreviation – Alternative bevat andere woorden dan de oorspronkelijke titel. Het element abbreviation bevat overeenkomstige woorden. De “wet Mulder” is een alternatieve titel voor de “Wet Administratiefrechtelijke Handhaving Verkeersvoorschriften”.
Is een verfijning van	DC.title
Aanbevolen verplichting	Optioneel Gebruik alternative altijd in aanvulling op title.
Wijze van coderen	Vrije tekst Omdat alternative een bron zo uniek mogelijk moet identificeren kan hiervoor geen waarde uit een woordenlijst gekozen worden. Het is wel goed mogelijk om een coderingsschema vast te stellen dat bepaalt hoe een abbreviation dient te worden opgebouwd. Voorbeeld: De “Wet Administratiefrechtelijke Handhaving Verkeersvoorschriften”: <ul style="list-style-type: none"> • “Wet Mulder”
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.alternative" content=""> Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="DCTERMS.alternative" content="Wet Mulder">

audience

Namespace en term	DCTERMS.audience
Nederlands	Doelgroep
Definitie	Klasse van entiteiten voor wie de bron bedoeld is of nuttig is.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden geschikt voor een specifieke doelgroep. Een ambtenaar van de Belastingdienst schrijft bijvoorbeeld een document dat alleen bedoeld is voor medewerkers van bouwnijverheidbedrijven met minder dan 250 medewerkers. Audience is dan bkl.bouwnijver (zie: Wijze van coderen hieronder).
Niet te verwarren met	<ul style="list-style-type: none"> • <i>accessibility</i> – audience geeft de gebruikers aan op wie de inhoud is gericht; Toegankelijkheid geeft aan of bepaalde gebruikers de bron kunnen bereiken of gebruiken. • <i>rights</i> – audience geeft aan de gebruiker aan voor wie de inhoud bestemd is, terwijl rechten de gebruiker informeert over een lijst van personen of groepen die de bron mogen zien. • <i>educationLevel</i> – audience geeft de gebruikers aan voor wie de inhoud bestemd is, afgezien van de opleiding van de doelgroep. Het element educationLevel is specifiek bedoeld voor specificatie van doelgroepen naar opleidingsniveau.
Wordt verrijnd door	DCTERMS.educationLevel (algemene uitspraak over de context van de opleiding of training)
Aanbevolen verplichting	Verplicht indien van Toepassing Dit element is pas zinvol verplicht als er een gecontroleerde woordenlijst beschikbaar is. Voorwaarde voor succesvol gebruik is dat profiel van de burger bekend is.
Wijze van coderen	Vocabulary encoding scheme Het gebruik van een vocabulary encoding scheme is optioneel.
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.audience" scheme="OVERHEIDsc.doelgroep" content="">

available

Namespace en term	DCTERMS.available
Nederlands	Looptijd publicatie
Definitie	Datum of periode waarin de bron gepubliceerd wordt of werd.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden op basis van de datum of periode waarin een document beschikbaar komt of kwam. De looptijd kan zijn de publicatieperiode op het internet, maar ook eerdere publicatiedatum op papier. Beschrijving van de content is in dit geval belangrijker dan dat van de container. In het geval van een periode is de eerste datum de publicatiedatum; de tweede datum is de laatste datum waarop de bron op beschikbaar zal staan (of stond bij archiveren).
Niet te verwarren met	issued – Gebruik issued voor ondertekeningsdatum of vaststellingsdatum. Dit is niet altijd de datum van publicatie. temporal - Temporal verwijst naar datums met betrekking tot de inhoud van de bron (content), en niet datums over de bron (container). Voorbeeld: voor een document over de overheid in de 18e eeuw wordt "18e eeuw" opgenomen in temporal, en de publicatiedatum in available.
Is een verfijning van	DC.date (wordt niet gebruikt)
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	DCTERMS.W3CDTF Het advies is om in een IPM het gebruik van dit syntax encoding scheme verplicht te stellen. Voorbeeld: Voor een consultatiedocument voltooid op 20 maart 2003 dat aan het ministerie werd vrijgegeven voor commentaar op 30 maart, en op 10 april op de website werd gezet voor algemene consultatie met een sluitdatum van 30 mei

	<ul style="list-style-type: none"> • "2003-03-30/"
HTML 4.01 strict syntax	<p><meta name="DCTERMS.available" Scheme="DCTERMS.W3CDTF" content=""></p> <p>Voorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="DCTERMS.available" Scheme="DCTERMS.W3CDTF" content="2003-03-30/">

category

Namespace en term	OVERHEID.category
Nederlands	Onderwerp
Definitie	Onderwerpsindeling in vergelijkbare groepen. Verschillende onderwerpsindelingen zijn mogelijk, zoals voor gemeentelijke productencatalogi of gemeentelijke modelverordeningen. Voor de rijksoverheid dient gebruik te worden gemaakt van de RDV Taxonomie die in het kader van de Activiteitenindex is ontwikkeld.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden in een gecategoriseerde onderwerpsindeling.
Niet te verwarren met	<i>keyword</i> – Keyword betreft een indeling in een platte, niet-hiërarchische lijst. Een gecategoriseerde indeling is wel hiërarchisch.
Is een verfijning van	DC.subject
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	<ul style="list-style-type: none"> • OVERHEID.cofogCode (subsets beschikbaar) • OVERHEID.opusOnderwerp • OVERHEID.samenwerkendeCatalogiCode (subset beschikbaar) • OVERHEID.taxonomieBeleidsagenda (subset beschikbaar) • OVERHEID.vindThema • OVERHEID.cofogCodeNiveau1 • OVERHEID.cofogCodeNiveau2 • OVERHEID.cofogCodeNiveau3 • OVERHEID.samenwerkendeCatalogiCodeNiveau1 • OVERHEID.taxonomieBeleidsagendaNiveau1 <p>Het gebruik van deze vocabulary encoding schemes is optioneel. Er wordt geadviseerd altijd gebruik te maken van een woordenlijst; gebruik zonder woordenlijst het element subject. Het staat een community of interest vrij om een eigen gecontroleerde woordenlijst vast te stellen.</p> <p>Voorbeeld:</p> <p>Volgens cofogCode:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 01 <p>Volgens opusOnderwerp:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leven, reizen & papieren <p>Volgens vindThema</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bouwen & Wonen
HTML 4.01 strict syntax	<pre><meta name="OVERHEID.category" scheme="" content=""></pre> <p>Voorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <pre><meta name="OVERHEID.category" scheme="OVERHEID.cofogCode" content="01"></pre> • <pre><meta name="OVERHEID.category" scheme="OVERHEID.opusOnderwerp" content="Leven, reizen & papieren"></pre> • <pre><meta name="OVERHEID.category" scheme="OVERHEID.vindThema" content="Bouwen & Wonen"></pre>

contributor

Namespace en term	DC.contributor
Nederlands	Bijdrager
Definitie	Organisatie of eventueel persoon verantwoordelijk voor het bijdragen aan de inhoud van het document.
Doel	<p>Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden waar een bepaalde organisatie of persoon aan heeft bijgedragen.</p> <p>Gebruik de naam van de contributor om de eenheid aanduiden.</p> <p>Neem alle organisaties en eventueel personen op die een belangrijke rol speelden bij het samenstellen van de inhoud van het document, maar die niet als eindverantwoordelijke worden beschouwd. Om te zorgen dat deze gegevens hun betekenis behouden indien de eenheid die de bijdrage heeft geleverd niet meer bestaat, of de medewerker sindsdien een andere functie heeft gekregen dient de volledige hiërarchie te worden opgenomen. Geef elke laag in de hiërarchie weer in een aparte tag. Voorbeeld: afdeling, divisie, sectie, team. Het kan de voorkeur verdienen de medewerker onpersoonlijk te maken door de functietitel op te geven in plaats van de naam.</p> <p>Neem zo mogelijk de volledige contactgegevens op, vooral als deze elders niet zijn opgenomen. Gebruik indien mogelijk algemene e-mail adressen in plaats van persoonlijke, omdat deze minder vaak wijzigen, bijv. luchtvaartstatistiek@dgl.minvenw.nl</p> <p>Afkortingen zijn mogelijk nietszeggend voor gebruikers. Gebruik de volledige officiële titel van de organisatie, of creëer een link naar een woordenlijst of nadere uitleg.</p>
Niet te verwarren met	<i>creator</i> – creator is de persoon of groep die verantwoordelijk is voor de intellectuele of creatieve inhoud van het document. Een contributor speelt een belangrijke rol maar is niet primair of algemeen verantwoordelijk voor de inhoud.
Gerelateerde elementen	-
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	<p>Vrije tekst</p> <p>Voorbeeld:</p> <p>Voor een document geredigeerd door een medewerker van een afdeling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gemeente Rotterdam, • Financiële Groep, • Middelenbeheerder, Financien@gemeente.rotterdam.nl <p>Voor notulen geschreven door een secretaris, waarbij de voorzitter van de vergadering verantwoordelijk is voor de inhoud en als auteur wordt opgegeven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • concept geschreven door Gemeente Utrecht, • Regeneratieteam, • Secretaris, rt@utrecht.nl
HTML 4.01 strict syntax	<p><meta name="DC.contributor" content=""></p> <p>Voorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="DC.contributor" content="Rotterdam"> <meta name="DC.contributor" content="Financiële Groep"> <meta name="DC.contributor" content="Middelenbeheerder, Financien@gemeente.rotterdam.nl"> • <meta name="DC.contributor" content="Utrecht"> <meta name="DC.contributor" content="Regeneratieteam"> <meta name="DC.contributor" content="Secretaris, rt@utrecht.nl">

creator

Namespace en term	DC.creator
Nederlands	Eindverantwoordelijke
Definitie	<p>Overheidsorgaan met de eindverantwoordelijkheid voor het creëren van de inhoud van het document.</p> <p>Let op! De creator is niet per definitie de auteur.</p> <p>De waarde van dit element is vaak gelijk voor alle documenten op de website van een organisatie. Alleen als een website documenten toont die onder de verantwoordelijkheid van een andere overheidsorganisatie gemaakt zijn, kan de waarde afwijken.</p> <p>Voorbeelden hiervan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een gemeente die na een herindeling documenten publiceert die door de oorspronkelijke gemeente zijn gecreëerd (creator blijft dan de oorspronkelijke gemeente) - een kenniscentrum dat op haar website documenten publiceert die door andere overheidsorganisaties gemaakt zijn - een gemeente die op haar website documenten publiceert die door een ministerie zijn geschreven
Doel	Maakt het de gebruiker mogelijk documenten te vinden die geschreven of anderszins gecreëerd zijn onder verantwoordelijkheid van een bepaalde organisatie of persoon.
Niet te verwarren met	<p><i>contributor</i> – De creator is degene die eindverantwoordelijkheid draagt voor de intellectuele of creatieve inhoud van het document. Een contributor speelt wel een belangrijke rol maar heeft geen primaire of algemene verantwoordelijkheid voor de inhoud. Als een externe partij een document maakt in opdracht van een overheidsorganisatie, is de overheidsorganisatie de creator (want opdrachtgever) en de externe partij een contributor (ook al heeft deze het meeste geschreven).</p> <p><i>publisher</i> – De publisher is de organisatie die de bron beschikbaar stelt aan het publiek (door het plaatsen van de bron op een website, of op de traditionele wijze door het uitgeven van een boek). De creator is eindverantwoordelijk voor de inhoud van de bron, de publisher voor de context waarin de bron wordt aangeboden. Een gebruiker zou dan ook contact opnemen met de creator om na te vragen waarom het beleid beschreven in de bron werd ontwikkeld, of hoe er aan de discussie werd bijgedragen.</p>
Gerelateerde elementen	OVERHEID.organisationType – Gebruik organisationType en creator altijd in combinatie met elkaar. Gebruik organisationType om aan te geven welk type organisatie het betreft. Gebruik creator om aan te geven wat de naam is van de organisation. Selecteer een naam van een overheidsorganisatie uit de gecontroleerde woordenlijst behorende bij het organisatietype. Zie ook het voorbeeld bij de wijze van coderen in deze tabel.
Aanbevolen verplichting	<p>Verplicht</p> <p>Uit oogpunt van transparantie moet van iedere overheidsbron bekend zijn wie de verantwoordelijke overheidsorganisatie is voor het tot stand komen van de bron.</p>
Wijze van coderen	<ul style="list-style-type: none"> • OVERHEID.adviescollege • OVERHEID.deelgemeente • OVERHEID.eersteOfTweedeKamer • OVERHEID.dienstAgentschapInstellingOfProject • OVERHEID.gemeente • OVERHEID.hoogCollegeVanStaat • OVERHEID.koepelorganisatie • OVERHEID.koninklijkHuis • OVERHEID.ministerie • OVERHEID.openbaarLichaamVoorBedrijfEnBeroep • OVERHEID.politiekorps • OVERHEID.provincie • OVERHEID.rechterlijkeMacht • OVERHEID.regering • OVERHEID.regionaalSamenwerkingsorgaan • OVERHEID.waterschap • OVERHEID.zelfstandigBestuursorgaan

	<p>Het advies is om het gebruik van deze vocabulary encoding schemes in een IPM verplicht te stellen.</p> <p>Voorbeeld:</p> <p>Voor een document dat is geschreven door de gemeente Zwijndrecht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organisationType is gemeente creator is Zwijndrecht <p>Voor een document dat is geschreven door waterschap Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organisationType is waterschap creator is Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
<p>HTML 4.01 strict syntax</p>	<p><meta name="DC.creator" scheme="OVERHEID.organisation" content=""></p> <p>Voorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="OVERHEID.organisationType" scheme="OVERHEID.organisatietype" content="gemeente"> <meta name="DC.creator" scheme="OVERHEID.gemeente" content="Zwijndrecht"> • <meta name="OVERHEID.organisationType" scheme="OVERHEID.organisatietype" content="waterschap"> <meta name="DC.creator" scheme="OVERHEID.waterschap" content="Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden">

description

Namespace en term	DC.description
Nederlands	Omschrijving
Definitie	Omschrijving van de inhoud van de overheidsbron.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te beoordelen aan haar behoefte. Niet-limitatieve voorbeelden van de omschrijving: omschrijving van de inhoud of een verwijzing naar een grafische voorstelling van de inhoud.
Niet te verwarren met	-
Wordt verfijnd door	<ul style="list-style-type: none"> • DCTERMS.abstract (samenvatting van de inhoud van de bron) • DCTERMS.tableOfContents (lijst van onderdelen van de inhoud van de bron)
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	Vrije tekst Omdat alternative een bron zo uniek mogelijk moet identificeren kan hiervoor geen waarde uit een woordenlijst gekozen worden. Het is wel goed mogelijk om een coderingsschema vast te stellen dat bepaalt hoe een abbreviation dient te worden opgebouwd. Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • “Brochure voor ouders over de invoer van de verplichte afspraken over onderwijs thuis”
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DC.description" content=""> Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="DC.description" content="Brochure voor ouders over de invoer van de verplichte afspraken over onderwijs thuis">

educationLevel

Namespace en term	DCTERMS.educationLevel
Nederlands	Opleidingsniveau
Definitie	Omschrijving van het opleidingsniveau waar de inhoud van de bron op toegespitst is.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te beoordelen aan haar behoefte.
Niet te verwarren met	audience – audience geeft de gebruikers aan voor wie de inhoud bestemd is, afgezien van de opleiding van de doelgroep. Het element educationLevel is specifiek bedoeld voor specificatie van doelgroepen naar opleidingsniveau.
Is een verfijning van	<ul style="list-style-type: none"> • DCTERMS.audience
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	<ul style="list-style-type: none"> • OVERHEID.opleidingsniveau Het advies is om het gebruik van dit vocabulary encoding scheme verplicht te stellen. Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • ISCED 0
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.educationLevel" scheme="OVERHEID.opleidingsniveau" content=""> Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="DCTERMS.educationLevel" scheme="OVERHEID.opleidingsniveau" content="ISCED 0">

format

Namespace en term	DC.format
Nederlands	Formaat
Definitie	Digitale vorm van de bron.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te selecteren van een bepaald formaat. In de meeste gevallen zal format het medium of de afmetingen van het document of de bron aangeven. Het formaat kan worden gebruikt voor het aangeven van de vereiste software, hardware of andere voorzieningen voor het tonen of gebruiken van de bron.
Niet te verwarren met	<i>type</i> – Format verwijst naar het digitale formaat van de bron. Type heeft betrekking op de inhoud. Format omvat documenten op papier of in elektronische vorm, en de software die nodig is om de bron te benaderen. Type beschrijft de categorie van de informatie in de bron, bijv. notulen, jaarverslag, personeelsadvertentie.
Wordt verfijnd door	<ul style="list-style-type: none"> • dcterms.extent (grootte of tijdsduur van de bron) • dcterms.medium (materiaal of fysieke drager van de bron)
Aanbevolen verplichting	Optioneel Het element format maakt expliciet in welk (bestands)formaat het overheidsdocument is opgesteld. Het is niet noodzakelijk dit te vermelden, aangezien software dit ook automatisch kan herleiden.
Wijze van coderen	DCTERMS.IMT Het advies is om het gebruik van deze vocabulary encoding schemes in een IPM verplicht te stellen. Voorbeeld: De meest gebruikte waarden uit DCTERMS.IMT voor Nederlandse overheidsbronnen zijn: <ul style="list-style-type: none"> • text/html • application/pdf
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DC.format" scheme="DCTERMS.IMT" content=""> Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="DC.format" scheme="DCTERMS.IMT" content="text/html"> • <meta name="DC.format" scheme="DCTERMS.IMT" content="application/pdf">

hasPart

Namespace en term	DCTERMS.hasPart
Nederlands	Omvat onderdeel
Definitie	Het beschreven document omvat het verwijfsdocument fysiek of logisch. Dit element wordt met name gebruikt voor het koppelen van metadata aan een pdf-document. Uitgangspunten hierbij zijn dat er in het pdf-document geen metadata toegevoegd kunnen worden; dat de metadata in een apart html-document opgenomen worden; dat de metadata in het html-document het pdf-document beschrijft; dat er in het html-document een element hasPart staat dat verwijst naar het pdf-document.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden die aan elkaar gerelateerd zijn.
Niet te verwarren met	<ul style="list-style-type: none"> • isPart – Gebruik isPart als de bron onderdeel is van een andere bron. Gebruik hasPart als de bron een andere bron in zich bevat. • IsFormat of en hasFormat – Gebruik deze elementen als de bronnen dezelfde intellectuele inhoud bevatten, maar in een ander formaat opgeslagen zijn.
Is een verfijning van	DC.relation
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	DCTERMS.URI Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen.
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.hasPart" scheme="DCTERMS.URI" content="">

identifier

Namespace en term	DC.identifier
Nederlands	Verwijzing
Definitie	Eenduidige verwijzing naar de overheidsbron binnen een bepaalde context.
Doel	Maakt het de burger mogelijk een specifieke overheidsbron of een specifieke versie van een document te vinden, of te relateren aan de beschrijving van de metadata. Best practice voor webpublicaties is om hier de URL naar de bron op te nemen.
Niet te verwarren met	-
Wordt verfijnd door	DCTERMS.bibliographicCitation (bibliografische verwijzing naar de bron, niet gebruikt)
Aanbevolen verplichting	Verplicht Het advies is om dit element in een IPM als verplicht op te nemen.
Wijze van coderen	DCTERMS.URI Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen. Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • http://www.advies.overheid.nl/contactus/contact.asp
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DC.identifier" content=""> Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="DC.identifier" content="http://www.advies.overheid.nl/contactus/contact.asp">

isFormatOf

Namespace en term	DCTERMS.isFormatOf
Nederlands	Is formaat van
Definitie	Het beschreven document heeft dezelfde intellectuele inhoud als het verwijdsdocument, maar in een ander formaat. Het is niet duidelijk welk document eerder bestond.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden die in een ander formaat zijn gepubliceerd.
Niet te verwarren met	-
Is een verfijning van	DC.relation
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	DCTERMS.URI Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen. Voorbeeld: Voor een HTML-document dat oorspronkelijk gedrukt was: <ul style="list-style-type: none"> • [ISBN] 0711504237
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.isFormatOf" scheme="DCTERMS.URI" content=""> Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="DCTERMS.isFormatOf" content="ISBN 0711504237">

isPartOf

Namespace en term	DCTERMS.isPartOf
Nederlands	isOnderdeelVan
Definitie	Het beschreven document is een fysiek of logisch onderdeel van het verwijdsdocument.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden
Niet te verwarren met	-
Is een verfijning van	DC.relation
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	DCTERMS.URI Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen. Voorbeeld: Voor een document dat nummer 7 vormt in de serie 'Informatie Management': <ul style="list-style-type: none"> • Informatie management reeks, nummer7
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.isPartOf" scheme="DCTERMS.URI" content=""> Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="DCTERMS.isPartOf" content="Informatie management reeks, nummer7">

isRatifiedBy

Namespace en term	OVERHEID.isRatifiedBy
Nederlands	Beslisser
Definitie	Het bestuursorgaan dat – of de gemandateerde functionaris die – een besluit tot vaststelling van de inhoud van de bron heeft genomen, bijvoorbeeld bij wetgeving of een vergunning.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden op basis van de persoon of organisatie die de inhoud van de bron heeft vastgesteld.
Niet te verwarren met	<ul style="list-style-type: none"> • <i>creator</i> – De creator is de persoon of groep verantwoordelijk voor de intellectuele of creatieve inhoud van het document. Men zou bijvoorbeeld contact opnemen met de creator om na te vragen waarom bepaald beleid is ontwikkeld of hoe het wordt geïmplementeerd. • <i>publisher</i> – De publisher is de persoon of organisatie die het document beschikbaar stelt. Men zou bijvoorbeeld contact opnemen met de publisher met vragen over het bestellen van extra exemplaren of de auteursrechten. In veel gevallen zullen de publisher, creator en isRatifiedBy identiek zijn. • <i>contributor</i> – Een contributor speelt wel een belangrijke rol maar heeft geen primaire of algemene verantwoordelijkheid voor de inhoud. • <i>Mandate</i> – Mandate betreft nooit een persoon of organisatie. Mandate is het wettelijk of ander mandaat waaronder de bron werd geproduceerd. De beslisser is een persoon of organisatie.
Gerelateerde elementen	-
Aanbevolen verplichting	Verplicht indien van toepassing Het advies is om het gebruik van dit element in een IPM als verplicht op te nemen voor beschikkingsdocumenten en besluiten.
Wijze van coderen	<ul style="list-style-type: none"> • OVERHEID.bestuursorgaanDeelgemeente • OVERHEID.bestuursorgaanGemeente • OVERHEID.bestuursorgaanMinisterie • OVERHEID.bestuursorgaanProvincie • OVERHEID.bestuursorgaanRegionaalSamenwerkingsorgaan • OVERHEID.bestuursorgaanWaterschap <p>Het advies is om het gebruik van deze vocabulary encoding schemes in een IPM als verplicht op te nemen.</p> <p>Voorbeeld: Voor OVERHEID.bestuursorgaanGemeente:</p> <ul style="list-style-type: none"> • college van burgemeester en wethouders
HTML 4.01 strict syntax	<pre><meta name="OVERHEID.isRatifiedBy" scheme="" content=""></pre> <p>Voorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <pre><meta name="OVERHEID.isRatifiedBy" scheme="OVERHEID.bestuursorgaanGemeente" content="college van burgemeester en wethouders"></pre>

issued

Namespace en term	DCTERMS.issued
Nederlands	Datum uitgegeven
Definitie	Datum waarop de overheidsbron formeel werd uitgegeven.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden op basis van de datum waarop een document formeel werd uitgegeven.
Niet te verwarren met	<p>available – Gebruik voor de publicatiedatum op internet het element available. Gebruik issued voor de datum waarop een bron buiten internet beschikbaar kwam, bijvoorbeeld de publicatie in de Staatscourant.</p> <p>temporal - Temporal verwijst naar datums met betrekking tot de inhoud van de bron (content), en niet datums over de bron (container). Voorbeeld: voor een document over de overheid in de 18e eeuw wordt "18e eeuw" opgenomen in temporal, en de publicatiedatum van de bron buiten internet in issued.</p>
Is een verfijning van	DC.date (wordt niet gebruikt)
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	<p>DCTERMS.W3CDTF</p> <p>Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in het IPM als verplicht op te nemen.</p> <p>Voorbeeld:</p> <p>Voor een persbericht dat is goedgekeurd en aan de redacties verzonden op 2 december 2002 maar dat pas om 11:00 de volgende dag wordt vrijgegeven</p> <ul style="list-style-type: none"> • "2002-12-03T11:00" <p>Voor een consultatiedocument voltooid op 20 maart 2003 dat aan het ministerie werd vrijgegeven voor commentaar op 30 maart, en op 10 april op de website werd gezet voor algemene consultatie met een sluitdatum van 30 mei</p> <ul style="list-style-type: none"> • "2003-04-10" <p>Voor een home page die op 6 januari 2000 bereikbaar werd</p> <ul style="list-style-type: none"> • "2000-01-06" <p>Dezelfde home page in mei, na wijziging op 1 mei</p> <ul style="list-style-type: none"> • "2000-01-06" (zie ook modified)
HTML 4.01 strict syntax	<p><meta name="DCTERMS.issued." scheme="DCTERMS.W3CDTF" content=""></p> <p>Voorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="DCTERMS.issued." scheme="DCTERMS.W3CDTF" content="2002-12-03T11:00"> • <meta name="DCTERMS.issued." scheme="DCTERMS.W3CDTF" content="2003-04-10"> • <meta name="DCTERMS.issued." scheme="DCTERMS.W3CDTF" content="2000-01-06"> • <meta name="DCTERMS.issued." scheme="DCTERMS.W3CDTF" content="2000-01-06">

keyword

Namespace en term	OVERHEID.keyword
Nederlands	trefwoord
Definitie	Woorden of termen die kenmerkend gebruikt of beschreven worden in de bron. Dienen gekozen te worden uit een gecontroleerd vocabulaire of lijst.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden op basis van een trefwoord.
Niet te verwarren met	<i>category</i> – Category betreft een indeling in een hiërarchisch lijst. Een indeling naar trefwoord is plat, niet-hiërarchisch ingedeeld.
Is een verfijning van	DC.subject
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	Vocabulary encoding scheme (Op de datum van publiceren van Handboek 3.0 was nog geen gecontroleerde woordenlijst vastgesteld door een community of interest voor OVERHEID.keyword. Zie www.metadata.overheid.nl voor actuele informatie.)
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="OVERHEID.keyword" scheme="" content="">

language

Namespace en term	DC.language
Nederlands	Taal
Definitie	Taal van de (intellectuele) inhoud van de bron.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden van een bepaalde taal.
Niet te verwarren met	-
Gerelateerde elementen	-
Aanbevolen verplichting	Verplicht indien van toepassing Voor de verplichting geldt dat standaard aangenomen wordt dat Nederlandse overheidsinformatie in de Nederlandse taal is geschreven. Het vermelden van de Nederlandse taal is niet noodzakelijk en dus optioneel. Voor alle Nederlandse overheidsinformatie die in een andere taal is geschreven geldt de verplichting deze taal te vermelden.
Wijze van coderen	DCTERMS.RFC3066 Het advies is om het gebruik van dit vocabulary encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen. Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • nl voor Nederlands • fy voor Fries • en voor Engels • de voor Duits • fr voor Frans • tr voor Turks • ar voor Arabisch
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DC.language" scheme="DCTERMS.RFC3066" content=""> Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="DC.language" scheme="DCTERMS.RFC3066" content="fy">

mandate

Namespace en term	OVERHEID.mandate
Nederlands	Mandaat
Definitie	Wettelijk of ander mandaat (competentie) waaronder de overheidsbron werd geproduceerd.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden op basis van het wettelijke of een ander mandaat voor de activiteit waardoor de bron werd geproduceerd. Er dient een afweging te worden gemaakt tussen het nut van deze informatie en de kosten van het verzamelen er van.
Niet te verwarren met	<i>rights</i> – Uitzonderingen op het recht van de betrokkene om informatie in te zien zijn opgenomen in het <i>rights</i> -element.
Gerelateerde elementen	-
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	Vrije tekst Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • “1990 volkstelling”
HTML 4.01 strict syntax	<meta name=“OVERHEID.mandate” content=“”> Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • <meta name=“OVERHEID.mandate” content=“1990 volkstelling”>

modified

Namespace en term	DCTERMS.modified
Nederlands	Datum gewijzigd
Definitie	Datum waarop de overheidsbron werd gewijzigd.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden op basis van de datum waarop een bron werd gewijzigd.
Niet te verwarren met	-
Is een verfijning van	DC.date (wordt niet gebruikt)
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	DCTERMS.W3CDTF Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen. Voorbeeld: Voor een home page die op 6 januari 2000 bereikbaar werd, na wijziging op 1 mei <ul style="list-style-type: none"> • “2000-05-01” (zie ook issued)
HTML 4.01 strict syntax	<meta name=“DCTERMS.modified” Scheme=“DCTERMS.W3CDTF” content=“”> Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • <meta name=“DCTERMS.modified” Scheme=“DCTERMS.W3CDTF” content=“2000-05-01”>

nextVersionDue

Namespace en term	OVERHEID.nextVersionDue
Nederlands	Datum volgende versie
Definitie	Datum waarop de overheidsbron zal worden vervangen door een volgende versie van de bron.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te selecteren op basis van de datum waarop de volgende versie van een document wordt verwacht.
Niet te verwarren met	updatingFrequency – UpdatingFrequency beschrijft een frequentie en geen datum.
Is een verfijning van	DC.date (wordt niet gebruikt)
Aanbevolen verplichting	Optioneel Er hoeft niet altijd een volgende versie gepland te zijn.
Wijze van coderen	DCTERMS.W3CDTF Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen.
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.nextVersionDue" Scheme="DCTERMS.W3CDTF" content="">

organisationType

Namespace en term	OVERHEID.organisationType
Nederlands	Type overheidsorganisatie
Definitie	Type organisatie dat verantwoordelijk is voor creatie van de inhoud van de overheidsbron. De waarde van dit element blijft normaliter gelijk voor alle documenten op de website van een organisatie. Alleen als een website documenten toont die onder de verantwoordelijkheid van een andere overheidsorganisatie gemaakt zijn, kan de waarde veranderen. Dit is bijvoorbeeld aan de orde bij een kenniscentrum dat documenten publiceert op de website die door andere overheidsorganisaties gemaakt zijn. Het is ook aan de orde als een gemeente op haar website documenten publiceert die door een ministerie zijn geschreven.
Doel	Maakt het de burger mogelijk te zoeken naar informatie van een bepaalde soort overheidsorganisatie en vervolgens van een specifieke organisatie.
Niet te verwarren met	<ul style="list-style-type: none"> • <i>publisher</i> – De publisher is de persoon of organisatie die het document beschikbaar stelt. men zou bijvoorbeeld contact opnemen met de publisher met vragen over het bestellen van extra exemplaren of de auteursrechten. In veel gevallen zullen de publisher en creator identiek zijn. • <i>contributor</i> – Een contributor speelt wel een belangrijke rol maar heeft geen primaire of algemene verantwoordelijkheid voor de inhoud.
Gerelateerde elementen	DC.creator - Gebruik organisationType en creator altijd in combinatie met elkaar. Gebruik organisationType om aan te geven welk type organisatie het betreft. Gebruik creator om aan te geven wat de naam is van de organisatie. Selecteer een naam van een overheidsorganisatie uit de gecontroleerde woordenlijst behorende bij het organisatietype. Zie ook voorbeeld coderingswijze in de tabel bij het element creator.
Aanbevolen verplichting	Verplicht Het element organisationType komt altijd voor in combinatie met het element creator. Creator wordt verplicht aanbevolen en daarmee organisationType automatisch ook.
Wijze van coderen	OVERHEID.organisatietype Het advies is het gebruik van deze vocabulary encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen. Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • gemeente • provincie
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="OVERHEID.organisationType" scheme="OVERHEID.organisatietype" content=""> Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="OVERHEID.organisationType" scheme="OVERHEID.organisatietype" content="gemeente"> • <meta name="OVERHEID.organisationType" scheme="OVERHEID.organisatietype" content="provincie">

publisher

Namespace en term	DC.publisher
Nederlands	Publicerende organisatie
Definitie	(Overheids)organisatie verantwoordelijk voor het beschikbaar maken van de overheidsbron.
Doel	<p>Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden die zijn uitgegeven door een organisatie, dienst, of persoon. Ook nuttig voor burgers en andere gebruikers die een exemplaar van de bron willen bestellen, willen gebruiken of de bron opnieuw willen uitgeven.</p> <p>Een organisatie die een informatiebron op een website plaatst, is de publisher van de bron. Een burger neemt contact op met de publisher voor het verkrijgen van exemplaren in een ander formaat, of het opnieuw uitgeven van de informatie in de bron.</p>
Niet te verwarren met	<i>creator, contributor</i> – De publisher is de organisatie of persoon die de bron beschikbaar maakt aan het publiek (op de traditionele wijze door het uitgeven van een boek, of door het plaatsen van de bron op een website). Een burger zou contact op kunnen nemen met de publicerende organisatie om extra exemplaren te bestellen of auteursrechten te bespreken. De creator en tot op zekere hoogte ook de contributor zijn verantwoordelijk voor de inhoud van de bron. Een gebruiker zou dan ook contact opnemen met de auteur om na te vragen waarom het beleid beschreven in de bron werd ontwikkeld, of hoe er aan de discussie werd bijgedragen. In veel gevallen zullen de publisher en de creator identiek zijn.
Gerelateerde elementen	-
Aanbevolen verplichting	Verplicht indien van Toepassing
Wijze van coderen	<ul style="list-style-type: none"> • OVERHEID.adviescollege • OVERHEID.deelgemeente • OVERHEID.eersteOfTweedeKamer • OVERHEID.dienstAgentschapInstellingOfProject • OVERHEID.gemeente • OVERHEID.hoogCollegeVanStaat • OVERHEID.koepelorganisatie • OVERHEID.koninklijkHuis • OVERHEID.ministerie • OVERHEID.openbaarLichaamVoorBedrijfEnBeroep • OVERHEID.politiekorps • OVERHEID.provincie • OVERHEID.rechterlijkeMacht • OVERHEID.regering • OVERHEID.regionaalSamenwerkingsorgaan • OVERHEID.waterschap • OVERHEID.zelfstandigBestuursorgaan <p>Het advies is het gebruik van deze vocabulary encoding schemes in een IPM als verplicht op te nemen.</p> <p>Voorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eerste Kamer der Staten-Generaal • Aa en Hunze • Algemene Rekenkamer
HTML 4.01 strict syntax	<p><meta name="DC.publisher" scheme="" content=""></p> <p>Voorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="DC.publisher" scheme="OVERHEID.eersteOfTweedeKamer" content="Eerste Kamer der Staten-Generaal"> • <meta name="DC.publisher" scheme="OVERHEID.gemeente" content="Aa en Hunze"> • <meta name="DC.publisher" scheme="OVERHEID.hoogCollegeVanStaat" content="Algemene Rekenkamer">

rights

Namespace en term	DC.rights
Nederlands	rechten
Definitie	Informatie over rechten in en over de overheidsbron.
Doel	<p>Maakt het de burger mogelijk te zien wie gerechtigd is de bron geheel of gedeeltelijk in te zien, te kopiëren, opnieuw te distribueren, opnieuw uit te geven of anderszins te gebruiken.</p> <p>In het algemeen bevat een rights-element een verklaring betreffende het rechtenbeheer van een document, of een verwijzing naar een dienst welke dergelijke informatie levert. Rights-informatie omvat vaak intellectuele eigendomsrechten en diverse andere eigendomsrechten. Indien het rights-element ontbreekt mag men geen aannames maken betreffende de status van deze en andere rechten met betrekking op de bron.</p>
Niet te verwarren met	<ul style="list-style-type: none"> • accessibility – toegankelijkheid geeft aan of bepaalde gebruikers in staat zijn de bron te bereiken of te gebruiken; rights geeft aan of dit aan hen toegestaan is. • audience – audience geeft aan voor wie de inhoud ontworpen is; rights geeft aan welke personen of groepen de bron mogen inzien.
Wordt verfijnd door	<ul style="list-style-type: none"> • copyright (wordt niet gebruikt)
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	<p>Vrije tekst</p> <p>Voorbeeld:</p> <p>Voor een overheidsdocument waar geen rechten voor gelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De tekst in dit document is vrij van auteursrecht en databankenrecht
HTML 4.01 strict syntax	<p><meta name="DC.rights" content=""></p> <p>Voorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="DC.rights" content="De tekst in dit document is vrij van auteursrecht en databankenrecht">

SOURCE

Namespace en term	DC.source
Nederlands	bron
Definitie	Verwijzing naar een bron waar de huidige bron van afgeleid is.
Doel	<p>Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden die ontwikkeld zijn met behulp van de inhoud van een bepaald ander document (bijv. alle documenten gebaseerd op een bepaalde wetgeving of statistieken).</p> <p>Wordt bijvoorbeeld gebruikt om de grondslag van wet- en regelgeving aan te geven.</p> <p>De huidige bron kan geheel of gedeeltelijk zijn afgeleid van de source (het brondocument). De aanbevolen "best practice" is identificeren van de bron waarnaar verwezen wordt door middel van een URI of een cijfer- of karakterreeks op basis van een formeel identificatiesysteem.</p>
Niet te verwarren met	<p>isFormatOf – Gebruik source niet als het nauwkeuriger is gebruik te maken van isFormatOf.</p> <p>isVersionOf - Gebruik source niet als het nauwkeuriger is gebruik te maken van isVersionOf.</p> <p>isPartOf- Gebruik source niet als het nauwkeuriger is gebruik te maken van isPartOf.</p>
Gerelateerde elementen	-
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	<p>DCTERMS.URI, Vrije tekst,</p> <p>Het advies is om het gebruik van de vrije tekst en syntax encoding scheme in een IPM als optioneel op te nemen.</p> <p>Voorbeeld: officiële</p> <p>Uit IPM decentrale regelgeving: wettelijke grondslag(en) of bevoegdheid waarop de regeling is gebaseerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • APV, art. 12, lid 1. <p>Voor een rapport gebaseerd op cijfers verzameld gedurende een onderzoek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cijfers afgeleid van de studie van het Nationaal Archief door Het Convent van Archivarissen 1998 http://www.nationaalarchief.nl/onderzoek/2001/jan/03.html
HTML 4.01 strict syntax	<p><meta name="DC.source" content=""></p> <p>Voorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="DC.source" content="Cijfers afgeleid van de studie van het Rijksarchief door de Raad van Archivarissen 1998 http://www.nationaalarchief.nl/onderzoek/2001/jan/03.html">

spatial

Namespace en term	DCTERMS.spatial
Nederlands	Dekking in ruimte
Definitie	Bereik van de inhoud van de overheidsbron op een locatie relatief ten opzichte van het aardoppervlak.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden op basis van geografische kenmerken, zoals een wijk- of straatnaam of via een kaart. Spatial omvat een waarde uit een gecontroleerde woordenlijst of een syntax coderingssysteem. Waar mogelijk dienen plaatsen met een eigennaam of postcode en huishummer gebruikt te worden in plaats van numerieke aanduidingen zoals coördinaten.
Niet te verwarren met	<i>subject</i> – coverage bevat informatie over het territorium en de periode waarop de inhoud van de bron betrekking heeft. Het kan worden beschouwd als een subelement van het subject-element. In sommige gevallen zal het nuttig zijn dezelfde informatie op te nemen in beide elementen.
Is een verfijning van	DC.coverage (wordt niet gebruikt)
Aanbevolen verplichting	Verplicht indien van Toepassing Het advies is in een IPM dit element verplicht op te nemen voor alle overheidsbronnen die een dekking in ruimte hebben.
Wijze van coderen	<ul style="list-style-type: none"> • OVERHEID.postcodeHuisnummer • OVERHEID.gemeente • OVERHEID.plaats • OVERHEID.provincie • OVERHEID.waterschap • DCMI point • DCMI box <p>Het advies is om in een IPM het gebruik van deze vocabulary encoding schemes als verplicht op te nemen. Tegelijkertijd wordt uiteindelijk iedere waarde in een van de gebruikte woordenlijsten vertaald naar een xy-coördinaat. Door het gebruik van xy-coördinaten is het mogelijk informatie te projecteren in een Geo-informatiesysteem (GIS). Dit biedt opstellers van een IPM en overheidsorganisaties de mogelijkheid een eigen woordenlijst te maken en die te vertalen naar xy-coördinaten. Documenten kunnen zo (ook) gekoppeld worden aan kenmerkende gebieden, bijvoorbeeld een groot en langdurig bouwproject of plekken die vooral bekend staan onder een eigen-, bij- of volksnaam. Denk hierbij bijvoorbeeld aan namen van bruggen als de <i>Erasmusbrug</i> en <i>Willemsbrug</i> in Rotterdam, of aan de ontwikkeling van een gebied zoals het <i>Stationsgebied</i> in Utrecht.</p> <p>Voorbeeld:</p> <p>Voor het adres Nieuwe Duinweg 22-24, 2587 AD in Den Haag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OVERHEID.postcodeHuisnummer="2587AD22-24" <p>Voor de APV van Den Haag (en die geldig is in het hele grondgebied van Den Haag):</p> <ul style="list-style-type: none"> • OVERHEID.gemeente="Den Haag" <p>Voor informatie van de gemeente Heusden over de plaats Drunen</p> <ul style="list-style-type: none"> • OVERHEID.plaats="Drunen"
HTML 4.01 strict syntax	<p><meta name="DCTERMS.spatial" scheme="" content=""></p> <p>Voorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="DCTERMS.spatial" scheme="OVERHEID.postcodeHuisnummer" content="2587AD24-26"> • <meta name="DCTERMS.spatial" scheme="OVERHEID.gemeente" content="Den Haag"> • <meta name="DCTERMS.spatial" scheme="OVERHEID.plaats" content="Drunen">

status

Namespace en term	OVERHEID.status
Nederlands	Status
Definitie	De toestand of status van de overheidsbron.
Doel	<p>Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden aan de hand van de status van het document. Kan ook worden gebruikt als referentie door een gebruiker die de status van de bron wil weten.</p> <p>De status van een document omvat onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De mate waarin het ontwikkeld of afgerond is, bijv. eerste concept, laatste document, afgerond document. • Is het in afwachting van goedkeuring? Als het goedgekeurd is, door wie? • Versienummer • Doel van de bron. Dit is niet het doel van de inhoud (zie description), maar het doel in verband met de status van de bron.
Niet te verwarren met	-
Gerelateerde elementen	-
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	<p>Vocabulary encoding scheme</p> <p>Het advies is om het gebruik van vocabulary encoding schemes in een IPM als verplicht op te nemen.</p>
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="OVERHEID.status" scheme="" content="">

temporal

Namespace en term	DCTERMS.temporal
Nederlands	Dekking in tijd
Definitie	Bereik in tijd van de inhoud van de overheidsbron.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden basis van kenmerken van tijd. Temporal omvat een waarde uit een syntax coderingssysteem. Elke datum dient in het standaard W3C formaat: yyyy-mm-dd te worden geschreven. In gevallen waarin meer gedetailleerde informatie nodig is over de betrokken periode (bijv. statistische of geografische informatie) kan een verdere structurering nodig zijn, zie ook de voorbeelden.
Niet te verwarren met	<i>available</i> – temporal verwijst naar de periode waar de inhoud van de bron betrekking op heeft, niet de datum van publicatie. <i>created</i> – temporal verwijst naar de periode waar de inhoud van de bron betrekking op heeft, niet op de datum van creatie. <i>subject</i> – coverage (waar temporal een verfijning van is) bevat informatie over het territorium en de periode waarop de inhoud van de bron betrekking heeft. coverage kan eventueel worden beschouwd als een subelement van het element subject. In sommige gevallen zal het nuttig zijn dezelfde informatie op te nemen in beide elementen. <i>valid</i> – Valid beschrijft de geldigheid van de bron zelf, temporal geeft de dekking in tijd aan van de inhoud. Er wordt bijvoorbeeld op 16 december 2005 een CAO afgesloten die met terugwerkende kracht geldig is van 1 januari 2005 tot en met 31 december 2006. De CAO geldt in de periode (valid) "2005-12-16/2006-12-31" en dekt de periode (temporal) "2005-01-01/2006-12-31". De overeenkomst is immers geldig vanaf 16 december 2005 terwijl de CAO de periode betreft vanaf 1 januari van dat jaar.
Is een verfijning van	DC.coverage (wordt niet gebruikt)
Aanbevolen verplichting	Verplicht indien van Toepassing Het advies is in een IPM dit element verplicht op te nemen voor alle overheidsbronnen die betrekking hebben op een bepaalde periode hebben.
Wijze van coderen	DCTERMS.W3CDTF Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme of van een alternatief vocabulary encoding scheme als verplicht op te nemen. Het is mogelijk om in aanvulling op DCTERMS.W3CDTF een vocabulary encoding scheme vast te stellen met periodes. De lijst kan periodes bevatten als '18 ^e eeuw', 'Tweede Wereldoorlog' en 'Gouden Eeuw'. Deze waarden in de gecontroleerde woordenlijst moeten vertaald zijn naar waarden conform DCTERMS.W3CDTF. Een zoekopdracht naar documenten uit de 'Tweede Wereldoorlog' en van de datum 3 december 1944 moeten overlappend zoekresultaat opleveren. De Tweede Wereldoorlog vond immers ook plaats op 1944-12-03. Voorbeeld: Voor een document met betrekking op een periode vanaf 21 december 2004: <ul style="list-style-type: none"> • DCTERMS.W3CDTF="2004-12-21" Voor een document over gebeurtenissen tussen 13 maart 2000 en 13 maart 2001 <ul style="list-style-type: none"> • DCTERMS.W3CDTF="2000-03-13/2001-03-13" Voor een document over gebeurtenissen in Leiden gedurende de Tweede Wereldoorlog <ul style="list-style-type: none"> • DCTERMS.W3CDTF="Tweede Wereldoorlog"
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.temporal" scheme="DCTERMS.W3CDTF" content=""> Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="DCTERMS.temporal" scheme="DCTERMS.W3CDTF" content="2004-12-21"> • <meta name="DCTERMS.temporal" scheme="DCTERMS.W3CDTF" content="2000-03-13/2001-03-13"> • <meta name="DCTERMS.temporal" scheme="Nederlandse oorlogen" content="Tweede Wereldoorlog"> n.b. Het Schema 'Nederlandse oorlogen' is als fictief voorbeeld genomen. Dit schema bestaat niet.

title

Namespace en term	DC.title
Nederlands	Titel
Definitie	De naam die gegeven is aan de bron.
Doel	<p>Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen met een bepaalde titel te vinden of meer specifiek te zoeken. De is vaak het belangrijkste referentiepunt in de lijst zoekresultaten. De titel moet daarom zo identificerend mogelijk zijn.</p> <p>In het algemeen is de titel de naam waaronder de bron formeel bekend staat.</p> <p>Voor een alternatieve titel kan elke vorm van de titel die wordt gebruikt als alternatief worden toegevoegd, waaronder een naam waaronder de bron algemeen bekend staat, afkortingen en vertalingen. Als de officiële of formele titel van een document voor de burgers onbegrijpelijk is dan wordt aanbevolen dat er een aanvullende, duidelijke naam aan de bron wordt gegeven.</p>
Niet te verwarren met	-
Wordt verfiind door	<ul style="list-style-type: none"> • DCTERMS.alternative (elke vorm van de titel die als vervanging of alternatief voor de formele titel van de bron wordt gebruikt) • OVERHEID.abbreviation (afkorting van de titel van de bron)
Aanbevolen verplichting	<p>Verplicht</p> <p>Ieder overheidsdocument heeft een titel. Voor de transparantie van de overheidsinformatie is het cruciaal als expliciet op die titel gezocht kan worden.</p>
Wijze van coderen	<p>Vrije tekst</p> <p>Omdat title een bron zo uniek mogelijk moet identificeren kan hiervoor geen waarde uit een woordenlijst gekozen worden. Het is wel goed mogelijk om een coderingsschema vast te stellen dat bepaalt hoe een title dient te worden opgebouwd.</p> <p>Voorbeeld:</p> <p>Voor een document dat algemeen bekend staat onder een informele titel</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Peter Krijgsman aanklacht: rapport van een aanklacht door Mr. Arend van Wolhoven te Delft (Zie ook: DC.alternative) <p>Voor een lijst documenten met dezelfde titel maar verschillende versies. (Dit is veel nuttiger dan een lange lijst documenten die allemaal de titel "Toelichting Belastingaangifte" hebben).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toelichting Belastingaangifte 2002 • Toelichting Belastingaangifte 2003 • Toelichting Belastingaangifte 2004 • Toelichting Belastingaangifte 2005
HTML 4.01 strict syntax	<p><meta name="DC.title" content=""></p> <p>Voorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="DC.title" content="De Peter Krijgsman aanklacht: rapport van een aanklacht door Mr. Arend van Wolhoven te Delft"> • <meta name="DC.title" content="Toelichting Belastingaangifte 2002">

type

Namespace en term	DC.type
Nederlands	Type informatie. Type wordt ook gebruikt voor verdere verfijningen van het type informatie. Denk hierbij aan subtype informatie, of type document.
Definitie	Aard of soort van de inhoud van de overheidsbron. Type geeft aan tot welke soort overheidsinformatie de bron behoort.
Doel	Maakt het de burger mogelijk een bron van een bepaald soort overheidsinformatie te vinden.
Niet te verwarren met	<ul style="list-style-type: none"> • <i>format</i>: heeft betrekking op de fysieke vorm van de bron, waaronder de software gebruikt voor het creëren, lezen en bewerken. Type heeft betrekking op de inhoud van de bron. • <i>subject</i> – Type beschrijft wat de bron is, niet waar het over gaat. • <i>organisationType</i> – Type beschrijft wat de bron is, niet wat voor soort overheidsorganisatie verantwoordelijk is voor de bron.
Wordt verfijnd door	OVERHEID.aggregation (niveau van de bron in een hiërarchie)
Aanbevolen verplichting	Verplicht Het aangeven van een verdere verfijning als subtype informatie of type document is optioneel.
Wijze van coderen	<ul style="list-style-type: none"> • OVERHEID.informatietype <p>Het advies is om het gebruik van dit vocabulary encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen.</p> <p>Voorbeeld: Voor OVERHEID.informatietype:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bekendmaking
HTML 4.01 strict syntax	<pre><meta name="DC.type" scheme="" content=""></pre> <p>Voorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <pre><meta name="DC.type" scheme="OVERHEID.informatietype" content="bekendmaking"></pre>

updatingFrequency

Namespace en term	OVERHEID.updatingFrequency
Nederlands	Frequentie van bijwerken
Definitie	Geeft aan hoe vaak de overheidsbron wordt bijgewerkt.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te selecteren op basis van de frequentie van bijwerken.
Niet te verwarren met	nextVersionDue – NextVersionDue beschrijft de datum waarop de overheidsbron zal worden vervangen door een volgende versie van de bron. UpdatingFrequency beschrijft de frequentie waarop een bron vervangen wordt.
Gerelateerde elementen	-
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	<p>OVERHEID.bijwerkFrequentie</p> <p>Het advies is in een IPM het gebruik van dit vocabulary encoding scheme als verplicht op te nemen.</p> <p>Voorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wekelijks • onregelmatig • onbekend
HTML 4.01 strict syntax	<pre><meta name=OVERHEID.updatingFrequency" scheme="OVERHEID.bijwerkFrequentie" content=""></pre> <p>Voorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <pre><meta name=OVERHEID.updatingFrequency" scheme="OVERHEID.bijwerkFrequentie" content=" wekelijks"></pre> • <pre><meta name=OVERHEID.updatingFrequency" scheme="OVERHEID.bijwerkFrequentie" content=" onregelmatig"></pre> • <pre><meta name=OVERHEID.updatingFrequency" scheme="OVERHEID.bijwerkFrequentie" content=" onbekend"></pre>

valid

Namespace en term	DCTERMS.valid
Nederlands	Geldigheid
Definitie	Datum of periode waarop of gedurende welke de overheidsbron geldig is.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden op basis van de datum of periode waarop een document geldig is.
Niet te verwarren met	<i>temporal</i> – Temporal geeft de dekking in tijd aan van de inhoud, valid beschrijft de geldigheid van de bron zelf. Er wordt bijvoorbeeld op 16 december 2005 een CAO afgesloten die met terugwerkende kracht geldig is van 1 januari 2005 tot en met 31 december 2006. De CAO geldt in de periode (valid) "2005-12-16/2006-12-31" en dekt de periode (temporal) "2005-01-01/2006-12-31". De overeenkomst is immers geldig vanaf 16 december 2005 terwijl de CAO de periode betreft vanaf 1 januari van dat jaar.
Is een verfijning van	DC.date (wordt niet gebruikt)
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	DCTERMS.W3CDTF Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen. Voorbeeld: Voor een consultatiedocument voltooid op 20 maart 2003 dat aan het ministerie werd vrijgegeven voor commentaar op 30 maart, en op 10 april op de website werd gezet voor algemene consultatie met een sluitdatum van 30 mei <ul style="list-style-type: none"> • "2003-04-10/2003-05-30" Voor een document dat geldig is vanaf 11 oktober 2005: <ul style="list-style-type: none"> • "2005-10-11/"
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.valid" scheme="DCTERMS.W3CDTF" content=""> Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="DCTERMS.valid" scheme="DCTERMS.W3CDTF" content="2003-04-10/2003-05-30"> • <meta name="DCTERMS.valid" scheme="DCTERMS.W3CDTF" content="2005-10-11/">

Appendix B: Ongebruikte elementen

In deze bijlage staan elementen die onderdeel zijn van de Overheid.nl Webmetadata, maar geen toepassing hebben (op het moment van publiceren van versie 3.0). De elementen blijven bewaard, zodat ze voor mogelijk toekomstig gebruik beschikbaar blijven.

Advies is om de elementen niet te gebruiken. Gebruik de elementen alleen als:

- de elementen uit appendix A niet volstaan,
- een element uit appendix B een belangrijke bijdrage levert aan het vinden van bronnen door burgers.

(accessibility)

Namespace en term	OVERHEID.accessibility
Nederlands	Toegankelijkheid
Definitie	Beschrijft de beschikbaarheid en bruikbaarheid van de bron voor specifieke groepen.
Doel	Maakt het de burger die niet in staat is alle informatiebronnen te gebruiken, mogelijk overheidsbronnen te vinden aan hun eisen voldoen.
Niet te verwarren met	<i>audience</i> – accessibility geeft aan of sommige gebruikers fysiek in staat zullen zijn toegang te krijgen tot de bron of het te openen; <i>audience</i> geeft de gebruikers aan voor wie de inhoud is bedoeld. <i>rights</i> – rights geeft aan wie de bron mag inzien; accessibility geeft aan wie daadwerkelijk in staat is het in te zien.
Gerelateerde elementen	-
Aanbevolen verplichting	Optioneel In de toekomst zullen websites en applicaties voor de bescherming van kinderen in sommige landen geen toegang geven tot documenten die geen geschikt label hebben. Het gebruikt van dit element wordt mogelijk verder ontwikkeld op basis van de aanbevelingen van het DC Metadata Initiative, W3C en andere internationale organisaties die zich met dit aspect bezig houden. Informatie over de W3C Platform for het internet Content Selection (PICS) labels is beschikbaar in de Guidelines for UK Government Websites op http://e-government.cabinetoffice.gov.uk/Resources/WebGuidelines/fs/en en de het internet Content Rating Association website http://www.icra.org . Informatie en instrumenten voor het implementeren van het W3C Web Accessibility Initiative (WAI) is beschikbaar op de W3C WAI site. In Nederland wordt dit element mogelijk gebruik om te voorzien in een waarmerk voor toegankelijkheid. De ontwikkeling hiervan wordt gefinancierd door het Ministerie van VWS
Wijze van coderen	OVERHEID.toegankelijkheid Het advies is om het gebruik van dit vocabulary encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen. Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • WCAG 1.0 Conformance Level A • WCAG 1.0 Conformance Level Double-A • WCAG 1.0 Conformance Level Triple-A
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="OVERHEID.accessibility" scheme="OVERHEID.toegankelijkheid" content=""> Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="OVERHEID.accessibility" scheme="OVERHEID.toegankelijkheid" content=" WCAG 1.0 Conformance Level A">

(bibliographicCitation)

Namespace en term	DCTERMS.bibliographicCitation
Nederlands	Bibliografische verwijzing
Definitie	Bibliografische verwijzing naar de bron.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden die aan elkaar gerelateerd zijn.
Niet te verwarren met	•
Is een verfijning van	DC.identifier
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	Vrije tekst
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.bibliographicCitation" " content="">

(conformsTo)

Namespace en term	DCTERMS.conformsTo
Nederlands	Voldoet aan
Definitie	Verwijzing naar een bestaande standaard waar de bron aan voldoet.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden die aan elkaar gerelateerd zijn.
Niet te verwarren met	•
Is een verfijning van	DC.relation
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	DCTERMS.URI Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen.
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.conformsTo" scheme="DCTERMS.URI" content="">

(copyright)

Namespace en term	OVERHEID.copyright
Nederlands	Auteursrecht
Definitie	Beschrijving van auteursrechtelijke bepalingen die gelden op de bron. Let op: het gebruik van dit element wordt afgeraden. Gebruik het element DC.rights.
Doel	Maakt het de burger mogelijk te zien wie gerechtigd is het overheidsdocument geheel of gedeeltelijk in te zien, te kopiëren, opnieuw te distribueren, opnieuw uit te geven of anderszins te gebruiken. In het algemeen bevat een copyright-element een verklaring betreffende het rechtenbeheer van een document, of een verwijzing naar een dienst welke dergelijke informatie levert. Copyrights-informatie omvat auteursrechten. Indien het rights-element ontbreekt mag men geen aannames maken betreffende de status van deze en andere rechten met betrekking op de bron.
Niet te verwarren met	<ul style="list-style-type: none"> • accessibility – toegankelijkheid geeft aan of bepaalde gebruikers in staat zijn de bron te bereiken of te gebruiken; rights geeft aan of dit aan hen toegestaan is. • audience – audience geeft aan voor wie de inhoud ontworpen is; rights geeft aan welke personen of groepen de bron mogen inzien.
Is een verfijning van	DC.rights
Aanbevolen verplichting	Optioneel

Wijze van coderen	Vrije tekst Voorbeeld: Voor een document waarvan het auteursrecht berust bij RAND-Europe: <ul style="list-style-type: none"> • Copyright RAND-Europe
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="OVERHEID.copyright" content=""> Voorbeeld <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="OVERHEID.copyright" content="Copyright RAND-Europe">

(coverage)

Namespace en term	DC.coverage
Nederlands	Dekking
Definitie	Bereik van de inhoud van het document/bron.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden met betrekking tot een bepaalde dekking. Het element dekking kan worden beschouwd als een subelement van het element subject. In de praktijk wordt vooral gebruik gemaakt van de verfijningen Spatial en Temporal om een aspect van dekking te geven aan een bron.
Niet te verwarren met	<i>subject</i> – coverage bevat informatie over het territorium en de periode waarop de inhoud van de bron betrekking heeft. Het kan worden beschouwd als een subelement van het subject-element. In sommige gevallen zal het nuttig zijn dezelfde informatie op te nemen in beide elementen.
Wordt verfijnd door	<ul style="list-style-type: none"> • DCTERMS.spatial • DCTERMS.temporal
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	Vrije tekst
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DC.coverage" content="">

(created)

Namespace en term	DCTERMS.created
Nederlands	Datum van creatie
Definitie	Creatiedatum van de overheidsbron.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden op basis van de datum van creatie van een document.
Niet te verwarren met	-
Is een verfijning van	DC.date
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	DCTERMS.W3CDTF Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen. Voorbeeld: Voor een persbericht dat is goedgekeurd en aan de redacties verzonden op 2 december 2002 maar dat pas om 11:00 de volgende dag wordt vrijgegeven: <ul style="list-style-type: none"> • "2002-12-02" Voor een consultatiedocument voltooid op 20 maart 2003 dat aan het ministerie werd vrijgegeven voor commentaar op 30 maart, en op 10 april op de website werd gezet voor algemene consultatie met een sluitdatum van 30 mei: <ul style="list-style-type: none"> • "2003-03-20"

HTML 4.01 strict syntax	<pre><meta name="DCTERMS.created" Scheme="DCTERMS.W3CDTF" content=""></pre> <p>Voorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <pre><meta name="DCTERMS.created" Scheme="DCTERMS.W3CDTF" content="2002-12-02"></pre> • <pre><meta name="DCTERMS.created" Scheme="DCTERMS.W3CDTF" content="2003-03-20"></pre>
--------------------------------	--

(date)

Namespace en term	DC.date
Nederlands	Datum
Definitie	Datum die verband houdt met een gebeurtenis in de levenscyclus van een overheidsbron.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden door de zoekactie te beperken tot een bepaalde datum. Het advies is om dit element niet te gebruiken. Gebruik in plaats van DC.date de verfijningen DCTERMS.temporal en DCTERMS.spatial.
Niet te verwarren met	Temporal verwijst naar data met betrekking tot het document zelf, en niet de informatie in de bron.
Wordt verfijnd door	<ul style="list-style-type: none"> • DCTERMS.available (datum of periode waarin beschikbaar komt of kwam) • DCTERMS.created (creatiedatum van de bron) • DCTERMS.issued (datum waarop de bron formeel werd uitgegeven) • DCTERMS.modified (datum waarop de bron werd gewijzigd) • OVERHEID.nextVersionDue (datum waarop de bron zal worden vervangen) • DCTERMS.valid (datum/periode waarop/gedurende welke de bron geldig is)
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	DCTERMS.W3CDTF Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen.
HTML 4.01 strict syntax	<pre><meta name="DC.date" scheme="DCTERMS.W3CDTF" content=""></pre>

(extent)

Namespace en term	DCTERMS.extent
Nederlands	Grootte of tijdsduur van de bron.
Definitie	Beschrijft de omvang van de bron in grootte of tijdsduur.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te selecteren op basis van de omvang.
Niet te verwarren met	<ul style="list-style-type: none"> • spatial – Spatial beschrijft de dekking in ruimte van de inhoud van de bron. Het element extent beschrijft de omvang van de bron, niet van de inhoud van de bron. • temporal – Temporal beschrijft de dekking in tijd van de inhoud van de bron. Het element extent beschrijft de omvang van de bron, niet van de inhoud van de bron.
Is een verfijning van	DC.format
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	Vrije tekst
HTML 4.01 strict syntax	<pre><meta name="DCTERMS.extent" " content=""></pre>

(hasFormat)

Namespace en term	DCTERMS.hasFormat
Nederlands	Heeft formaat
Definitie	Het beschreven document bestond eerder dan het verwijdsdocument, het is in principe dezelfde intellectuele inhoud in een ander formaat.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden die aan elkaar gerelateerd zijn.
Niet te verwarren met	<ul style="list-style-type: none"> • isPart – Gebruik isPart als de bron onderdeel is van een andere bron. Gebruik hasPart als de bron een andere bron in zich bevat. • IsFormat of en hasFormat – Gebruik deze elementen als de bronnen dezelfde intellectuele inhoud bevatten, maar in een ander formaat opgeslagen zijn.
Is een verfijning van	DC.relation
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	DCTERMS.URI Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen.
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.hasFormat" scheme="DCTERMS.URI" content="">

(hasVersion)

Namespace en term	DCTERMS.hasVersion
Nederlands	Heeft versie
Definitie	Het beschreven document heeft een versie-editie of –aanpassing: het verwijdsdocument.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden die aan elkaar gerelateerd zijn.
Niet te verwarren met	•
Is een verfijning van	DC.relation
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	DCTERMS.URI Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen.
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.hasVersion" scheme="DCTERMS.URI" content="">

(isReferencedBy)

Namespace en term	DCTERMS.isReferencedBy
Nederlands	Wordt aangehaald door
Definitie	Het beschreven document wordt aangehaald, geciteerd of anderszins naar toe verwezen door het verwijdsdocument.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden die aan elkaar gerelateerd zijn.
Niet te verwarren met	•
Is een verfijning van	DC.relation
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	DCTERMS.URI Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen.

HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.isReferencedBy" scheme="DCTERMS.URI" content="">
--------------------------------	--

(isReplacedBy)

Namespace en term	DCTERMS.isReplacedBy
Nederlands	Is vervangen door
Definitie	Het beschreven document is vervangen door het verwijdsdocument.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden die aan elkaar gerelateerd zijn.
Niet te verwarren met	•
Is een verfijning van	DC.relation
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	DCTERMS.URI Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen.
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.isReplacedBy" scheme="DCTERMS.URI" content="">

(isRequiredBy)

Namespace en term	DCTERMS.isRequiredBy
Nederlands	Is vereist door
Definitie	Het beschreven document is vereist door het verwijdsdocument om daarvan de functie, levering of samenhangendheid van de inhoud te ondersteunen.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden die aan elkaar gerelateerd zijn.
Niet te verwarren met	•
Is een verfijning van	DC.relation
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	DCTERMS.URI Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen.
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.isRequiredBy" scheme="DCTERMS.URI" content="">

(isVersionOf)

Namespace en term	DCTERMS.isVersionOf
Nederlands	Is een versie van
Definitie	Het beschreven document is een versie-editie of –aanpassing van het verwijdsdocument. Een wijziging in versie geeft een significante wijziging van de inhoud aan, niet slechts een verschil in formaat. Nb. Omvat tevens vertalingen van documenten.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden die aan elkaar gerelateerd zijn.
Niet te verwarren met	•
Is een verfijning van	DC.relation
Aanbevolen verplichting	Optioneel

Wijze van coderen	DCTERMS.URI Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen.
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.isVersionOf" scheme="DCTERMS.URI" content="">

(medium)

Namespace en term	DCTERMS.medium
Nederlands	Medium
Definitie	Materiaal of fysieke drager van de bron.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te selecteren op basis van het medium.
Niet te verwarren met	•
Is een verfijning van	DC.format
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	Vrije tekst
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.medium" " content="">

(preservation)

Namespace en term	OVERHEID.preservation
Nederlands	bewaring
Definitie	Informatie ter ondersteuning van de bewaring en het behoud van een bron op de lange termijn.
Doel	<p>Maakt het de burger nu en in de toekomst mogelijk overheidsbronnen te lezen, interpreteren en gebruiken.</p> <p>Bewaring zal voornamelijk worden gebruikt door records managers en anderen betrokken bij de langdurige opslag van officiële documenten.</p> <p>Dit element zal worden gebruikt ter ondersteuning van migratie tussen ministeries, behoud en archivering van de bron, en om aspecten van de herkomst van de bron te bewaren bij overdracht van het beheer (zorgplicht) van een ministerie naar het Rijksarchief.</p> <p>Er kunnen diverse benaderingen worden gebruikt voor het bewaren en behouden van elektronische documenten en de onderdelen daarvan bij migratie tussen technische platforms. Informatie over de technische omgeving waarin de originele objecten geproduceerd zijn vergroot de kans van slagen van een dergelijke benadering aanmerkelijk en kan digitale archeologische reconstructie mogelijk maken indien het beheer in het verleden onvoldoende was en de kosten gerechtvaardigd zijn. Een deel van deze informatie zal later mogelijk worden opgenomen in een archiefbeschrijving of documentatie over het beheer van de documenten.</p> <p>De code voor verplichting Admin betreft elementen die moeten worden opgenomen voor het basisbeheer van de documenten. Met uitzondering van deze elementen omvat de standaard verder alleen elementen die een rol spelen bij de ontsluiting. Records management elementen vallen hier dus buiten aangezien ze de verantwoordelijkheid zijn van records management. Als er echter, zoals eerder besproken, geen records management functie is in een organisatie ten tijde van de eerste implementatie van een webmetadata systeem, dan moeten de Admin elementen worden verzameld of gecreëerd, naast de ontsluitingselementen van de standaard. Dit is om te verzekeren dat het toegangsdomein haar vervangende digitale records management functie kan vervullen. Als er wel een digitale records management functie is hoeft het toegangsdomein deze Admin elementen niet te creëren of onderhouden aangezien records management dan haar eigen metadata beheert voor administratief gebruik.</p>
Niet te verwarren met	<ul style="list-style-type: none"> • <i>hasFormat</i> – Dit verwijst naar een ander document dat grotendeels dezelfde intellectuele inhoud heeft, maar gepresenteerd is in een ander formaat. • <i>format</i> – Bevat informatie over het formaat van de bron voor de verwerking op dit moment. Bewaring voorziet in aanvullende informatie voor de bewaring en behoud op lange termijn.

Gerelateerde elementen	-
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	Vrije tekst Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • "Microsoft Word 2002 (10.3416.2501) SP-1" • "Microsoft Word XP"
HTML 4.01 strict syntax	<meta name=" OVERHEID.preservation" content=""> Voorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • <meta name="OVERHEID.preservation" content="Microsoft Word 2002 (10.3416.2501) SP-1"> • <meta name=" OVERHEID.preservation" content="Microsoft Word XP">

(references)

Namespace en term	DCTERMS.references
Nederlands	Verwijst naar
Definitie	Het beschreven document haalt het verwijdsdocument aan, of citeert het of verwijst er naar.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden die aan elkaar gerelateerd zijn.
Niet te verwarren met	•
Is een verfijning van	DC.relation
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	DCTERMS.URI Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen.
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.references" scheme="DCTERMS.URI" content="">

(relation)

Namespace en term	DC.relation
Nederlands	Relatie
Definitie	Verwijzing naar een gerelateerd document.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden die aan elkaar gerelateerd zijn. Het advies is om dit element niet te gebruiken. Gebruik in plaats van DC.relation de verfijningen van het element (zie hieronder bij Wordt verfijnd door).
Niet te verwarren met	-
Wordt verfijnd door	<ul style="list-style-type: none"> • DCTERMS.conformsTo (voldoet aan) • DCTERMS.hasFormat (heeft formaat) • DCTERMS.hasVersion (heeft versie) • DCTERMS.hasPart (heeft onderdeel) • OVERHEID.isFormatOf (is formaat van) • DCTERMS.isPartOf (is onderdeel van) • DCTERMS.isReferencedBy (wordt aangehaald door) • DCTERMS.isReplacedBy (is vervangen door) • DCTERMS.isRequiredBy (is vereist door) • DCTERMS.isVersionOf (is een versie van)

	<ul style="list-style-type: none"> • DCTERMS.references (verwijst naar) • DCTERMS.replaces (vervangt) • DCTERMS.requires (vereist)
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	DCTERMS.URI Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen.
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DC.relation" scheme="DCTERMS.URI" content="">

(replaces)

Namespace en term	DCTERMS.replaces
Nederlands	Vervangt
Definitie	Het beschreven document vervangt het verwijdsdocument.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden die aan elkaar gerelateerd zijn.
Niet te verwarren met	•
Is een verfijning van	DC.relation
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	DCTERMS.URI Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen.
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.replaces" scheme="DCTERMS.URI" content="">

(requires)

Namespace en term	DCTERMS.requires
Nederlands	Vereist
Definitie	Het beschreven document vereist het verwijdsdocument ter ondersteuning van de functie, levering of samenhangendheid van de inhoud.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden die aan elkaar gerelateerd zijn.
Niet te verwarren met	•
Is een verfijning van	DC.relation
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	DCTERMS.URI Het advies is om het gebruik van dit syntax encoding scheme in een IPM als verplicht op te nemen.
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.requires" scheme="DCTERMS.URI" content="">

(subject)

Namespace en term	DC.subject
Nederlands	Subject
Definitie	Onderwerp uit de inhoud van de bron, zonder dat het onderwerp gerelateerd is aan een woordenlijst.

Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te vinden op onderwerp.
Niet te verwarren met	<ul style="list-style-type: none"> • <i>category</i> – Category betreft het onderwerp uit een gecategoriseerde woordenlijst. Subject betreft een ‘vrij’ onderwerp, zonder dat deze uit een lijst onderwerpen komt. • <i>keyword</i> – Keyword betreft het thema uit een platte woordenlijst. Subject betreft een ‘vrij’ onderwerp, zonder dat deze uit een lijst onderwerpen komt. • <i>type</i> – Subject betreft waar de bron over gaat, niet wat het voor bron is. Voorbeeld: gebruik “kaart/map” niet als subject als de bron een landkaart is, maar neem “kaart/map” op in het element type. Gebruikt “kaarten” als subject term indien de bron gaat over kaarten, kaarten maken, cartografie, enz.
Wordt verfijnd door	<ul style="list-style-type: none"> • category (indeling in vergelijkbare groepen van onderwerpen. De elementwaarde wordt gekozen uit een gecontroleerde woordenlijst) • keyword (woorden of termen gebruikt voor het zo nauw mogelijk beschrijven van het thema van de bron. Waarde wordt gekozen uit een gecontroleerde woordenlijst)
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	Vrije tekst Het advies is in een IPM het gebruik van het vrije tekstveld als verplicht op te nemen. Gebruik bij een gecontroleerde woordenlijst de elementen category of keyword in plaats van subject.
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DC.subject" content="">

(tableOfContents)

Namespace en term	DCTERMS.tableOfContents
Nederlands	Inhoudsopgave
Definitie	Inhoudsopgave van de overheidsbron.
Doel	Maakt het de burger mogelijk overheidsbronnen te beoordelen aan haar behoefte.
Niet te verwarren met	-
Is een verfijning van	DC.description
Aanbevolen verplichting	Optioneel
Wijze van coderen	Vrije tekst
HTML 4.01 strict syntax	<meta name="DCTERMS.tableOfContents" content="">

Appendix C:

Gestructureerde metadata

In deze appendix wordt het gebruik van gestructureerde metadata besproken. Deze gestructureerde metadata is in de standaard opgenomen door middel van de NL-meta.Extended optie.

1. Een "optioneel gestructureerde" benadering

De Overheid.nl Webmetadata standaard omvat twee takken. Eén van de takken voorziet in ongestructureerde (platte) metadata, vergelijkbaar met de DC standaard en daarvan afgeleide standaarden. De andere tak voorziet in het toekomstige gebruik van gestructureerde metadata (bijv. zoals besproken in Appendix B) om deelverzamelingen (subsets) te maken van verwante metadata-elementen. Hiermee kunnen metadata-elementen die logisch verwant zijn samengevoegd worden, en kunnen complexe on line documenten zoals dynamische of samengestelde objecten of e-services of complexe relaties tussen documenten worden beschreven. Metadata conform de gestructureerde tak moet altijd een juiste overkoepelende verzameling (superset) zijn van de metadata in de ongestructureerde tak, om interoperabiliteit en consistentie tussen de takken te waarborgen.

Figuur 2 laat een klassediagram van de metadata in de standaard zien. Onder Overheid.nl Webmetadata wordt het totaal van klassen en subklassen verstaan. De namen van klasse NL-meta en de subklassen NL.meta.DC+, NL.DC+ en NL.meta.Extended hebben hun oorsprong in het rapport "Designing a National Standard for Discovery Metadata" (RAND, december 2004).

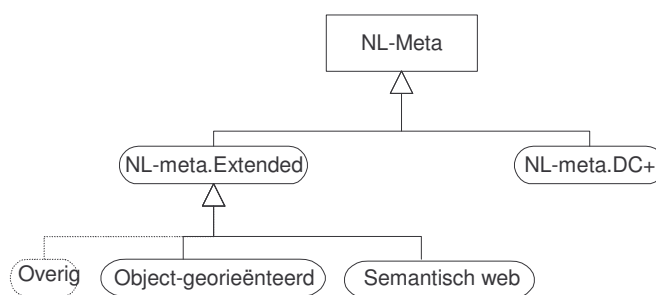
Er zijn twee mogelijkheden voor de implementatie van de NL-meta klasse op het hoogste niveau, hier voorgesteld door de NL-meta.Extended subklasse links en de NL-meta.DC+ subklasse rechts. De NL-meta.Extended subklasse kan bestaan uit ieder gestructureerd metadatasysteem (zie Appendix B), terwijl de NL-meta.DC+ subklasse beperkt is tot de specifieke verzameling van DC afgeleide elementen en verfijningen die in de volgende paragraaf worden besproken.

Dit raamwerk betekent dat een metadataverzameling plat of gestructureerd kan zijn. Om een metadataverzameling te creëren kiest de webmetadatamanager in een organisatie eerst tussen de gestructureerde of de platte subklasse van de NL-meta klasse op het hoogste niveau. Indien de platte NL-meta.DC+ subklasse wordt gekozen dan wordt de lijst van elementen in de volgende paragraaf gekozen, en het resultaat is vergelijkbaar met het Dublin Core model. Deze benadering zal voorlopig waarschijnlijk door de meeste organisaties worden gekozen.

Als een organisatie echter behoefte heeft aan een meer flexibele benadering dient deze te kiezen voor de gestructureerde NL-meta.Extended subklasse. Hiermee kan de organisatie een gestructureerde verzameling metadata opbouwen met gebruik van een relationele database (RDB), objecten, een semantische web, of andere geschikte technieken. Voorbeeld: om gebeurtenissen in de levenscyclus van documenten voor te stellen (bijv. creatie, publicatie, vrijgave, herziening, ongeldigverklaring) kan een objectgeoriënteerde structuur worden gedefinieerd. In een dergelijke structuur bestaat iedere genoemde gebeurtenis uit een aantal verbonden subelementen zoals oorzaak, datum, verantwoordelijke partij, bijdragende partijen, status, resultaat, enz. Ook zou een organisatie die al Topic Maps

of een andere gestructureerde benadering gebruikt voor het weergeven van haar informatie de voorkeur kunnen geven aan het definiëren van metadata met een gestructureerde subklasse van NL-meta.Extended subclass. De enige beperking is dat elke gestructureerde verzameling van metadata altijd een representatie moet omvatten van elk van de metadata-elementen uit de NL-meta.DC+ tak van de standaard, en een beschrijving van het verband (mapping) tussen de twee representaties. Dit betekent dat elke NL-meta verzameling metadata minimaal de elementen beschreven in de NL-meta.DC+ tak dient te omvatten. Hierdoor wordt de semantische interoperabiliteit en consistentie tussen de takken verzekerd.

Iedere NL-meta klasse dient te bestaan uit ofwel een NL-meta.Extended subklasse of een NL-meta.DC+ subklasse, maar waarschijnlijk niet beide, om te verzekeren dat een bepaalde verzameling metadata geen conflicterende metadata bevat die wordt gerepresenteerd door zowel elementen afgeleid van DC als een andere gestructureerde representatie.

(NB: deze zouden een nieuwe implementatie vormen van NL-meta.DC+)

Figuur 2: Optioneel gestructureerde benadering van metadata

Aangezien de gestructureerde tak van de standaard een representatie van een platte Overheid.nl Webmetadata verzameling metadata kan omvatten, kan een gestructureerde verzameling metadata zowel gestructureerde als ongestructureerde metadata omvatten. Voorbeeld: een RDB metadata representatie zou ofwel één tabel voor elk NL-meta.DC+ element of verfijning kunnen bevatten, ofwel één tabel met alle NL-meta.DC+ elementen en verfijningen als kolommen (data-elementen). Verder zou een objectgeoriënteerde representatie één object kunnen bevatten waarvan de attributen overeenkomen met de NL-meta.DC+ elementen en verfijningen.

Een organisatie die nog geen behoefte heeft aan een benadering op basis van gestructureerde metadata kan kiezen voor de rechtertak van het model, met de eenvoudige NL-meta.DC+ benadering. Mocht zich in de toekomst de behoefte aan een structuur voordoen dan kan deze verzameling metadata worden vervangen door een gestructureerde benadering (linkertak van het model) door elk van de bestaande NL-meta.DC+ elementen te representeren in de nieuwe gestructureerde verzameling metadata, en dan de gewenste gestructureerde metadata toe te voegen. Zo kunnen de meeste organisaties de structuurmogelijkheden van de standaard negeren en deze toepassen als afgeleide van Dublin Core. Een organisatie die echter eisen heeft die niet worden afgedekt door de DC benadering kan de linkertak van de standaard kiezen om gestructureerde metadata te creëren, nu of in de toekomst als de behoefte zich voordoet. Deze uitbreidingsmogelijkheid is veel flexibeler en krachtiger dan het normale mechanisme ter verfijning van DC. (Indien nodig kunnen verfijningen nog steeds worden toegevoegd aan de rechtertak van de standaard, om de elementen van NL-meta.DC+ uit te breiden).

Alleen de ongestructureerde NL-meta.DC+ versie van de standaard wordt in dit handboek verder uitgewerkt. De gestructureerde NL-meta.Extended tak dient later uitgewerkt te worden door de afzonderlijke organisaties of COI's die een specifieke behoefte hebben aan gestructureerde metadata.

2. Behoeftte aan gestructureerde metadata

Het breed aanvaarde Dublin Core metadata model (DCMI Usage Board, 2003) voorziet in een beperkte mate van uitbreiding door het toevoegen van verfijningen (refinements) aan de elementen of door het definiëren van coderingssystemen (encoding schemes: syntaxcoderingen of gecontroleerde woordenlijsten). Zelfs met deze verfijningen blijft het echter een plat model waarbij weinig structurering mogelijk is. Dat wil zeggen dat alle elementen (title, creator, publisher, date, enz.) zich op hetzelfde niveau bevinden en niet gegroepeerd kunnen worden tot meer complexe verzamelingen van elementen, subelementen, subsubelementen, enz. De verfijningen van de DC-elementen (date.created, date.valid, enz.) voorzien beperkt in een tweede structuurniveau, maar maken echter geen algemeen bruikbare structuur op meerdere niveaus mogelijk. Zelfs zonder een dergelijke structuur heeft DC aanzienlijke voordelen boven het zoeken in vrije tekst, maar de toevoeging van structuur zou leiden tot een krachtiger metadatamodel.

Er zijn meerdere redenen om structuur toe te voegen aan een metadata standaard. Deze kunnen worden onderverdeeld in drie categorieën: deelverzamelingen, inkapseling, en het beschrijven van complexe documenten of relaties. Kort gezegd maken deelverzamelingen het mogelijk verschillende groepen of deelverzamelingen te vormen van metadata-elementen, bijv. voor administratie, records management, rechtenbeheer, of elementen om de levensduur van de informatiebronnen te verzekeren.

Inkapseling voorziet in de behoefte metadata-elementen te combineren die niet alleen vergelijkbare functies hebben, maar nauw met elkaar verbonden zijn. Een voorbeeld hiervan is het concept van een gebeurtenis in de levensloop van een document: elke gebeurtenis heeft een aantal attributen zoals de aanleiding, datum, verantwoordelijke partij, andere medewerkers, status en resultaat, die allemaal gebundeld kunnen worden in een logische capsule zodat de gebeurtenis als één eenheid kan worden benaderd. Hoewel elementen en verfijningen in de geest van DC gebruikt zouden kunnen worden om elk van de attributen van een element (oorzaak, datum, resultaat, enz.) weer te geven, is er geen systeem voor het bundelen of inkapselen hiervan in een enkelvoudige voorstelling van een gebeurtenis. De geografische dekking is een ander voorbeeld dat hiermee in verband staat. Dit kan een meer complexe beschrijving vereisen dan mogelijk met een enkele of een klein aantal vooraf bepaalde elementverfijningen, bijv. arbitraire verzamelingen van coördinaten en plaatsaanduidingen.

De laatste reden voor het voorzien in gestructureerde metadata houdt verband met het beschrijven van documenten of bronnen die meer complex zijn dan afzonderlijke statische objecten zoals afzonderlijke documenten of records, of complexe relaties tussen bronnen. Veel on line informatiebronnen bestaan uit meerdere componenten, die een andere interpretatie/vertaling (toepassingsprogramma of viewer) vereisen om onderdeel uit te maken van het volledige resultaat dat gebruikers willen zien. In veel gevallen wordt on line informatie dynamisch aangemaakt door middel van toegang tot een database of GIS (Geographical Information System) of door het uitvoeren van programma's (Active Server Pages, Java Server Pages, enz.). Bovendien zoeken gebruikers vaak naar informatie, niet naar specifieke documenten of bronnen: ze weten mogelijk niet waar de gewenste informatie aanwezig is en zijn daar ook niet in geïnteresseerd. Een informatiesite die dergelijke vragen wil beantwoorden moet mogelijk informatiebronnen beschrijven die meerdere documenten,

databases of zelfs websites omvatten. Bovendien leveren veel sites niet alleen informatie maar ook diensten, zoals interactieve formulieren of transacties om taken uit te voeren. Voorbeelden hiervan zijn het doen van een belastingaangifte, aanvragen van vergunningen, of verrichten van betalingen. Het gebruik van gestructureerde metadata is een effectief instrument voor het beschrijven van dergelijke samengestelde objecten en bronnen. Verder is het soms noodzakelijk complexe relaties te beschrijven tussen documenten, records, agents en activiteiten of gebeurtenissen (mogelijkheden voor het voorstellen van dergelijke relaties in het records management domein worden besproken in ISO 23081-1).

2. Verschillende opties voor gestructureerde metadata

Er zijn diverse mogelijkheden voor het ontwerpen van gestructureerde metadata, waaronder de toepassing van een relationele database (RDB), objectgeoriënteerde (O-O) technieken (vaak geïmplementeerd bovenop een RDB), of een semantisch web (zoals Topic Maps). Een O-O benadering heeft alle mogelijkheden van een RDB, terwijl een semantisch web alle mogelijkheden heeft van de andere twee benaderingen.

Een RDB-benadering van metadata zou kunnen bestaan uit een verzameling relationele tabellen, waarvan elke tabel informatie bevat over één metadata-element of -verfijning voor elk document. Door middel van verbindingen tussen de rijen van deze tabellen (bijv. referenties naar externe sleutels) kan een metadata-ontwerper de indruk wekken van gestructureerde deelverzamelingen of groepen van metadata zoals hierboven beschreven. De gebruikers krijgen toegang tot deze groepen metadata-elementen door middel van queries waarmee tabellen gekoppeld worden (zoals gebruik van “join” in relationele databases).

Een O-O benadering zou een stap verder gaan door het vormen van groepen van metadata-elementen die onder een naam benaderd kunnen worden. Het is dan niet nodig queries te schrijven om deze groepen te vormen door het koppelen van meerdere tabellen. In de praktijk worden O-O benaderingen vaak geïmplementeerd als laag boven op een RDB. Hierdoor kan gebruik worden gemaakt van de functies van de gebruikelijke RDB-systemen zoals toegang door meerdere gebruikers, record beveiliging, back-up en herstel-systemen, enz. Maar de O-O benadering betekent dat zowel de beheerders als gebruikers van webmetadata kunnen denken in termen van objecten, zonder te moeten weten welke tabellen gekoppeld moeten worden om de indruk van objecten te geven. Met andere woorden, de O-O benadering voorziet in inkapseling: de mogelijkheid verzamelingen (hier: verzamelingen van metadata-elementen) te behandelen als een eenheid met een specifieke naam. De meeste O-O benaderingen voorzien in klasse-subklasse (IS-A) relaties en vaak ook in deel-gedeelte relaties. Sommige van deze benaderingen maken het mogelijk arbitraire relaties te definiëren. (Hierbij moet rekening worden gehouden met de Dublin Core “dumb-down” regel, volgens welke de gebruiker van een verfijning geen aandacht hoeft te schenken aan de naam van de verfijning en deze kan beschouwen als het voorkomen van een element op een hoger niveau. Dit is een andere manier om de O-O “IS-A” relatie uit te drukken welke een subklasse definieert als een verfijning van de hoger liggende klasse. Voorbeeld: `date.created` is een datum). O-O benaderingen zijn bijzonder geschikt voor het voorstellen van hiërarchieën, maar zijn beperkt in de mogelijkheden voor het voorstellen van complexere structuren zoals een netwerk van webpagina's of ontologieën.

Een benadering door middel van een semantisch web is nog krachtiger en maakt het mogelijk arbitraire relaties te definiëren, en attributen toe te kennen aan relaties. Een semantisch web kan alles doen dat met een RDB of O-O benadering mogelijk is. Deze benadering is dan ook bijzonder geschikt voor het voorstellen van complexe structuren zoals webpagina's, ontologieën, werkstromen, processen en diensten.

Al deze benaderingen kunnen zonder problemen een platte structuur weergeven, zoals de lijst van elementen en verfijningen volgens Dublin Core of een afgeleide standaard. Voorbeeld: een RDB metadataweergave zou één tabel voor elk element of verfijning kunnen bevatten, of een enkele tabel met alle elementen en verfijningen als kolommen. Op dezelfde wijze zou een O-O weergave een enkel object kunnen bevatten waarvan de attributen overeenkomen met de gewenste elementen en verfijningen. Met andere woorden, elke gestructureerde weergave kan worden gebruikt voor het vormen van een platte verzameling metadata, net zoals een hiërarchisch organigram een bedrijf kan weergeven met een platte managementstructuur (alle werknemers op hetzelfde niveau, niemand rapporteert aan iemand anders). Zoals besproken in paragraaf 0, betekent dit dat de twee takken van de standaard interoperabel en consistent blijven, door de platte NL-meta.DC+ elementen weer te geven in elke implementatie van de gestructureerde NL-meta.Extended tak.

Elk van deze structuurbenaderingen heeft voordelen en beperkingen. De Overheid.nl Webmetadata standaard maakt dan ook geen keuze. De standaard voorziet in een optioneel gestructureerd raamwerk waarin al deze technieken toegepast kunnen worden om gestructureerde metadata toe te voegen aan de standaard. Een nadere besprekingen van de voor- en nadelen van de diverse technieken om gestructureerde metadata te implementeren valt buiten dit handboek.

Appendix D: Technische aspecten

Deze appendix bespreekt twee technische aspecten van implementatie. De eerste paragraaf beschouwt de vraag of er ingebedde (embedded) of afzonderlijke metadata gebruikt moet worden, de tweede paragraaf opties voor het omgaan met metadata voor bestaande en nieuwe documenten,.

1. Ingebedde (embedded) of afzonderlijke metadata

Een essentiële technische vraag betreft de keuze tussen het inbedden van de metadatawaarden in beschreven documenten, of het afzonderlijk van de documenten opslaan van de metadata, bijv. in een database.

Beide mogelijkheden hebben specifieke voor- en nadelen. Onafhankelijk van de gekozen benadering moet echter voldaan worden aan de onderstaande criteria:

- Metadata moet logisch verbonden blijven met de beschreven documenten
- Metadata moet toegankelijk zijn voor zoekinstrumenten
- Bij het wijzigen van metadata moet het risico van beschadiging van de documenten minimaal zijn
- Als een document herzien wordt moet de betreffende metadata gemakkelijk bij te werken zijn

Het inbedden van metadata in online documenten komt neer op het invoegen van de metadata-elementnamen en -waarden (attribuut/waarde-paren) in online documenten, databases, enz. door middel van een mechanisme zoals HTML of XML tags of RDF beschrijvingen. Het voordeel van het opnemen van metadata in documenten is dat zoekmachines zoals Google de metadata in principe kunnen vinden, waardoor gebruikers kunnen zoeken op deze attribuut/waarde-paren. Voorbeeld: een waarde met tag zoals <meta title="Gecodeerde archiefbeschrijving"> maakt het mogelijk te zoeken naar deze titel ingebed in het document. Op het moment houden slechts weinig zoekmachines rekening met dergelijke metadata.

Helaas heeft het inbedden van metadata in documenten ook een aantal nadelen. Ten eerste vereist het opnemen van metadata in een document het wijzigen van het document zelf wat niet in alle gevallen mogelijk is. Als een website toegang geeft tot een digitaal document dat elders werd opgesteld (bijv. een rapport in PDF-formaat of een beeld in TIFF-formaat) dan kan het onpraktisch of onmogelijk zijn gegevens in te voegen in het bestand. (Dit geldt des te meer voor offline documenten die worden beschreven door online metadata, bijv. publicaties op CD-ROM die niet kunnen worden gewijzigd.) Bovendien betekent dit dat als een document gewijzigd wordt de metadata opnieuw moet worden ingevoegd in de nieuwe versie. En als de metadatawaarden zelf wijzigen (bijv. het invoegen van nieuwe trefwoorden, categoriebeschrijvingen of zoektermen) moet ook het document worden gewijzigd. Tenslotte kan het bij dynamische, vergankelijke bronnen zoals database views, interactieve formulieren of actieve webpagina's niet zinnig zijn metadata op te nemen in de bron zelf.

Het scheiden van de metadata van de beschreven documenten (bijv. in een database of ander beheerinstrument voor metadata) voorkomt de noodzaak van het wijzigen van de bronnen om metadata in te voegen of te wijzigen. Het maakt het ook mogelijk de metadata in een meer flexibele vorm op te slaan, zoals in een relationele of objectgeoriënteerde database, of in een semantisch web zoals een Topic Map. Dit maakt het eenvoudiger de

optioneel gestructureerde benadering van Overheid.nl Webmetadata toe te passen. Ten slotte kan metadata zo worden gebruikt voor het beschrijven van bronnen die niet gewijzigd kunnen worden of die dynamisch of vergankelijk zijn, zoals database views, transactiefaciliteiten en andere e-services.

Het risico van het gebruik van afzonderlijke metadata is dat de metadatawaarden het logisch verband met de beschreven documenten verliezen. Dit risico kan echter aanzienlijk worden verlaagd door toepassing van een algemeen geaccepteerd en universeel systeem voor het identificeren van objecten, zoals het ISBN (International Standard Book Number) of DOI (Digital Object Identifier).

Verder dient men te beseffen dat het gebruik van stabiele en betrouwbare identificaties bij het beschrijven van documenten ook om een andere reden essentieel is. Als een organisatie webmetadata verzamelt of creëert voor een document in het toegangsdomein voordat er een records management functie wordt opgezet, dan zal het gebruik van stabiele identificaties de toekomstige records managers informeren dat dergelijke metadata al bestaat in het toegangsdomein. Die gegevens kan hij overnemen als hij later het document wil opnemen in zijn eigen domein. Dit maakt de kans op het aanmaken van inconsistente metadata voor een document kleiner.

Ten slotte dient afzonderlijke metadata bereikbaar gemaakt te worden voor de zoekinstrumenten. Dit kan door het exporteren van metadata tags die dan worden opgenomen in de documenten, m.a.w. de hybride benadering. Een andere mogelijkheid is de zoekinstrumenten te voorzien van vraaggestuurde (query language) koppelingen naar databases of “application program interfaces” (API’s) naar andere systemen die de afzonderlijke metadata bevatten.

Zoals de hybride oplossing aangeeft hoeven de ingebedde en afzonderlijke metadata benaderingen elkaar niet uit te sluiten. Metadata kan bijvoorbeeld worden beheerd in een database of weergegeven in een semantisch web (bijv. een Topic Map) en dan worden gebruikt voor het aanmaken en exporteren van tags die in de documenten worden opgenomen. Dit is alleen nuttig indien het exportproces geautomatiseerd kan worden. In dat geval combineert deze benadering diverse van de beste (en slechtste) aspecten van de twee basisbenaderingen. Het is dan eenvoudiger voor de zoekinstrumenten om toegang te krijgen tot de metadata, maar de documenten moeten bij iedere wijziging van de metadata worden bijgewerkt.

Welke implementatie ook wordt gekozen, het moet voor zoekinstrumenten (zoals zoekmachines) mogelijk zijn toegang te krijgen tot webmetadata, wil deze metadata van enig nut zijn. De ingebedde benadering heeft het voordeel dat de ingebedde metadata tags als tekst kunnen worden gevonden door vrije tekst zoekmachines. Dit vereist wel dat de zoekmachines naar deze metadata tags kunnen zoeken en ze als zodanig interpreteren. Als de metadata afzonderlijk wordt opgeslagen van de beschreven documenten dan moeten de zoekinstrumenten toegang krijgen tot deze afzonderlijke metadata om de gewenste documenten te vinden. Op de lange termijn kan dit een voordeel zijn, indien de zoekinstrumenten ontworpen worden voor het doorlopen van of zoeken in ontologieën of andere terminologische hulpmiddelen.

Om toekomstige implementeerdere de vrijheid te laten de benadering te kiezen die hen het beste uitkomt, wordt geen uitspraak gedaan over de keuze tussen ingebedde of afzonderlijke metadata. Zo lang er wordt voldaan aan de bovengenoemde criteria is het relatief onbelangrijk of een systeem met ingebedde of afzonderlijke metadata, of een hybride vorm, wordt gekozen.

2. Metadata creëren voor oude en nieuwe documenten

Bij het creëren van webmetadata voor het beschrijven van nieuwe online documenten moet gebruik worden gemaakt van de technische mogelijkheden voor het automatiseren van ten minste een deel van het proces van metadata creatie en opslag. Voorbeeld: een documentbeheersysteem of zelfs een tekstverwerker kan functies bieden voor het opslaan van de creatiedatum, auteur en type van een nieuw document op het moment dat dit wordt aangemaakt. Helaas zijn dergelijke automatische mogelijkheden vaak onvoldoende voor het aanmaken van echte metadata. Ze kunnen bijvoorbeeld de login-naam van de auteur gebruiken, in plaats van de onpersoonlijke organisatiename die de voorkeur verdient, of ze veranderen de revisiedatum iedere keer dat een document wordt gewijzigd, en niet alleen als er een belangrijke verandering in wordt gemaakt. Desondanks moet het mogelijk zijn applicaties aan te schaffen of te wijzigen, of nieuw gereedschap te ontwikkelen, voor het automatisch opslaan van ten minste een deel van de metadata van nieuwe documenten. Meer in het bijzonder kunnen standaardwaarden (specifiek voor de organisatie en functie) toegewezen worden bij de creatie van een document. Dit betreft bijvoorbeeld velden zoals de publisher en (organisationele) creator (auteur), language (taal), coverage (dekking), type, format, enz. De auteur en anderen moeten wel in staat zijn de standaardwaarden te wijzigen, ten tijde van de creatie of later.

Zelfs als informatiesystemen de gewenste webmetadata kunnen aanmaken, dan moeten ze tevens deze metadata beschikbaar maken voor extractiemechanismen en/of zoekinstrumenten. Met andere woorden, indien de metadata afzonderlijk wordt opgeslagen moet de webmetadata opgehaald worden uit de documenten die door de informatiesystemen worden gecreëerd, om de afzonderlijke metadatabase te vullen. Als er echter gebruik wordt gemaakt van ingebedde metadata dan moeten de zoekinstrumenten toegang krijgen tot de webmetadata in de documenten die door deze informatiesystemen worden gecreëerd. De informatiesystemen gebruikt voor het creëren van nieuwe documenten moeten deze eisen vervullen om het mogelijk te maken metadata geautomatiseerd te verzamelen.

Het verzamelen of aanmaken van metadata voor oudere, reeds bestaande documenten kan mogelijk niet in dezelfde mate worden geautomatiseerd. Als er ingebedde metadata moet worden toegevoegd aan bestaande documenten kan het noodzakelijk zijn de documenten zelf te wijzigen. Dit kan in sommige gevallen moeilijk of onmogelijk zijn, zoals hierboven beschreven. Bovendien is het ongewenst vanuit het records management perspectief. Verder kan het moeilijker zijn later waarden te verkrijgen voor bepaalde metadata-velden (bijv. coverage). Dit kan een nauwkeurige analyse vereisen van de documenten zelf of contact met de eindverantwoordelijke organisatie (of persoon), de oorspronkelijke auteurs of publicerende organisatie, voor zover deze nog te bereiken zijn. Tenslotte zijn bepaalde metadata-elementen mogelijk niet van toepassing op offline documenten die worden beschreven door online metadata. Deze problemen zijn vergelijkbaar met het bekende probleem van oude gegevens (legacy data). Hoewel de problemen niet onoplosbaar zijn, betekenen ze dat het nodig is een gedetailleerde strategie op te stellen, toegespitst op de organisatie, voor het verzamelen of aanmaken van metadata voor oudere bronnen. Aan het begin van dit proces moet elke organisatie beslissen bij welke van de oude documenten dit de moeite waard is.

Appendix E: Dubbele dot-notatie

Conform de DCMI recommendation zijn vanaf versie 3 van het Handboek alle dubbele dot-notaties uit de elementnamen verwijderd. Bij deze notatiewijze worden verfijningen van elementen uitgedrukt door de naam van de verfijning achter de elementnaam te zetten en die twee te scheiden door een punt. De schrijfwijze van het elementlabel wijzigingsdatum wordt daardoor DC.date.modified. Dit is een verfijning van DC.date.

De rationale hierachter is dat het eenzelfde verwerking in zowel HTML als XML mogelijk maakt; de dubbele dot-notatie kan leiden tot complicaties in XML. Daarom is de nu gebruikte notatiewijze in overeenstemming gebracht met de 'recommended best practice' van het Dublin Core Metadata Initiative. Overigens is gebruik van de dubbele dot-notatie in HTML niet verboden. Bovendien betreft het een aanpassing van de syntax, en dus niet de betekenis, van elementlabels. Met andere woorden: het is een technische aanpassing die met een zoek-en-vervangoperatie kan worden doorgevoerd.

De elementnamen in het IPM databases kenden al geen dubbele dot-notatie. Om de elementnamen van alle IPM's gelijk te maken, is deze keuze in alle IPM's doorgevoerd.

In de hierna volgende tabel is voor alle elementen aangegeven wat deze wijziging betekent.

Elementnaam 1.01		Elementnaam in 3.0
DC.date	is ongewijzigd	DC.date
DC.date.created	wijzigt in	DCTERMS.created
DC.date.valid	wijzigt in	DCTERMS.valid
DC.date.available	wijzigt in	DCTERMS.available
DC.date.issued	wijzigt in	DCTERMS.issued
DC.date.modified	wijzigt in	DCTERMS.modified
OVERHEID.date.nextVersionDue	wijzigt in	OVERHEID.nextVersionDue
OVERHEID.date.updatingFrequency	wijzigt in	OVERHEID.updatingFrequency
DC.language	is ongewijzigd	DC.language
DC.subject	is ongewijzigd	DC.subject
OVERHEID.subject.category	wijzigt in	OVERHEID.category
OVERHEID.subject.keyword	wijzigt in	OVERHEID.keyword
OVERHEID.subject.person	wijzigt in	OVERHEID.person
OVERHEID.subject.processIdentifier	wijzigt in	OVERHEID.processIdentifier
OVERHEID.subject.programme	wijzigt in	OVERHEID.programme
OVERHEID.subject.project	wijzigt in	OVERHEID.project
DC.title	is ongewijzigd	DC.title
DC.title.alternative	wijzigt in	DCTERMS.alternative

OVERHEID.title.abbreviation	wijzigt in	OVERHEID.abbreviation
DC.audience	wijzigt in	DCTERMS.audience*
DC.audience.educationLevel	wijzigt in	DCTERMS.educationLevel
DC.coverage	is ongewijzigd	DC.coverage
DC.coverage.spatial	wijzigt in	DCTERMS.spatial
DC.coverage.temporal	wijzigt in	DCTERMS.temporal
DC.creator	is ongewijzigd	DC.creator
OVERHEID.creator.personalName		**
OVERHEID.creator.corporateName		**
DC.identifier	is ongewijzigd	DC.identifier
DC.identifier.bibliographicCitation	wijzigt in	DCTERMS.bibliographicCitation
DC.publisher	is ongewijzigd	DC.publisher
DC.type	is ongewijzigd	DC.type
OVERHEID.type.administrativeBody	wijzigt in	OVERHEID.isRatifiedBy
OVERHEID.type.aggregation	wijzigt in	OVERHEID.aggregation
OVERHEID.type.organisation	wijzigt in	OVERHEID.organisationType
DC.format	is ongewijzigd	DC.format
DC.format.extent	wijzigt in	DCTERMS.extent
DC.format.medium	wijzigt in	DCTERMS.medium
OVERHEID.status	is ongewijzigd	OVERHEID.status
OVERHEID.accessibility	is ongewijzigd	OVERHEID.accessibility
DC.contributor	is ongewijzigd	DC.contributor
OVERHEID.contributor.personalName		**
OVERHEID.contributor.corporateName		**
DC.description	is ongewijzigd	DC.description
DC.description.tableOfContents	wijzigt in	DCTERMS.tableOfContents
DC.description.abstract	wijzigt in	DCTERMS.abstract
OVERHEID.mandate	is ongewijzigd	OVERHEID.mandate
DC.relation	is ongewijzigd	DC.relation

DC.relation.isVersionOf	wijzigt in	DCTERMS.isVersionOf
DC.relation.hasVersion	wijzigt in	DCTERMS.hasVersion
DC.relation.isReplacedBy	wijzigt in	DCTERMS.isReplacedBy
DC.relation.replaces	wijzigt in	DCTERMS.replaces
DC.relation.isRequiredBy	wijzigt in	DCTERMS.isRequiredBy
DC.relation.requires	wijzigt in	DCTERMS.requires
DC.relation.isPartOf	wijzigt in	DCTERMS.isPartOf
DC.relation.hasPart	wijzigt in	DCTERMS.hasPart
DC.relation.isReferencedBy	wijzigt in	DCTERMS.isReferencedBy
DC.relation.references	wijzigt in	DCTERMS.references
DC.relation.isFormatOf	wijzigt in	DCTERMS.isFormatOf
DC.relation.hasFormat	wijzigt in	DCTERMS.hasFormat
DC.relation.conformsTo	wijzigt in	DCTERMS.conformsTo
DC.source	is ongewijzigd	DC.source
OVERHEID.preservation	is ongewijzigd	OVERHEID.preservation
DC.rights	is ongewijzigd	DC.rights
OVERHEID.rights.copyright	wijzigt in	OVERHEID.copyright

* Het element Audience is geen onderdeel van de namespace DC, maar van DCTERMS. Zie voor meer informatie <http://www.dublincore.org/documents/dcmi-terms/>.

** Dit element is vervallen. Verfijningen hebben binnen DCMI een unieke naam. personalName en corporateName worden allebei bij twee elementen gebruikt en voldoen daarom niet aan dit uitgangspunt.

Appendix F: Referenties

- Advies Overheid.nl metadataproject, <http://www.advies.overheid.nl/metadata/>.
- AGLS, National Archives of Australia, AGLS Metadata Element Set Part 1: Reference Description, version 1.3, 2002
- CEN Workshop Agreement, CWA 14860, Dublin Core eGovernment Application Profiles, November 2003
- DCMI Usage Board; DCMI Metadata Terms; <http://dublincore.org/documents/dcmi-terms>, November 2003
- Dempsey Lorcan., Weibel Stuart L., The Warwick Metadata Workshop: A framework for the deployment of resource description, D-Lib Magazine, ISSN 1082-9873, July/August 1996
- EAD (Encoded Archival Description), <http://www.loc.gov/ead/ead2002.html>, bekeken op 8 juli 2004
- European Commission, IDA, European Interoperability framework, for pan-European eGovernment services. IDA working document. v4.2, January 2004
- GILS (Global Information Locator Service), www.gils.net, bekeken in juni 2004
- ICTU, Advies Overheid.nl, Handleiding Consolidatie, versie 13 augustus 2004
- IPSMS, The Irish Public Service Standard – User Guide, version 1.1, June 2002
- ISO, ISO 23081/TC, Technical Specification, first edition 2004-05-01
- ISO/IEC 11179-3 Information technology – Metadata registries (MDR) – Part 3: Registry metamodel and basic attributes, 2003
- NZGLS Maintenance Agency, NZGLS Usage Guide Version 2.1, April 2004
- OASIS work on search interoperability and Topic Maps, www.oasis-open.org
- Office of the e-Envoy, e-GMS for websites, version 2.0, May 2003
- RAND Europe, Designing a National Standard for Discovery Metadata, 2004
- Treasury Board of Canada, TBITS 39.1: Treasury Board Information Management Standard, Part 1: Government On-Line Metadata Standard, November 8, 2001a
- Treasury Board of Canada, TBITS 39.2: Treasury Board Information Management Standard Part 2: Controlled Vocabulary Standard, November 8, 2001b